

És assassinat a València el president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa

Normalitat a Barcelona — Vaga a Manresa

Atemptat contra Baltasar Domínguez

LES PRIMERES NOTÍCIES

De València s'ha rebut la notícia d'haver estat assassinat el president del Sindicat Lliure d'Empleats de Banca i Borsa, Baltasar Domínguez, de Barcelona, el qual havia anat a aquella ciutat per a organitzar-hi un sindicat similar.

Sotia d'una assemblea i fou agredit a trets, rebent dues bales al ventre que li produïren la mort.

Resulta ferit Francisco Padró Espan. Té una ferida greu al pit. Fou detingut un dels agressors, Demetri Cervera Pascual, sindicalista de l'Unic, qualificat de perillós. Se li ocupà una pistola alemanya de les més perfeccionades.

REPERCUSSIO A MADRID

Diden de Madrid que el ministre de la Governació va manifestar al mitjà de la que l'assassinat realitzat a València, del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa, de Barcelona, s'havia comès a la sortida d'una assemblea celebrada per aquells empleats.

Es feren alguns disparats, i en caure a terra el senyor Domínguez, un dels agressors el va rematar tirant-li un tret.

S'han fet dues detencions. Un dels detinguts està convicte i l'altre s'ha negat a fer declaracions.

Bon punt s'ha conegut a Madrid la notícia de l'assassinat del senyor Domínguez, hi ha hagut entre el personal dels bancs alguna agitació.

A les onze del matí, per indicacions del Sindicat, ha abandonat els seus llocs el personal de tots els bancs de Madrid, dirigint-se els empleats a l'estatge social del carrer de Atocha.

Allí el president els ha informat de la mort del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa i els ha recomanat que, fet l'acte de protesta, reprenguessin normalment els seus treballs a les quatre de la tarda.

DETALLS DE L'ATEMPTAT. — UN MORT I TRES FERITS GREUS

València. — Aquests dies es venien celebrant reunions per a constituir el Sindicat Lliure professional d'empleats de Banca i Borsa.

Per a això havia arribat de Barcelona el president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa, don Baltasar Domínguez Ramos, i altres individus.

L'altre nit es celebrà l'assemblea al carrer de Sant Vicenç, número 199, i quedà constituït el Sindicat.

La reunió va acabar a dos quarts d'una, i el senyor Domínguez, amb altres companys, es va dirigir a la ciutat, on va disposar uns telèfons, dirigits a Bilbao, Saragossa, Barcelona i Madrid.

Cap a Madrid es proposava sortir el senyor Domínguez.

En arribar a la plaça d'Emili Castelar, tocant a un establiment de ferreteria, propietat d'En Ferran Ferrer, un grup amagat al xamfrà de la casa, i un altre grup situat darrera d'un automòbil de lloguer, començaren a disparar contra el senyor Domínguez Ramos i els seus acompanyants.

El senyor Domínguez va caure i dels agressors s'hi va acostar, tirant altres cinc o sis disparats.

Un altre dels agredits es va refugiar en el bar Sol, ferit també.

Les víctimes de l'agressió foren auxiliades ràpidament i portades en auto a l'hospital.

El cap de poca estona d'atribuït

va morir el senyor Domínguez Ramos.

Els ferits són: Ferran Garcia Castro, de 37 anys, empleat de comerç, presenta una ferida en una cuixa i una altra al costat. Pronòstic greu.

Francisco Padró Planes, de 34 anys, empleat de Farmàcia a Barcelona, ferida a un costat i una cuixa. Pronòstic greu. Es creu que morirà.

Francisco Herrero Hernández, vigilant particular; ferit a la cama esquerra i fractura del peroné. Greu.

Els agressors fugiren en diferents direccions.

Al carrer de la Sagra, dos guardies de seguretat van veure fugir dos individus, perseguits pel grup que cridava: Aquests, aquests; que són els assassins.

Els guardies, i la parella que els venia a rellevar en aquell moment, seguien darrera dels perseguits.

Un dels que fugien tenia una pistola, amb la qual disparava contra els guardies, i en arribar al carrer de la Princesa, fou agafat.

Signora el seu nom, i en aquest moment es troba en el lloc de policia del carrer del Roder.

El succés ocorregué en el lloc més cèntric de la població.

L'alarma fou extraordinària.

La policia ha recollit alguns trossos de projectil.

Es creu que els agressors són catalans, perquè s'assegura que en fugir canviaren paraules en català.

AGONITZANT

Diden de València, a darrera hora, que ha entrat en el període agònic, l'empleat de farmàcia de Barcelona, senyor Padró, ferit en l'atemptat d'ahir.

PROTESTA

S'han cursat els telegrams següents enviats al ministre de la Governació i al president del Consell de ministres:

«L'Associació Professional de Cambrers del Sindicat Lliure protesta indignada salvatge i injustificable assassinat contra els companys Domínguez i Cervera, esperant es farà justícia que en cas contrari sabrà pendre's per la seva mà. — El president, Ramon Tarragó.»

NORMALITAT

Ahir la situació va normalitzar-se gairebé del tot.

Encara es veien carros amb soldats, però la gran majoria anaven menats pels carreters.

El governador ha parlat amb alguns patrons, els quals acedeixen que l'hora d'entrada a les quadres sigui a les sis del matí, tal com volia el Comitè de vaga.

Al moll del carbó hi hagué a primera hora un xic d'agitació perquè els que contractaven i seleccionaven els carregadors eren dos esquiroles, els dos esmentats esquiroles foren substituïts per dos capatassos, tal com s'havia fet sempre.

Els obrers de la fundició Girona, els quals feien vaga de solidaritat, han reprès el treball.

Als tallers dels tramvies treballa tothom.

A MANRESA

Dijous a la nit es celebrà a Manresa un miting de propaganda sindicalista organitzat per elements de l'Unic.

Un dels oradors, atacant a determinada autoritat, s'excedí i el delegat del governador el va cridar a l'ordre.

L'orador continuà sense fer-ne cas i aleshores el delegat va suspendre l'acte, entrant la guàrdia civil a fer desembarassar el local.

Ahir s'havia iniciat a Manresa una vaga de protesta.

LA GUARDIA CIVIL

Un cap de la guàrdia civil ens deia que durant aquest període de vaga de transports, la majoria dels guardies prestaven diàriament serveis de 18 a 20 hores seguides, no dormint més enllà de 3 i 4 hores.

No sols feien el servei sense replicar, sinó que es dona el cas d'un guardià de cavalleria ferit a un peu, i que no digué res fins que un cap veient-lo coixejar, el va obligar a curar-se i a reposar. Però el guardià, un cop curat, sollicita esser destinat al servei de camions.

Des d'ahir el servei de custòdia de carros per la guàrdia civil havia disminuït més de la meitat.

L'AUTOR D'UN ATEMPTAT

De la frontera comuniquen que la policia ha detingut un individu que anava a França i manifestà dir-se Josep Guitart Maures, però, essent escorcollat, se li trobà documentació personal a nom de Domènec Donadeu, de Terrassa.

A les preguntes que li van fer, va confessar-se autor de l'atemptat contra el fabricant de Terrassa, Anselm Ramoneda, comès el 7 de març de 1912.

ELS FLEQUERS

De resultes de la vaga, alguns obrers forners han quedat sense feina.

A l'estiu, en moltes fleques hi ha minva de treball perquè els parroquians se'n van a estiuar, i els patrons fan un esforç per a conservar els obrers tota la temporada.

Com que ara els dits obrers abandonen la feina sense avisar ni donar cap explicació, els patrons els han dit que quan els necessitin ja els avisaran.

DETINGUT

La policia de Sans ha detingut a Josep Caralt Roche, a qui ha ocupat carnets del Sindicat Unic amb noms diferents i segells de cotització.

EL QUE DIU

«SOLIDARIDAD OBRERA»

Signat per «La Comisión» publica «Solidaridad Obrera» el següent avís: «Reunida la organización obrera y estudiada la situación del actual conflicto del ramo del transporte, acordó que una Comisión de la organización, compuesta de cinco compañeros, se entrevistara con la primera autoridad civil de la provincia, para notificarle, de una manera rotunda, que la organización obrera solucionaba la huelga en la forma que quisieran dicha primera autoridad y la Federación Patronal. Inmediatamente, y cumplida ya su misión, se retiró del Gobierno la antedicha Comisión. Lo que hacemos público para conocimiento de todos.»

SERAN RETIRATS ELS PERMISOS ALS XOFERS I COTXERS

L'alcalde ha comunicat alguns concessionaris de parades d'automòbils amb retirar-los el corresponent permís si per tot el dia d'avui no presenten llurs cotxes a prestar servei.

L'ALCALDE AGRAINT

L'alcalde va visitar ahir el capità general de Catalunya marqués d'Esclaf, el general cap d'Estat Major don Joan Gil i Gil, i el governador militar de la plaça don Carlos de Lissada, per a expressar-los el seu

agraïment i el de la ciutat pel valuosos concursos que han prestat durant les presents circumstàncies per al proveïment i sanejament de Barcelona. Amb idèntica finalitat ha visitat també el comandant de Marina don Josep de Ibarra i el capità de fragata director de l'Aeronàutica Naval don Pere M. Cardona.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern va manifestar ahir que en despatxar amb el rei havia posat a la signatura cinc competències.

Va afegir que el Govern estava molt satisfet de la solució de la vaga de Barcelona, corresponent els merescuts elogis al ministre de la Governació, primer, i al governador de Barcelona, el qual ha donat proves del seu encert i competència.

Comentant l'ocorregut en la sessió dijous a la tarda, deia el President que ocorregué perquè els diputats no creien que es demanés la votació.

El President ha rebut tres visites: una comissió de representants a Cortes per Saragossa, la qual ha sollicitat auxili per a la comarca afectada per les tempestes; una altra de siderúrgics de Biscaia, per a sollicitar que es tinguin en compte els interessos d'aquella indústria, en concertar-se els nous tractats de comerç; una altra comissió dels consells d'administració dels Bancs de Madrid, per a notificar-li que tot el personal dels Bancs de Madrid havia abandonat el treball, com a protesta contra l'assassinat del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa, realitzat aquesta matnada a València.

LA SOLUCIO DE LA VAGA DE BARCELONA

Va manifestar ahir el ministre de la Governació que a Barcelona hi havia normalitat, representant el treball els obrers del transport.

El ministre va fer grans elogis del governador de Barcelona.

EXPULSIO D'ESTRANGERS

El governador ha rebut del Govern autorització perquè siguin expulsats nou dels estrangers que fa temps estan detinguts a la presó d'aquesta ciutat.

AL·LOCUCIO DEL CAPITA GENERAL

El capità general, amb motiu de la solució de la vaga, ha dictat la següent ordre general:

«Desaparegudes les circumstàncies que han exigut de la guarnició un gran esforç lluny de sa òrbita normal d'actuació, que per cert ha merescut grans elogis de totes les autoritats, forces vives i habitants de la ciutat, s'imposa restablir-nos ràpidament a la nostra labor tècnica i adhoc guanyar el temps de la qual n'hem estat apartats.

A tal objecte, durant la setmana que ve i els dies que els escolliran, els senyors generals revisaran detalladament els cosos no solament l'armament, equips i vestuaris, sinó en tot el referent a cuina, dipòsits de queviures, alimentació estats de l'utensili i instrucció professional.

Els senyors generals designats es reuniran avui al meu despatx, a les dotze, per acordar el pla de les revistes.

No desitjo que quedi com un incís d'aquesta ordre la consignació dels mèrits i serveis prestats per la guarnició, ni la expressió de la meua gratitud a tots, però molt principalment als que més els han hagut d'atendre: senyors general governador, cap d'Estat Major don Josep

Pérez de Almeida, oficial primer d'Oficines militars don Llorenç Telo i caps principals dels cosos i unitats.

Es molt satisfactori per a mi rebre les enhorabones que els meus lleials i intel·ligents col·laboradors en el comandament em proporcionen, i ho és més haver contribuït a que aquesta noble, sensata i cortès ciutat, recuperi la normalitat de la seva laboriosa vida, al mateix temps que les classes obreres trobin mitjà de tornar sense humiliacions al treball que dignifica, però restablint els principis de disciplina social que desapareguts ens portarien a tots al caos.

Els nostres soldats d'ahir, d'avui i de demà, en llur majoria obrers, que treballadors ho som tots al món modern per precepte cristià i per impleció social, hem de reflexionar sobre els esdeveniments que han viscut, aquests dies. L'autoritat més gran i el més segur benestar de les classes obreres està en llur capacitat de treball i en llur elevació moral i cultural, confiant que l'Estat modern ha de vetllar per llur possible benestar, estimulant per llurs representacions legals al Parlament i en la premsa, però apartant-se de moviments revolucionaris violentament coactius, que els pobles cultes ja rebutgen i que només poden conduir al retràs i perturbacions que perjudiquin l'economia nacional, en tants milions gravada per a Espanya i per a Barcelona en els darrers esdeveniments.

En el nostre deure de donar a la caserna educació ciutadana, entra que els senyors caps i oficials, amb llur provada cultura i intensificant llur preparació, investixin en les hores d'ensenyament teòric temes d'aquesta naturalesa, que tot minut i tota activitat són degudes a l'enfortiment i prosperitat de la pàtria.

SUPRESSIO D'UNA OFICINA

A Capitanía general ha quedat suprimida l'oficina que es muntà des dels primers dies de la vaga per a facilitar als comerciants, industrials i particulars, conductors de vehicles i escortes.

EL JUTJAT MILITAR

Actualment hi ha a presons militars 29 detinguts. Es probable que per a alguns, demanant aviat la llibertat el jutge militar.

EL SINDICAT LLIU AJORNA LA SEVA ASSEMBLEA

La Corporació General de Treballadors, Unió de Sindicats Lliures, ha ajornat fins a nou avís l'Assemblea general anunciada per a demà, diumenge, en la qual s'havien de tractar assumptes de gran importància.

La comissió organitzadora farà pública oportunament la data en la qual s'hagi de celebrar.

COTXERS TOCA-TARDANS

Uns cotxers que es veu que encara no sabien que la vaga era acabada, es van reunir ahir i van acordar tornar al treball.

UN RUMOR

Es parlava ahir que la Confederació local del Treball projectava celebrar un miting per a explicar com ha acabat la vaga.

Al Govern civil no s'ha presentat cap instància referent a aquest punt.

ELS PATRONS CARRETERS

La Federació Patronal ha assabtat al governador el seu propòsit d'examinar les bases que va presentar el 16 de juny i fer les aclaracions

que es pugui, amb referència al treball dels carreters.

El governador diu que aquestes aclaracions no seran en sentit restrictiu, sinó tot el contrari.

IMPRESOS OCUPATS

Per ordre del comandant jutge instructor don Cristòfol Fernández, a l'estació del Nord han estat ocupades tres caixes que contenien opuscles titulats «Nuestro folleto. — Comité pro-presos», que procedien, es creu, de la impremta de «El Trabajo», de Manresa.

PER INJURIES

Per exhort telegràfica es comunica al Jutjat de la Cort de l'Assolida, un acte de processament i presó contra Antoni Amador Abón, dictat pel Jutjat del districte de la Universitat de Madrid, en virtut d'una causa per injúries que segueix l'esmentat Jutjat.

Complimentat l'ordre al Jutjat del districte de l'Hospital.

Antoni Amador es troba reclos actualment a Presons Militars, i en cas que li sigui decretada la llibertat pel jutge militar, haurà de passar a la presó cel·lular a disposició del Jutjat de la Cort.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 13 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 765'2, 767'3, 768'4.

Termòmetre sec: 23'0, 25'9, 25'2.

Termòmetre humit: 19'4, 19'0, 20'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 70, 51, 59.

Direcció del vent: ENE.

Velocitat del vent en metres per segon: 9, 7, 5.

Estat del cel: Tapat. Nuvols.

Classe de núvols: K.N. al St., K.N. al St. K. K.N.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 27'1; mínima, 20'8; mínima prop del sol: 19'5.

Oscil·lació termomètrica: 8'3.

Temperatura mitja: 23'9.

Precipitació aigua, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, inapreciable.

Recorregut del vent en igual període: 45'4 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé

— Fosfo-Gluc-Rola-Lactinat cura inapetència, B. Monanach, Ronda Sant Pau, 71.

L'Agrupació Nacionalista Els Montserratins prega als seus socis que assisteixin a la Junta general extraordinària per elegir el nou president per dimissió de l'actual, a les onze, al carrer de la Palma de Sant Just, 3, principal.

- Rebaixes veritat

Només del 1 al 15 d'aquest mes, en lots d'olles, casseroles, pots, etc., etc., en alumini extra.

NAVERES I GELADORES

Llorens Germans, Ràmbia Flors, 30.

A l'avinguda Icària l'automòbil número 6.193, d'un magatzemista d'oli, va atropellar a Miquel Palà Salvador, de 23 anys, causant-li contusions a les cames i als peus. Va ésser curat al dispensari del Taulat.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Un home de 48 anys, que viu al carrer de Sant Gil, va voler beure aigua fresca, cosa molt natural en aquest temps, i havent trobat el cantir buit, va questionar amb un nebot seu i amb la dona d'aquest, que vivien allí relogats.

La qüestió es va anar enverinant fins al punt que el nebot va agafar el cantir i el va llançar amb la força d'un canó d'artilleria contra l'oncle, al qual produí una ferida de consideració al cap.

Va ésser curat al dispensari del carrer de Sepúlveda i es va donar compte del fet al jutjat.

Porcellana J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

La Inspecció Regional del Retir Obrer Obligatori ha acordat que, per trobar-se tancades les oficines de Recaptació, Filiació i Informacions els dissabtes a la tarda, no es compu-

L'Ateneu Autonomista del Districte Sisè
convida a tots els companys d'ideari a la missa amb ofertori que demà, diumenge, dia 15 del corrent, a dos quarts de dotze, se celebrarà a l'església del Bonsuccés (plaça del mateix nom), en bé de l'ànima de

En Joaquim Albiñana i Folch

Vocal de la Junta Directiva, individu de la Comissió d'Acció Política i ex-regidor pel districte

Per endavant es remercia als que foren els seus amics l'assistència a l'acte pietós

tarà aquest mig dia als efectes de fixar els terminis que assenyali l'esmentada Inspecció.

El mateix acord ha pres el Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears, respecte els terminis que es prescriu en la tramitació dels recursos.

- EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Un camió que passava pel carrer de l'Hospital, a falta de transeünts, per atropellar, va arrencar el volant d'una sastreia del número 55, va rompre els vidres de l'aparador.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

A la carretera de la Bordeta, el carter Francesc Colomer Boix, de 62 anys, va caure del carro i va resultar amb una costella fracturada i contusions al pit, ventre i cuixa esquerra. Va ingressar a l'Hospital de la Santa Creu.

- JOIES VILANOVA

Unió, 6.

Van topar al Saló de Sant Joan, un tramvia i un carro en el qual hi anava Rosalía Valls, de 42 anys, la qual va sofrir nombroses contusions que li van ésser curades al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior

Es ven a tot arreu

A la matinalada es sentiren dos trets a la part de Les Corts. Acudiren uns agents i posaren en clar que els havia disparat el sereno d'una bòbila per esperguir uns individus que robaven macons.

- Per a cines de família

no hi ha com la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

La policia ha detingut i posat a disposició de l'autoritat militar, a Josep González Carreras, pròfug de l'exèrcit.

Organitzada per la seva Secció d'Esports, la Joventut Nacionalista «Pau Claris» farà demà, diumenge, una visita a la Granja Vella (Horta).

A conseqüència de dues explosions de gas, una d'elles seguida d'incendi, esdevingudes als voltants de l'estació de M. S. A. i Aviguda Icària, i gas (La Companyia Labón es subministra durant unes hores amb molt poca pressió).

Demà, diumenge, a les dotze, en l'estatge del Centre Social de Bellem, Tallers, 43, primer, l'última de les lliçons de Cuina pràctica familiar per a senyores, del present curs, explicat-se pel professor En Ignasi Domènech, la «Crema catalana daurada».

MARES
tindreu
MOLTA LLET
prenent
Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes llieteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i llei abundant.

En la lactància: Rob-Vida n.º 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en caseïna i mantega, refà la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Vida religiosa

Avui: Sant Bonaventura, cardenal; Just, soldat, i Adela, vídua. — **Demà:** La Festa del Santíssim Redemptor; Sant Enric, emperador; Camil de Lelis, confessor, i Santa Justa, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Sant Antoni Abat i Nostra Dona dels Angels. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — **Demà,** a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Bonaventura, color blanc. — **La de demà:** Dominica VIII després de Pentecostès, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona dels Dolors, a Sant Cugat. — **Demà,** Nostra Dona del Trànsit, o d'Agost, a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Avui, Festa so-

lemne i Vetlla general al temple del Tibidabo.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Ràfel Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — **Demà,** Torn de Santa Teresa, a la mateixa capella.

— La Congregació de la Immaculada Verge Maria i Sant Lluís Gonzaga celebrarà Comunió general reglamentària demà, diumenge, a les vuit del matí a l'església del Sagrat Cor (carrer de Casp).

— **Parroquia de Santa Maria del Pi.** — Demà, diumenge, la primera missa a les quatre; la segona, a les sis; les altres cada mitja hora i la darrera a dos quarts d'una. A les set, missa parroquial amb explicació del sant Evangeli del dia pel reverend Econom. A les vuit, missa de comunió general amb plàtica preparatòria a l'altar de la Puríssima Sang, a càrrec de l'Associació dels Amants de Jesús Sagramentat. A dos quarts de deu és de Prima i Tèrta, ofici conventual cantat, és de sexta i Nona per la Reverenda Comunitat. A dos quarts de dotze, missa i lectura doctrinal.

Tarda, a les tres, ensenyament del Catecisme; a dos quarts de set, és del Santíssim Rosari, oració mental i Estació major. — **Parroquia de Sant Agustí.** — Demà, diumenge, al matí, es diran misses a les hores de costum. A les vuit, missa parroquial amb homilia de l'Evangeli; a les deu, ofici, i a les dotze, durant la missa, el reverend senyor Rector explicarà un punt doctrinal.

Tarda a les sis, és del Sant Rosari i continuació de la novena a la Verge dels Desemparats.

— **Parroquia de la Puríssima Concepció i Assumpció de Nostra Senyora.** — Demà, diumenge, misses des de dos quarts de sis fins a la una, totes dues inclusius. A dos quarts de vuit, plàtica parroquial pel reverend Econom. A les vuit, missa de Comunió general de l'Associació del Via-Crucis. A les nou, Novena en honor de Nostra Dona del Carme. A les deu, ofici. A dos quarts de dotze, visita a nostra Dona de

Montserrat. A les dotze, Salutació Mariana per les Filles de Maria.

Tarda, a les cinc, Via-Crucis solenne pels clausurs, exposició de S. D. M., Estació major, benedicció i reserva.

Dilluns, festivitat de Nostra Dona del Carme. — A les vuit, missa de Comunió general, amb plàtica preparatòria pel doctor don Esteve Moncal, prevere, Vice-director. A les deu, ofici solenne, cantant-se la missa coral en do, amb acompanyament de violins, violoncel i contrabaixos, sota la direcció del mestre senyor Goberna, i sermó a càrrec del reverend Pare Josep Planas, de la Companyia de Jesús.

Tarda, a dos quarts de set, després del res del Sant Rosari i cant del Trisagi Maria tindrà lloc el darrer dia de la Novena, finalitzant amb sermó que predicarà el reverend Pare Pere Isla, jesuïta.

En aquesta església es guanya el jubileu concedit pel Papa Pius X (A. C. S.) als confrares de Nostra Senyora del Carme, l'actant indulgència plenària «Toties Quoties», tantes vegades com es visiti la Santa Imatge en son propi altar, en la forma i en les condicions de la Porciúncula.

— **Església dels Pares Camils (Agostins).** — Demà, diumenge, festa de sant Camil, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria pel reverend Director de la Confraria. La comunió s'oferirà per l'ànima de Na Joaquina Teixidó, vídua de Perera i la senyoreta Elvira Estapé, sòcies de la Confraria de la Verge de la Salut.

Durant la missa, el cor de l'Associació de la Verge de la Salut, cantarà escollides composicions de Capocci, Romanello, Botazzo i Camps Arnau, acompanyats d'instruments de corda.

A les deu, ofici solenne amb exposició de S. D. M., executant-se per la capella de música de la parroquia de sant Cugat, la «Missa Secunda Pontificalis», de Perosi, amb acompanyament d'orquestra.

El panegíric està a càrrec del molt reverend Pare Vicens Arañuet, Superior de la Comunitat.

Després del darrer Evangeli es cantarà l'«Anima Christi», a cinc veus, d'En Belderrain.

A la tarda, a les sis, exposició de S. D. M., es cantarà Solenne Trisagi, a dos cors, del mestre Camps Arnau, i després seguirà el sermó que dirà el reverend Pare Claudi Rincón, C. M. F., finalitzant amb la Reserva, Benedicció i veneració de la reliquia del Sant, cantant-se l'himne al gloriós Sant Camil, «Inclutam laetit», del compositor P. Lluís Stecanella, religiós camil.

La Confraria de la Verge de la Salut, honorant en aquest dia a un dels seus principals Patrons, s'associa a aquestes cultes suplicant que hi assisteixin amb l'insignia.

Confessant, començant i visitant l'església del Sant, es guanya indulgència plenària, per concessió del Papa Benedit XIV.

Govern civil

El ferrocarril de la Bordeta al port

Havent de procedir-se a l'eixamplament de la carretera de Can Tunis, per a la construcció del ferrocarril de la Bordeta al port de Barcelona, s'avisava als propietaris interessats en l'ocupació de terres que s'havien expropiat amb motiu de les dites obres, que poden formular reclamacions contra la necessitat de l'ocupació de les dites finques.

Les reclamacions es dirigiran a l'alcalde d'aquesta capital, i podran fer-se verbalment o per escrit.

Els propietaris interessats són: Josep Martínez Ferrer, Madrona Morrell Rovira, Amadeu Codinas Morrell i Manuel Salas Sureda.

Les terres a expropiar són les que queden fora de la línia aprovada pel l'Ajuntament.

Contra la brutícia

El governador ha remès al fiscal alguns periòdics obscens que es publiquen a Barcelona.

Al mateix temps ha donat ordres a la policia per a la neteja dels quioscos.

MOSAICS I ESCULTURES
Ronda Universitat 20.

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres peninsular i Exposició d'Automòbils amb la cooperació de l'Associació Nacional d'Importadors d'Automòbils.

Del 15 al 31 d'aquest mes

Exposició Internacional a la qual concorren oficialment els EE. UU. Mexicans i França.

Varietat de productes espanyols, anglesos, belgues, alemanys, italians, etc.

Gran setmana Automobilista i Motociclista del 21 al 28 de l'actual subvencionada pel Gran Kursaal de Sant Sebastià. Sensacionals carreres d'automòbils de turisme, motocicletes, amb side-cars, ciclocars, etc.

Copes de SS. MM. els Reis don Alfonso i donya Victòria.

Importants premis en metall·lic. Superba caravana per Guipúscoa, presidida per S. M. el Rei.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Esplèndids allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià. L'arribada del tren a Barcelona tindrà lloc el dijous dia 26.

DEL 15 al 31 DE L'ACTUAL

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

Han fracassat les negociacions amb Abd-el-Krim

AL SUPREM DE GUERRA

Madrid, 13, 4'15 tarda.
En el ple que se celebrà demà al Consell de Guerra seran estudiades les propostes d'ascens per mèrits de guerra dels tinentes Huidobro i Poza, la del capità Rosal, la del coronel senyor Ruiz del Portal i la del tinent coronel de regulars de Larraix, senyor González Carrasco, el qual té dues propostes pendents.
També serà estudiada la del general de brigada senyor Marzo Bala-guer.

CONFERENCIA

El general Cavalcanti ha visitat, aquest matí, el ministre de la Guerra, mantenint una extensa conferència.

CONDEMNÀ

Si bé el Suprem de Guerra no ha signat encara la sentència contra el sergent Martínez Duran, jutjat ahir per parricidi, sembla que se l'ha condemnat a reclusió perpètua.

D'ESTAT

El ministre d'Estat ha rebut les visites de l'ambaixador de França i del senyor Pérez Caballero.

NOTES DEL PALAU

La Reina Donya Victoria ha estat aquest matí a l'Hospital de Sant Josep i Santa Adela, per a acomiadar-se dels malalts i ferits d'Àfrica.

Com s'havia anunciat, aquesta nit marxarà a Santander, en tren especial, la Reina Donya Victoria i els infants.

El Rei ha enviat el condol als germans Quintero per la mort de llur mare.

EL DESCANS DOMINICAL DELS PERIODISTES

Madrid, 13, 5'15 tarda.
Una nombrosa comissió de periodistes ha visitat aquesta tarda, al Congrés, el ministre de la Governació, per a queixar-se de la lentitud amb què la direcció general de seguretat permet en determinats casos que es vulgui la llei del descans dominical, la qual ha estat obtinguda en benefici de tots els periodistes espanyols, respectada per tots els ministres, des del senyor Fernández Prida, el qual signa la llei.

El ministre ha contestat que sempre estava disposat a complir la llei i fer que es complís, i pel demés, reitera les ordres a la direcció de seguretat perquè aquesta llei, que tant afecta als periodistes, no es vulgui per ningú ni es tinguin mires per a qualsevol infractor que desitgi precisament aprofitar-se del descans dominical per a obtenir un benefici personal en perjudici de la gairebé totalitat dels periodistes espanyols.

RUPTURA DE LES NEGOCIACIONS AMB ABD-EL-KRIM

Passatgers arribats de Melilla diuen que les negociacions amb Abd-el-Krim, de les quals depenia la prolongació de l'armistici a la zona de Melilla, han quedat trencades.

La notícia de la ruptura ha causat gran impressió, puix amb ella es desvan les esperances concebudes d'arribar a una solució en el problema del Rif.

SENAT

Madrid, 13, 4'15 tarda.
A les quatre menys cinc minuts s'obre la sessió, presidint el comte de Romanones.

Als escons hi ha molt poca sensació, i les tribunes estan buides a causa de les molesties a les quals es sotmet els concurrents, per les severíssimes ordres d'escorcolls que practica la policia.

Al banc blau, els ministres de Finances i Treball.

Precis i preguntes

El marquès de HOYOS s'ocupa de la crisi greu que travessa la indústria suera, a causa de l'enorme gramen que pesa damunt la seva exportació. En carvi, els drets d'importació del suro estranger són insignificants si se'ls compara amb els que imposa a l'exportació del suro nacional.

El senyor SANCHEZ DE LA ROSA

s'adhereix a les anteriors manifestacions.

El ministre de FINANCES manifesta que el Govern recull les aspiracions de la indústria suera, disposat a donar-li una solució satisfactòria.

El marquès de HOYOS rectifica, afirmant que aquesta solució ha de venir ràpidament, puix els fabricants de suro s'estan ofegant. (Rialles.)

També rectifiquen els senyors SANCHEZ DE LA ROSA i el ministre de Finances.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El senyor ECHEVARRIA formula un prec que no se sent per fer-ho en veu molt baixa, essent contestat pel ministre de FINANCES.

El senyor VALERO HERVAS s'associa a les manifestacions fetes pels senyors marquès de Hoyos i Sánchez de la Rosa en defensa de la indústria suera espanyola.

Hi intervé breument per al·lusions el senyor ROYO VILLANOVA.

El senyor ECHEVARRIA (don Ricardo) explica una interpellació demanant la reforma del número 12 de l'article quart del real decret de 3 de març de 1917, per a l'adaptació de la llei d'autoritzacions.

Madrid, 13, 5'30 nit.

El senyor GONZÁLES ECHEVARRIA s'adhereix a les paraules del senyor Echevarria.

El senyor UBERNA fa algunes observacions referents a les Diputacions provincials, demanant que se les doti de mitjans adequats per al seu desenvolupament.

També s'associa a l'exposat pel senyor Echevarria.

El senyor MARTINEZ DE VELASCO fa seves les manifestacions dels anteriors oradors.

El senyor HOYOS també s'adhereix, en nom de Santander, afirmant que la Diputació d'aquesta província dedica un fort contingent a l'ensenyança pública.

El ministre de FINANCES fa el resum del debat.

Afirma que la Real ordre del 3 de maig invocada, té força de llei, i les Diputacions provincials, com tots els ciutadans, tenen la seva representació en les Càmbras, i l'obligació de complimentar les lleis.

Promet procurar per tots els mitjans, aprofitant la primera oportunitat, col·locar a les provincies en forma que puguin sentir el que en l'exercici s'anomena interior satisfacció.

El senyor TORMO intervé, dient que malgrat d'estar-se constantment predicant la necessitat de la reforma organitzativa de les Diputacions i dels Municipis res es fa en aquest sentit.

El ministre de FINANCES rectifica.

Ordre del dia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Es dona lectura a una proposició de llei demanant una pensió de 6.000 pessetes per a la vídua del Consol general senyor Zugasti, que tan grans serveis prestà a Espanya al Marroc.

Sense discussió s'aproven els dictàmens referents al Real decret del Ministeri de Finances de 20 de desembre de 1922, disposant la renovació d'Obligacions del Tresor, emeses en primer de gener de l'esmentat any, prorrogant per tres vegades les emeses en 4 de novembre anterior, disposant nova emissió d'Obligacions del Tresor i renovant les creades en octubre de 1921, i prorrogant fins el primer de gener d'últim, les emeses en primer de l'any actual.

Es dona lectura a una esmena del marquès de Santamaría de Silveira.

El senyor CODORNIU censura la precipitació amb què s'ha portat a la Cambra aquest dictamen, quasi sense haver-lo conegut els senadors.

En l'estudi que ell ha pogut fer d'aquest projecte de llei, ha observat que es podia fer molt per a millorarlo; però per a això es requereix que el Senat l'estudi amb temps suficient.

El senyor PALOMO, per la Comissió, defensa el projecte, afirmant que no preten aprovar aquesta reforma

sense discussió, puix estan disposats a discutir tot quant sigui necessari.

Ambdós rectifiquen.

El comte del MORAL DE CALATRAVA consumeix un altre torn.

Entén també que aquest dictamen es porta amb molta precipitació a la deliberació del Senat, i prega que s'ajorni la seva discussió fins el vinent dimarts.

El PRESIDENT diu que no existeix tal precipitació, quant el projecte de llei era ja conegut per tots els senyors senadors. A més, no es tracta de cap projecte important, ja que no afecta a l'essencial de la llei d'emigració de 1907.

El ministre del TREBALL prega als senadors que no dificultin l'aprovació d'aquest projecte. No obstant, el Govern està sempre a la disposició de la Cambra.

El comte del MORAL i el senyor CODORNIU manifesten que no pretenen entorpir l'obra del Govern.

El marquès de SANTAMARÍA defensa una esmena demanant proporcionalitat en els elements que componen el Consell Superior d'Emigració, on figuren en menor proporció els vocals consiguatarios.

Queda rebutjada l'esmena.

Sense discussió s'aproven totes les bases del dictamen, acceptant-se a la novena una esmena del marquès de Grijalba.

Declarada la seva urgència, queda votat el dictamen.

Continua la interpellació del marquès de l'Hermida sobre interessos agrícoles.

El senyor ECHEVARRIA consumeix un torn en la mateixa.

A la Cambra queden tres senadors.

El senyor SOTOMAYOR intervé per a insistir en les manifestacions exposades en la sessió anterior sobre la crisi que travessa la indústria oliverera.

El senyor ECHEVARRIA intervé novament.

Queda acabada la interpellació, s'ajorna la sessió deu minuts abans de les vuit.

CONGRES

Madrid, 13, 4'15 tarda.

Sobre la sessió a tres quarts de quatre, sota la presidència del senyor Alvarez.

Al banc blau, el president del Consell i els ministres de la Governació, Guerra i Gràcia i Justícia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Precis i preguntes

El senyor CIERVA es lamenta de la campanya sistemàtica que contra la seva persona es fa a la premsa, amb pretext de l'impunitisme en l'assumpte de les responsabilitats.

Recull el que diu un diari de la nit: que amb motiu del seu nomenament per a degà del Col·legi d'Advocats podria veure's davant el Consell Suprem de Guerra i Marina el Degà del Col·legi d'Advocats.

També es diu que de l'expedient incoat pel magistrat senyor Prat sobre responsabilitats administratives es deriven greus responsabilitats en contra seu, per la compra de blats, i que aquest magistrat ho ha posat en coneixement del Govern, qui ho ha amagat al Parlament per emparar el senyor Cierva.

Prega al marquès d'Alhucemas que declari si és cert això, perquè li interessa que en l'assumpte es parli clar.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El marquès d'ALHUCEMAS contesta que les primeres notícies que ha tingut de tot això són les paraules que ara ha pronunciat el senyor Cierva.

La comissió que presideix el senyor Prat sortí de la Presidència del Consell, però així com no va intervenir en el seu nomenament per a res, tampoc té el menor coneixement de les seves deliberacions.

Declara categòricament que el senyor Prat no ha manifestat, referint-se al senyor Cierva, el que diu aquest sot periodista.

El senyor CIERVA rectifica i diu que sobre el fons de la qüestió no ha d'afegir res, però convé fixar-se

que la campanya no cessa i que s'atribueix a una maniobra impunitista el nomenament seu per al Degà del Col·legi d'Advocats.

Es plany que es parli tant del Consell Suprem de Guerra.

Convindria que s'establís en algun centre oficial una oficina en la qual es rectificassin les notícies inexactes que afecten l'honor de les persones.

Pels diaris ha circulat la notícia que el Suprem de Guerra processarà diputats i senadors que han estat ministres de la Guerra i la notícia no s'ha rectificat.

El marquès d'ALHUCEMAS repeteix que tots estan interessats que resplendeixi la veritat.

Diu que la notícia a què al·ludeix el senyor Cierva no l'ha tinguda fins ara. Si l'hagués tinguda abans, l'hauria rectificat; però, de totes maneres, celebra que el senyor Cierva l'hagi invitat a fer equi la rectificació, perquè així ha revestit major solemnitat.

El marquès de BUNIEL anuncia una interpellació al ministre de la Guerra sobre assumptes relacionats amb aquest departament.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI s'ocupa de deficiències en el transport de peix de Galícia a Madrid.

Es fa ressalt dels dissenys dels industrials pesquers que s'habilitin vagons en condicions per al transport, encara que hagin de pagar un sobrepreu en la tarifa actual.

El ministre de FOMENT contesta, expressant el seu bon desig d'atendre aquestes deficiències, però topa amb que les lleis no li donen mitjans coactius suficients per a imposar el seu criteri a les companyies de ferrocarrils. Amb tot, amb persistència en una acció persuasiva prop d'aquestes companyies, es podrà aconseguir quelcom.

El senyor BELAUNDE es dol del poc que es realitza en obres públiques, i concretant-se al seu districte, diu que hi ha projectes que estan trancats ja fa més de vint anys, i no es porten a la pràctica.

El ministre de FOMENT li contesta, reconeixent la trista realitat que reflecteixen les paraules el diputat interpellant i exposant la necessitat que es faci una mica més en aquesta matèria.

Manifesta que durant tota la seva vida pública s'ha dedicat a l'estudi d'aquests problemes de la riquesa nacional i molt bons són els seus propòsits.

Madrid, 13, 6'15 tarda.

El senyor CORDERO recorda que l'altre dia s'ocupà de la situació en la qual estaven els caps i oficials del cos de Correus acomiadats per la vaga, i el ministre de la Governació li digué que contestaria amplament quan s'explanés la interpellació anunciada sobre l'assumpte.

L'acomiadament—diu—és injust; i per a demostrar-ho s'ha d'argumentar.

Es necessari remuntar-se a l'origen de la vaga i recordar que abans hi havia una situació insostenible. Es feia per les ambulàncies un escàndol contraban, fins al punt que el senyor Cambó hagué de dictar severes mesures. Hi havia individus que negociaven llur preponderància en les oposicions a Correus, i hi havia, i encara hi ha, immoralitats que els caps i oficials de Correus volien que desapareguin.

Això originà la vaga. Les immoralitats motivaren la vaga i els propis caps excitaven el personal a anar-hi.

Afegeix que el senyor Pinies estava propici a fer certes concessions i parlamentar amb la comissió de vaga; però després rectificà.

Davant unes interrupcions dels senyors Pinies i Sánchez Guerra, diu el senyor Cordero que celebrerà que es porti al Parlament una referència teuligràfica de la conversa privada que tingueren amb la comissió de vaga, i després de la qual claudicaren els caps que havien induït el personal a la vaga.

Aquesta fou de braços calguts, sense que els obrers fessin cap acte punible.

Recorda la visita que el senyor

Sánchez Guerra féu a la Central de Correus i al·ludeix a una fotografia en la qual apareix en mig d'un quadre d'honor amb els oficials de Correus en harmonia amb ells.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—Bona harmonia ens doni Déu! Valga anar, en compliment del meu deure, a rectificar errors, i tota l'harmonia va consistir que després del meu discurs prorrompessin uns quants en crisi contra meu.

El senyor CORDERO segueix dient que el senyor Sánchez Guerra va fer concessions als empleats de Correus, o, millor dit, els va oferir i va ajornar dues o tres vegades la seva visita a la Casa de Correus, dient que hi aniria quan els serveis estiguessin normalitzats.

El senyor SANCHEZ GUERRA interromp algunes vegades, dient que això és fals i que ell no va oferir res.

Madrid, 13, 9'15 nit.

El senyor CORDERO.—Doncs S. S. hauria procedit noblement rectificant a l'acte les notícies de premsa que ho delen, però no les rectificà.

El senyor SANCHEZ GUERRA torna a interrompre, i el senyor SABORIT exclama:—Aquest sistema d'interrompre per a desconcertar, no li donarà resultat a S. S. en aquest cas.

El senyor CORDERO.—No hi ha cuidat; estem molt tranquils i escoltem amb gust les interrupcions.

Li diu el senyor Sánchez Guerra que amb son discurs col·locà en una situació molt desalçada a set individus que havien donat la seva paraula d'honor davant tot el cos de Correus de les ofertes del Govern.

Ensanya el senyor Sánchez Guerra tres decrets a la Comissió; però una vegada resolta la vaga, anà al Ministeri de la Guerra i publicà un decret disolguent el cos de Correus.

Això, seguit de la persecució que es féu per la guàrdia civil al personal de Correus, motivà la segona vaga.

Convindria saber si aquest decret, firmat en blanc el dia 8 i promulgat el dia 13, és constitucional, i si han vingut als decrets al Parlament, així com si tenen força de llei per a derogar-ne d'altres, com el de la inamovibilitat dels funcionaris.

Està clar que sobre això hi ha entaulat recurs contenciós, i encara que nosaltres no tenim cap fe en la justícia espanyola, creiem que seran atesos.

Convindria conèixer el criteri del partit conservador i d'altres fraccions de la Cambra sobre la legalitat de crear altra cos de Correus auxiliar, com feu el gabinet del senyor Sánchez Guerra.

Diu que el senyor Illana, que abraçava als vaguistes el dia que s'acjaren a la Casa de Correus al senyor Sánchez Guerra, als quatre dies després de la conferència amb S. S. reüní als caps del cos, i aquests s'entregaven al Govern.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—La opinió ens jutja a tots.

El senyor CORDERO.—Es curiós saber el que entenen SS. SS. per opinió. Quan els convé, la invoquen, i quan no, la desprecien.

Seria curiós esbrinar com es formà l'opinió. En aquells dies invocaven SS. SS. com opinió a les persones que reclamaven perquè es perjudicaven els seus interessos amb la vaga.

Censura durament als caps que primer fomentaren la vaga i després es convertiren en butxins dels seus companys. Quan es parla de l'honor, hi ha que esmenten a aquests senyors, puix sense la deserció dels caps, no s'hauria atrevit amb el cos de Correus.

Hi ha que parlar també de com es readmeté el personal. Hi ha hagut un refinament per a expulsar als que feien nosa. Però no és tan culpable S. S. d'aquest refinament com la persona que l'assessorava per a procedir. Les edicions es feren parcialment amb tota tranquil·litat, amb l'assessorament del senyor Illana, després que ja s'havien adrebat nombroses senyoretas.

Quedaren en el carrer tots els que volgueren els caps, i jo conec casos de veritable injustícia.

Aquell Govern fou implacable. Recordo que en 1918 hi hagué una vaga general d'empleats. Hi hagué també traidors, i el Govern pactà amb els vaguistes; i per això no hi hagué desfilament. Però vosaltres apel·lareu a altres procediments, i afalagàreu els carters.

Per què no els atenguéreu en les seves peticions en moltes ocasions anteriors en les quals s'havien sol·licitat amb justícia?

Féreu al senyor Lerroux i a altres persones oferiments que mai complíreu, però quan la vaga de l'any passat, aprofitàreu l'oportunitat per afalagar-los fent-los concessions.

Vosaltres procedíreu excessivament rigoristes amb el Comitè de vaga, com si aquest fos més culpable que els altres funcionaris, ja que havien d'agrair-li la seva tasca per encaminar el moviment.

Com que han transcorregut les hores reglamentàries destinades a precís i preguntes, el PRESIDENT suspèn aquest debat, oferint rependre'l el més aviat possible, perquè reconeix la importància que té.

Ordre del dia

Es repren la discussió del dictamen sobre el projecte de llei de prorroga de l'autorització per a rebatre més del 20 per 100 la segona columna de l'aranzel, en algunes partides, en casos extraordinaris.

El senyor CANOVAS DEL CASTILLO repren el seu discurs d'anir.

Les breus paraules que pronuncia són corroboració de les que exposà en la tarda anterior.

El senyor BENITEZ DE LUGO li contesta, per la comissió, sense aportar nous arguments als que ja ha emprat en anteriors discursos.

El senyor GASSET (don Ferran) empra una breu intervenció en el debat per a sol·licitar que es tingui en compte els interessos de la indústria fructífera de Lleuant en concertar nous tractats de comerç, i que s'autoritz, per una addició a aquest dictamen, al Govern, per a prorrogar els tractats vigents.

El senyor BENITEZ DE LUGO replica que aquesta autorització no és necessària, perquè per la facilitat es poden considerar prorrogats.

El senyor GARCIA GUILLERMO parla per al·lusions i s'estén en una llarga enumeració de dades sobre les exportacions i importacions en els últims anys, per a deduir que les primeres han augmentat.

Sol·licita facilitats per a l'exportació de la taronja, puix aquesta indústria està passant per una crisi enorme.

Demana que per a concertar els tractats de comerç es tingui en compte la condició eminentment agrícola d'Espanya, la qual cosa no és fa.

El senyor PALET saluda la Cambra, per ésser la primera vegada que hi parla, i demana que se li tingui benivolència, puix per estar acostumat a parlar en català, no domina bé la llengua castellana.

Per pertànyer a un districte eminentment industrial i haver intervingut en la Junta d'Aranzels i Valoracions, creu necessari exposar la seva situació en aquest debat.

Diu que ja han passat els temps que les extremes esquerres eren il·lusionistes, puix davant la inhibició dels poders públics en els conflictes socials, es pot assegurar que el futur canvi seria perjudicial per a la producció i per al treball.

Doncs bé, la protecció aranzelària s'ha de saber aplicar. Ha de servir per a protegir indústries que tinguin realitat i vida positiva, però que no puguin competir amb les similars de l'estranger.

Es declara partidari del concert de tractats de comerç, en la forma que exposà el senyor Albert.

Creu que els tractats no es poden fer només a base de la rebaxa de la segona columna. El pertinent seria preparar els tractats pendents d'agui a octubre i portar a la sanció de les Corts les rebaxes convingudes, hores ara estem en temps de vacances i no creu que avenci gran cosa la confecció d'aquests tractats.

Requereix l'Informe previ de la Junta de Protecció a la Producció Nacional i de la comissió permanent de la Junta d'Aranzels i Valoracions.

Fa avinent que ens trobem sota els efectes de la post-guerra i de les notícies econòmiques del Tractat de Versalles, i això no es pot oblidar en concertar els tractats de comerç.

Recorda que l'any 1921, per no tenir aranzels, Espanya es va veure envaïda de productes estrangers; i amb aquest motiu, disserta la conveniència de què hi hagi un instrument en poder dels Govern per a poder tractar, o per a tallar en un

moment determinat, els perills que es presenten en les contendes econòmiques de caràcter internacional.

D'aquí ve la justificació de què es promulgues en febrer de 1922 l'aranzel vigent.

El senyor RUANO intervé per a recollir les al·lusions que el senyor Canals feu a la gestió del senyor Bergamín, en la qual l'orador actuà també, com a sots-secretari de Finances, i defensa aquesta gestió, justificant l'aplicació feta de l'autorització per tractar per ota de la segona columna de l'aranzel.

Diu que el desnivell de la nostra balança comercial, que tant alarma al senyor Canals, es deu a la falta de gran nombre de tractats comercials que encara estan sense ultimar.

Esmenta com a causa principal de l'augment de les importacions la depreciació de la moneda estranera. Això ha motivat que es donin casos com el d'un comissionista de Bilbao que comprà sis tones de llapis (Rialles); però que després dels tractats que concertaran els conservadors augmenta la importació.

Creu que s'ha d'aplicar la clàusula de nació més afavorida a un nombre reduït d'articles i sempre que existeixi reciprocitat.

Compreu que l'agricultura és element principal de vida a Espanya, però nació que no protegeix a la seva indústria és nació morta.

No tot ha d'ésser protecció aranzelària. En els tractats hi ha sempre alguna víctima; però per a evitar en el possible això, hi ha la llei de protecció a la indústria nacional.

Recull les censures que alguns oradors han dirigit al tractat amb Anglaterra, i no s'explica que se l'hagi anomenat tractat de pau i amistat, puix la pau mai s'ha interromput i, per tant, no calia fer un tractat per a establir-la o consolidar-la.

Rebutja els càrrecs que s'han fet perquè els tractats no s'han portat prèviament a la comissió permanent de la Junta d'Aranzels i Valoracions, puix això no s'ha fet mai fins que s'han terminat les negociacions.

Amb tot el respecte degut als membres de la Comissió, s'ha de reconèixer que hi podria haver indiscrecions que dificultessin la marxa de les negociacions.

Es prorroga la sessió per menys de dues hores.

S'acorda que difuns hi hagi sessió dedicada exclusivament a precís i preguntes.

El senyor CANALS rectifica.

El senyor RUANO també rectifica. El senyor SACRISTAN intervé i diu que en aquestes discussions es parla de tot menys del consumidor.

Afegeix que aquesta autorització per a contractar amb una rebaxa superior al 20 per cent, és un pacte que s'acorda en la Junta d'Aranzels pels elements proteccionistes d'ella.

Manifesta que en les actes de la Junta d'Aranzels figuren les paraules del senyor Bertran i Mustu anunciant que la segona columna serà variable amb el que disposa les necessitats dels tractats. I en efecte, vingut el projecte de llei de l'autorització, que ara es vol prorrogar, presentat pel senyor Cambó.

Resulta amb aquest que ve a establir se l'absurd de què hi hagi una tercera columna; però això és conseqüència de la manera capriciosa com s'ha fet l'aranzel.

Diu que s'ha complert la seva profecia que amb aquest aranzel s'augmentaria el dèficit de la balança comercial i de la depreciació de la pesseta. Amb aquests aranzels, dintre d'alguns anys el franc estarà molt més elevat que la pesseta.

El senyor CANALS diu que no hi hagué pacte de cap mena amb la Junta d'Aranzels, ni es digué allí que s'hagués d'apel·lar a l'autorització per a concertar els tractats a espallies del Parlament.

Espera que n es compliran les profecies del senyor Sacristan.

Aquest rectifica breument. El senyor LEQUERICA intervé per a fer una defensa de l'aranzel, el qual qualifica de moderadament proteccionista, i diu que el dolent no és l'aranzel, sinó el proteg.

El senyor MATESANZ diu que no hi hagué ningú que combatís més l'aranzel que el senyor Bergamín, i arribà al govern. Fou a un Consell al tercer dia, i allí digué que s'havia equivocat i que l'aranzel era magnífic.

Per l'avançat de l'hora, renúncia tractar extensament aquestes qüestions, però es reserva fer-ho per a quan el senyor Sacristan explanti la interpellació que té anunciada.

Demés, a qui principalment desitjava contestar era al senyor Rahola, qui en aquest moment es troba absent de la Cambra.

Recorda que presentà una instan-

cia perquè el blat i la farina que consumíem les tropes a Àfrica fossin espanyols, i després de sis mesos li fou denegada.

Manifesta que ell demana una protecció justa.

L'intolerable és que hi hagi un poder aranzelari superior a les Corts amb el Rei.

Aquest aranzel s'ha fet sense valoracions, segons ha declarat el propi senyor Bergamín.

Llegeix algunes xifres per a demostrar la forma absurda com s'han fet algunes valoracions per a 1921.

Per totes aquestes coses no va a la Junta d'Aranzels i Valoracions, per no voler ésser còmplice de la farsa.

Hi ha coses que no es poden fer mai a Espanya, i no hi ha dret a posar-nos per això un aranzel que és el més elevat que es coneix.

Es parla del vulgus de l'aranzel. Però, qui és el vulgus? Són els vulgus tots els que reclamen, els que sofreixen els efectes de l'aranzel i el Congrés dels diputats. En canvi, els senyors de l'aranzel són els ministres que en dues hores aproven unes mil amb escrivir de partides i els consellers de companyies que venen a confeccionar l'aranzel.

Davant d'unes interrupcions del senyor Lequerica, diu que a la societat d'Alts Forns no li va molt malament l'aranzel.

Acaba manifestant que no es pot defensar una tasca financera tan desastrosa com la que ha portat per conseqüència l'actuació actual.

El debat es desenvolupa esllangidament. Les tribunes estan desertes i a la Cambra hi ha uns 30 diputats.

El senyor MOROTE parla en defensa de la indústria naval.

El senyor SUAREZ INCLAN intervé breument per a al·lusions.

El ministre de FINANCES fa el resum del debat, i diu que serà breu per l'avançat de l'hora; però de totes maneres no hauria entrat en la polèmica que han sostingut uns diputats amb els altres.

Avui ens trobem en una situació anormal, puix uns tractats estan concertats i altres no, i per conseqüent, hi ha desigualtats manifestes entre uns i altres països.

Parla de la resistència que aquest Govern ha hagut de posar els estímuls que se li feren perquè econòmicament practiqués una determinada política.

Si el Govern demana l'autorització per a rebatre la segona columna de l'aranzel, és perquè realment ho necessita davant els tractats que ha de concertar.

Compreu la necessitat d'assessorar-se en la Junta d'Aranzels i en la de Protecció a la Producció Nacional, per tractar.

Al Sr. Morote li diu que no l'obligui a resoldre, mitjançant una addició a aquest dictamen, un problema tan important com el de les construccions navals. (Rialles.)

Els senyors MOROTE i LEQUERICA rectifiquen breument, i el segon retira algunes esmenes que tenia presentades.

El ministre de FINANCES també rectifica.

S'accepta una esmena i s'aprova el dictamen.

Seguidament es vota definitivament perquè passi al Senat, i s'acorda la sessió a dos quarts d'onze de la nit.

L'ACTOR MORANO FERIT

Madrid, 13, 915 mit.

L'actor Francesc Morano ha sofert fa uns dies un greu accident que afortunadament no ha tingut les tristes conseqüències que es podien temer.

Quan tornava de París, on ha passat una curta temporada de descans, i en el moment en que es dirigia a l'estació, en anar a agafar una maleta a l'hotel on s'estajava li calgué una pistola de la butxaca de l'armilla amb tan mala fortuna que disparant-se l'arma, la bala passà fregant pel turnell dret i entrà per la part posterior de la cama esquerra, quedant allotjat el projectil a sota del genoll.

En arribar a Madrid fou assistit pels doctors Gimenez Espina i Herrero.

Després de feta l'oportuna radiografia i en vista que la ferida no presenta infecció, la qual cosa fa desaparèixer tot perill de complicacions, l'actor guarda el més absolut repòs amb l'objecte que la ferida es cicatritzi el més abans possible, puix ara no és fa precisa l'extracció de la bala.

ELS PEIXATERS DE MADRID

S'afirma que els assentadors de peix de la plaça dels Mostenses s'han associat, determinant en una de les clàusules de la nova societat que únicament els que pertanyen a ella

podran exercir la indústria en aquell mercat.

LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Madrid, 13, 10'30 mit.

Com estava anunciat, aquesta tarda s'ha reunit en el Congrés la Comissió depuradora de les responsabilitats polítiques.

Ha acabat la reunió una hora després, facilitant-se la següent nota oficial:

«La Comissió de Responsabilitats estigué reunida aquesta tarda des de dos quarts de cinc fins a dos quarts de sis, acordant intensificar els treballs d'informació i investigació necessaris per a depurar l'acció dels governs al Marroc, i a aquest objecte ha acordat al mateix temps simultanejar la informació escrita amb una informació oral, que començarà d'acrecres, oint la Comissió als senyors que prèviament ha esmentat.»

Els senyors que constitueixen la Comissió ha acordat absoluta reserva sobre els de talls del tractat, limitant-se la seva referència, segons així ho han convingut, a ço que conté la nota oficial.

S'ha sabut no obstant, que la reunió de dimecres vinent se celebrarà a les onze del matí, i que l'esperit de tots els que constitueixen la Comissió és d'intensificar considerablement els seus treballs. En la reunió d'aquesta dia, seran escoltats, doncs per això han estat citats, els senyors Fanjul i Oteyza, al quals es proposa sol·licitar la Comissió els elements de judici que poden aportar. També ha estat citat a l'ex-secretari de l'Alta Comissaria, senyor López Ferrer.

La Comissió ha acordat també demanar autorització al ministre de la Guerra perquè compareguin davant d'ella els Alts Comissaris generals que tingueren comandament al Marroc.

Un altre dels acords interessants, ha estat el nomenament d'uns membres de la Comissió perquè vagin al Marroc a estudiar els documents que existeixen en els arxius.

DETENCIONS A CASTELLO

Castelló. — La policia ha detingut a Domènec Torres, Francesc Roca i Francesc Comes, pertanyents a l'Unió, per considerar-los còmplices de l'atemptat que li ha costat la vida al president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa de Barcelona.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

El ministre de la Guerra ha desmentit aquest matí la nota circulada de què existeixen actualment a l'Àfrica 30.000 homes més que en el mes de juny darrer.

Quan a les negociacions que es porten amb Abd-el-Krim, ha dit que no s'ap res.

El general Aizpuru ha estat complimentat aquest matí pels generals Borbon i Cavalcanti i diversos senadors i diputats.

LA DIRECCIO DE CARRABINERS

S'assegura que el Govern treurà el general Arraiz del Consell Suprem de Guerra i Marina, i el destinarà a la Direcció general de Carrabiners.

CONDOL

Demà, dissabte, sortirà cap a Lisboa el catedràtic de Literatura, senyor Méndez Bejarano, en representació del claustre i del Col·legi de Doctors, per a donar el condol al Govern portuguès per la mort del poeta Guerra Junqueiro, i assistir a l'enterrament.

PROTESTA

La Societat de Xofers ha fet pública una nota de protesta contra les autoritats, per la detenció de quatre vaguistes més per haver repartit opuscles boicotejant l'empresa, autoritzades pel Govern civil.

Afegeix la nota que s'ha registrat

la documentació d'aquell centre, i ha estat detingut el president de «La Velocidad», i que als vaguistes dels guis se'ls ha aplicat una quinzena.

L'actualitat anecdòtica

SEIXANTA ANYS DE PERIODISME

Després de seixanta anys de pertànyer a un mateix diari, són molts els lectors del «Daily Telegraph» que han sabut per primera vegada el nom del director de llur fulla, predilecta, Sir John Merry Lesage. El periodisme anglès és eminentment anònim, almenys aquell que té l'aire popular. Lleuat de molt pocs escriptors, col·laboradors ocasionals o enviats especials, els periodistes anglesos parlen sempre amagats sota la màscara del diari.

En clar que hi ha lectors del «Daily Telegraph» que han recordat haver llegit el nom de Lesage diverses vegades durant aquests darrers anys.

L'any 1918, després de la guerra, fou nomenat cavaller i Sir, sense que n'hagués expressat el desig. Més recent encara, el seu nom anà al diari amb motiu de complir els seixanta anys de servei al mateix. Ara, als 88 anys, Mr. Lesage es retira després d'haver complert per amor al diari, un últim deure: el de contar la seva vida, una vida que abarca quatre generacions, tres regnats i que s'ha escaigut entre el desenvolupament del progrés i de la grandesa britànica, que ha vist la infància i la floridura d'un era històrica plena d'esdeveniments, de transformacions i de descobertes.

Quan l'any 1863 — diu el «Daily Telegraph» — el jove Lesage entrà a la nostra redacció, la segona Exposició mundial, la guerra civil americana, la campanya de Crimea, la gran revolució índia, eren memòries tan recents com són ara les de la guerra gran per nosaltres; hi havien també les glòries del segon Imperi francès que ara semblen antiquades, però que aleshores allucinen a Anglaterra l'escola de Manchester acumulava riqueses i propietats industrials; la ciència nova amenaçava el vell ordre de coses a tota Europa.

Però Sir John Lesage, en l'única entrevista que ha concedit — ell que n'havia, qemanades a milers — no es limita a aquest aspecte de coses. Allò que era història o crònica s'ha sovint d'ell de mica en mica i es llunya per ell com per nosaltres. Ell conta allò que ha romàs en ell i que viu encara en ell: la professió. Fins al darrer moment ha continuat la seva obra des del seu despatx: l'examen de la situació, l'evaluació de les notícies, les instruccions als escriptors, els articles als corresponents i als redactors. Diverses vegades fou pregut per amics i per editors perquè no escrivís les seves memòries. Refusà sempre.

Parla només de l'evolució del periodisme i li sembla que en seixanta anys els periodistes no han canviat pel que es refereix a llurs hàbitats i llurs actituds. No hi ha gran diferència; encara que els periodistes d'avui són molt energics i emprenedors. La gran transformació està, en canvi, en els mitjans: el periodista de seixanta anys enrera no tenia el telèfon, usava molt poc el telègram i no disposava de l'automobil. Tot això ha produït un canvi profund en la rapidesa de les notícies. Que les energies cerebrals posades en el diari són si fa o no fa iguals que aleshores. La professió és ara més fàcil que en aquells temps i així gràcies a la riquesa dels mitjans.

Les memòries de Lesage estan plenes d'episodis esdevinguts durant la seva llarga vida periodística.

De Breda a Sant Hilari

ANADA I TORNADA 7 PESSETES

«La Hispano Hilariencia», en combinació amb el tren lleuger de Barcelona, de les 730 i 1425. DISSABTE, DIA 7. INAUGURACIO DEL NOU SERVEI COMBINAT AMB EL LLEUGER DE BARCELONA DE LES 1750.

Surten els autos de seguida d'arribat el tren. Els passatgers dels trens-correus de Girona i Litoral trobaran a Hostalric un auto gruat de la mateixa Empresa i al mateix preu.

A Barcelona, bitllets de tren i auto, al Despatx Central dels F.C. de M. a S. i a A. Corts Catalanes, 573.

Les selectes xocolates elaborades pels

Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGOERE, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

LLETRES I LLIBRES

En veient el poble, darrera el viatge

M'hagués llevat l'esguard una espasa roenta
jo reconeixeria encara, poble meu,
tes cases: per l'olor de l'encens la de Déu
i la del moliner per una olor de menta,
i per la olor del pa sabria quina és
la casa de cad'un dels tres flequers,
i tot flairant l'espigol que es torç damunt la brasa
diria: — Sò a can Po, que ha vint anys que és malalt —;
l'olor del socarrim trairia la casa
del menescal.

Si un filtre m'hagués pres la meua recordança,
vingut ací que fos esgarriat, de nit,
a ma orella els carrers farien un gran crit:
— jo só la plaça vella on tot el poble dansa,
— jo aquella de les botxes, tan plena de traut,
— jo só la cantonada
on, roja del ponent, vingué l'enamorada,
— jo el carrer del safreig, — jo el carrer del mercat,
— jo aquell de la taverna, tan negre i mal girbat,
— jo só el camí reial de tanta de requesta:
eres petit, petit; ton pare, cada festa
dins la sàrria de l'ase, que bramava sos dols,
et portava a la vinya, per mos blancs giravolts.

Si una malaventura m'hagués llevat el seny
a les ciutats lluentes on tot és traidoria,
no en tindries esglai ni em faries cap reny
i ta dolcesa m'acompassaria:
jo escoltaria el bon
ocell que canta i el molí de vent que gira;
perdria mon esguard l'astorada guspia
i el remoreig de fulles em tornaria el son;
en front de cada terme, en front de cada espona
jo sentiria un tros de nit que m'abandona;
a cada mata, a cada roc de mon camí
prou ressuscitaria una esma antiga en mi.
I, après d'haver segut en un redós daurat
a prop del rierol que llisca entre quintanes,
m'alegraria tot sol, qu de fantasmès vanes,
i somnuriaria de mon dany passat.

JOSEP CARNER

La poesia popular al Rosselló

El lirisme
d'Albert Saisset

He provat de dir, en una o dues
pàgines de l'«Almanac Català»,
co que deuen a l'observació del nostre
poeta com a de parla tan natural,
que s'ha imposat a tots els catalans
del Rosselló i ha fet, i tot, les delícies
de la veritable elite.

Avui, molts motius m'empenyen a
tractar del lirisme que, ca i lla,
esclaireix aquesta obra: el més poderós
d'aquests motius, és, sens dubte, l'a-
fecte que sento pel vell poeta, aquest
sentiment de reconeixença que els
nostres genis familiars suauement
inspiren.

Albert Saisset ha estat un poeta lí-
ric, com ho fou el seu mestre, el
deliciós Lafontaine. Ben savi fóra jo
si mostrés com un perfum de lirisme
brolla dels seus monòlegs més
ben reixits; però això és tan cert,
que diverses vegades la flor s'és es-
badellada lluent; hi ha hores que
el poeta còmic s'entendria, que l'ad-
miració i la tendresa donen a la seva
llengua un ritme més igual i una dol-
cor més sostinguda.

Joan Amadeu ho havia remarcat en
la seva Antologia Catalana (1907):
ajuntava en aquest llibre, excel·lent
ment ordenat, les parts de l'obra de
Saisset que li semblaven atansar-se
més a la concepció del poema. Em li-
mitaré a rellegir-les, puix si aquesta
selecció traïx un xic l'esperit del
poeta, és manté encara molt segur, i
subratlla els passatges que tenen
més emoció.

El lirisme d'Albert Saisset és nota-
ment popular: sembla tement que la
llengua catalana devia menar-lo a
aquesta concepció, i que ell obria a
aquesta forma saba ruralista de la

qual és nodreix. No s'eleva ell per
damunt del poble, el qual troba en
la seva veu el seu just medi d'expres-
sió. No res d'eloquència; simplicitat.
Albert Saisset no es perd en aquell
murmuri llangorós de paraules, en
aquella vana sonoritat, en la qual el
veritable sentiment es fon. Es clar,
i segueix els moviments del seu cor.
Veus ací, per exemple, els quatre
versos que obren el seu poema «Po-
bre mare»:

«Que són guapos los mainatjos
quan de parlar tot just comencen,
que per vos acabar de dir co que
[pensen
vos fan rialles i potos.»

Hom pot rellegir-los mil vegades, i a
cada represa hom els trobarà més
naturals. El vocabulari no és, sens
dubte, molt enlairat. Però això im-
porta tan poc, si és espontani, si la
seva veritat s'ajunta a la dolçor del
sentiment!

Els qui creuen que aquest art és
fàcil, no han de fer sinó prova d'es-
criure quatre versos que com aquets,
amb alta folgança, vinguin a ins-
criure's en el folk-lore. Són dictats
per una admirable tendresa. Els lí-
terats parisiens parlen dels infants
amb més «esprit», és molt possible.
Albert Saisset els esguarda com a
fruttes en la llum del Rosselló:

«Sus la teva falda, lo dia
pernejava en rient i en te cridant:
[Marial]

Heu's ací un infant adormit, da-
munt una planta florida, una centau-
ria acas, a prop d'un camp de blat
que hom sega. El poeta s'atura, es
commou davant una son tan tran-
quilla, i pregunta:

«Quina dolça placentosa cosa
li devia alegrar lo cor?»

I jo penso en aquells versos que
Lafontaine escrivi, en la pau rústic-
ga, sobre el son d'Adonis dorment
en la frescor dels boscos:

«La plus sage s'endoit sur la foi des
[zéphirs...]
[Nimfes de Vaux].

«Flora, Echo, les zéphirs et leurs
[molles haleines...]
[Adonis].

Aquest infant dorm a prop del camp
on el seu pare sega; dia vindrà que
serà l'unió a la mateixa terna:

«Sus la dalla blingat com avui lo teu
[pare...]

Pia meditació: era egador com el
vell Anton de Prades, com els vells
pares de Paul Bergus, el poeta de
Pezilla. El fill d'aquest infant, ja ho-
me, dormirà en la vorera del mateix
camp de blat. Heu's ací un pensa-
ment, davant del qual molts roman-
dran insensibles, i mentrestant la
poesia és feta de pensaments com
aquest. És una cosa tan simple, la
poesia! Aitals versos em fan creure
que el poble no s'ha enganvat, quan
el seu instint li ha dit que Saisset era
el seu poeta:

«Sus la dalla blingat com avui lo teu
[pare...]

Es, sens dubte, en aquests mateixos
campos que ell perseguia el vol del
«papellet». Hom m'objectaria que
un tal tema no és pas nou. D'acord.
Però el català permet parlar de les
roses, encara. Per tal com ha estat
menys polit ens retrobma en la sim-
plicitat dels motius i del llenguatge.
Cal afegir, també, que els qui escriuen
en aquesta llengua, al Rosselló, re-
cerquen aquestes joies qualitats;
aquests «desigs» i aquesta necessitat
expliquen l'èxit dels millors felibres,
més llestos que un hom vulgarment
no creu. Albert Saisset dona, per al-
tra part, moviment a temes prou co-
neguts:

«Guarda-te sobretot, guarda-te del
[mainatge
que sempre en té calque una à fer.
Com si hom ha pas sofert, se sap
[que en aquest atge
n'hom té pas pietat de rel.]

Consells graciosos en els quals sor-
prenen el gest del poeta i el somriure
de la vida.

Tal és també un dels caràcters del
lirisme popular del poeta: d'establir-
se sobre una síntesi. Poemes com
els que acabem de veure ens asse-
nyalen les llosetes i xarxes que ens
faran la guerra, mentre ens acaronen
els zèfirs. I, verament, això és de fa-
bulista. Ens sembla que estem desco-
brint els secrets i fins la naturalesa
del seu art. Ell no arribaria pas a
aquest camí, si no el basés sobre una
dosi delicada de sentiments. Li pleu-
rà de mostrar-nos la tempesta, de
descriure la seva impetuositat, però
no es deixarà commoure. El gall de
la Catedral de Sant Joan bé veu tots
els vents contraris que s'encarnissen
per a fer-lo voltar, però resisteix a
la seva fàlsea, es diverteix a fer-nos
compadir de la seva sort.

No es tracta de procediment. Aques-
tes accions i reaccions no poden es-
ser més naturals.

Així, la descripció de «Mal temps»
és ben bé la que ens donaria un jar-
diner de Castell-Rosselló:

«Brunes de tots costats en l'aire s'ar-
[rosseguen;
negres, hom els veu muntar, mun-
[tar de lluny,
amb un gran brui de tro s'aborden,
[se peguen;
i al fonso, la mar, furiosa, retruny.]

Jo no la compararia a la dels orat-
ges de la Carena, tan energicament
reportada per Antoni Joffe. Però sí
que Albert Saisset no es proposava
pas d'igualar-lo. És de tan altra me-
na el seu estil!

N'hi ha prou per nosaltres que el
quadro sigui dibuixat, perquè des de
llavors puguem delestar-nos amb ell
observant el desenrotllament de les
bugaderes i dels gitanoes:

«I els gitanoes que fan lo ranxo sus la
[sorra...]

Aquestes belles indicacions situen
el paisatge i ens assenyalen l'acció
com en una clariana. La Basse, aquest
Manzanar dels Perpinyanesos, fa
gala de qualque humor:

«De tant d'haver parat sota el pont
[la se venja.]

Plou fort i som contents davall nostre
paraguas, en la gregor del xafec.
Retornem a la Tet. Després de la ra-

pida enumeració de tots els objectes
que no cessa de fer rodar en ses al-
gues, veu's ací la gran imatge rús-
tega:

«I hasta un carriot recubert d'una
[tela,
tota blanca com una vela,
que hom diria un vaixell que fuig
[cap a la mar...]

Quina veritat i quina vida! Com té
raó, el públic català, d'admirar el
seu poeta! La pluja cessa:

«I fent mirallejar la neu de Canigó...]

I qui no veu la gran muntanya,
rentada per la pluja, esclatant i bla-
va. Aitals imatges sovintegen en la
ploma d'Albert Saisset, i ens condui-
xen, sense esforç, als indrets que des-
criu. Aquest és el prestigi d'una poe-
sia sana i fundada sobre l'observa-
ció.

I ara bé podem deixar-nos portar
pel Canigó. És el tema essencial dels
poemes rossellonesos: encara que no és
el que tractem més bé. Nosaltres des-
apareixerem i ell figurarà sempre en
els reculls dels nostres nets, si tenen
la mala fortuna d'ésser poetes. Sais-
set el dibuixa amb una gran clare-
da:

«De neu de cap a peus en hivern te
[vesteixes,
i si lo temps és clar i franc,
de lluny als nostres dils pareixes
com un immens fantasma blanc.»

Es així quea pareix enlluernador,
els dies d'hivern. Les mimoses i les
adelfes es bressen en el clos dels jar-
dins. La ciutadella del recó de Ma-
llorca s'aixeca per damunt de les teu-
lades, i el seu rosetó sembla que
papellegi.

L'estrofa que segueix és ben gra-
ciosa, en son depart:

I quan torna la primavera,
del teu sé espelleixen flors,
que te fan, a l'estiu, una roba lleu-
[gera,
i pintada de mil colors.»

Jo hi discerneixo algunes modula-
cions de tenor d'òpera, però l'amor
del terrer és més fort que tot, i mal-
grat jo mateix, cantussejo novament:

«I quan torna la primavera...]

I la següent! Joan Amadeu, vos me
l'havau repetida bé de vegades:

«I neixen de tes corregades
algues pures com lo cristall
que per la penda arrossegades
corren, en ressaltant, s'escampar per
[la vall.»

Fàcil i precisa, la cantada és com-
posta.

Ara, Albert Saisset, no es dona per
satisfet. Ens descriu no resmenys una
tempesta i ens mostra l'home isolat
com Moisés: records del Vell Testa-
ment; tal vegada, records d'un vell
gravat. En una habitació, on jo tre-
ballava, hi havia una còpia bastant
bona del Diluvi de Poussin: mai no
m'ha inspirat; al contrari, no po-
dia llevar els ulls d'una Anunciata
de l'escola florentina pintada sobre
fusta. Ara ja no hi és; però resta im-
presa de tal manera en el meu re-
cord, que no puc escriure cap poema
que no la vegi.

Així, els objectes tenen una influèn-
cia sobre nosaltres; però nosaltres,
tot seguit, fem una tria. Si Albert
Saisset hagués treballat en aquesta
habitació, s'hauria mirat, especial-
ment, el Diluvi de Poussin.

Comprenc més bé el poeta, quan
em diu el desconhort que hom té a
separar-se de la muntanya nadiua,
la joia del qui retorna, quan veu:

«Tes penyes altes apareixer
i blanquejar de lluny lo teu mantó
[de neu.»

Aquestes emocions constitueixen la
essència del lirisme català, que tots
compartim.

Albert Saisset ens ha parlat també
de l'Albera. Un retorn d'excursió, en
la nit embaumada, en mig de les al-
tes brugueres blanques, li ha inspirat
el més dolc i el més patètic de sos
versos:

«Jo hagués volgut baixar cada nit de
[l'Albera.]

Malgrat al que he dit dels oratges,
hi ha ben poc de romanticisme en
la seva obra; ell és mric quan li plau
i a sa manera, l'observació no el dei-
xa mai ni la bonhomia. Sap aclarir
els seus monòlegs amb somriures i

tendreses. Es per això que tots l'a-
mem, al Rosselló.

Demés, la seva obra ens presenta
un quadre bastant complet del nos-
tre clima. La tramuntana hi bufa a
interval·ls regulars. Descobreix algu-
nes fontanes i ens indica, així, mo-
tius que seran repesos per la poesia
del terrer. Glòria a les nimfes eter-
nals!

Cal amar la seva llengua, perquè
és natural, perquè flueix sense es-
forç, perquè no vol seduir-nos amb
artificis de mal gust; i això són grans
qualitats, tanmateix. No he vist els
seus manuscrits; però hom no hi tro-
baria sinó correccions de bona llei.

El vocabulari és pròpiament rosse-
llonès i d'expressió corrent un vi-
agradable i lleuger de la Salanca. Al-
bert Saisset ha estat original a sa ma-
nera: ha emprat un llenguatge que
d'altres desdenyaven i n'ha acceptat
totes les deformacions. Ha reproduït
gallicismes força semblants a aquells
que Mistral retreia a Aquilès Mir. Pe-
rò és així que ho mparia de Perpinyà
i l'encontorn, o tal és, almenys, el
primer aspecte de la llengua. No és
nat a Prats de Molló, com Boher, que
no ha reculat davant l'hispanisme.
No és sa ortografia, com algú ha
pretès; és la mateixa naturalesa del
seu estil que l'ha fet incomparable-
ment popular; la qualitat de la seva
llengua, tan irrespectuosa amb la
gramàtica com perfecta en la viva-
citat de l'expressió, és la veritat sor-
prenent de la seva inspiració. Els
escriptors catalans no són, com hom
diu, uns savis o uns erudits, i l'ortog-
rafia catalana és mil voltes menys
complicada que no pas la francesa.
Ens sembla difícil només que perquè
ens obliga a reaccionar contra aques-
ta; però l'estudi de totes les llengües
comença per l'estudi dels sons.

El fonetisme a la francesa d'Albert
Saisset no és res davant la seva po-
tent inspiració. Demés, els seus poe-
mes són fets per a ésser dits. Quan
tinc el plaer de sentirlos, no veig la
seua ortografia, perquè aquesta és
restableix espontàniament en els lla-
vis del qui recita; car l'ortografia és
la humil serventa de la pronunciació.
La llengua d'Albert Saisset es manté
a flor d'aigua de la parla popular,
que la porta sense esforç; ell ha
vingut a animar-la com una vela
blanca, i nosaltres n'havem anat el
moviment i la color.

JOSEP SEBASTIA PONS

Entorn de «Medeia»

Francesc Pujols. — «Medeia».
Tragedia en tres actes. —
Impremta A. López Lla-
uds. Barcelona, 1923.

Francesc Pujols és un autor tant di-
ferent dels altres, que les seves obres
són sempre actuals. Sense ésser un
geni, té prerrogatives que només als
genis escauen. I és justament aquest
acces de diferenciació dels altres, el
llast que impedeix alçar-lo fins a la
categoria de geni. Si es diferenciés
menys dels altres autors, l'equilibri
entre la intensitat i la pròdiga am-
plitud — entre idees i imatges — es-
devindria tant pregon en la seva obra,
que aquesta ja no fóra simplement
potser com és ara. — Si no fos abusar
potser mica de la paradoxa, hom
diria que Francesc Pujols, l'extraor-
dinari, és genial perquè no és un geni.
Cal remarcar, però, aquell vivacíssim
situar-se més enllà o més ençà del
geni — funció constant de Francesc
Pujols.

Heu's aquí com, després de belles
consideracions i anàlisis, no podriem
acordar a l'obra de Francesc Pujols
altre qualificatiu més just que el de
genial. — Car, és en veritat genial
aquella especialíssima manera d'ob-
jectivar els «dramatis personae» men-
tals, que constantment representen la
part de protagonistes en les obres dels
filòsofs. — Els filòsofs, no serien pot-
ser herois d'una tragèdia «sui gène-
ris»? És a dir: la tragèdia del filò-
sof, no seria tota sencera encabida en
les vives vicissituds de cert mot o de
tal concepte — veritable expressió de
co que més ama el filòsof?

Els mots o els conceptes, entesos
com a personatges, sense el cognom
de llur creador, no poden constituir
potser una seriosa teoria d'aplicació
psicològica de la gènesi de l'obra del
filòsof. Però, si com a teoria no, aques-
ta idea és valuable com a assaig i al-
caprem d'una possible il·luminació

del fenomen, tan freqüent en la modernitat, de la tragèdia del fòsfor.

Dada ben delatada d'aquesta tragèdia, és la fonda aspiració estètica dels darrers filòsofs. Sembla que el consolat de les coses, el que les estudia través dels conceptes, o millor, per uns canvis de posició — no de clima — dels conceptes, altra eixida humana no té que la divina embriaguesa de l'art. La projecció externa màxima d'aquesta embriaguesa, és la més alta forma clàssica i eterna de l'art: la tragèdia. I no essent possible traduir els conceptes sense antropomorfitzar-los, el filòsof modern s'acull a la més simple i humana solució: esdevénir ell mateix tragèdia.

Deser senzillament filòsof Francesc Pujols, ho hauria fet potser així. Però, el veritable poeta líric que hi ha en Francesc Pujols, dona gràcilment, mediterràniament una nova derivació a la pròpia tragèdia, creant la dels altres, localitzant-la en altres personatges, amb més probabilitats trágiques. Així hom pot tractar d'explicar-se el motiu intern, ultra-conscient, quasi instintiu, d'haver escrit Francesc Pujols aquesta exorbitant tragèdia clàssica, casolament, amb mica de barbarisme lingüístic, titulada: «Medeia».

Interessant és observar com Francesc Pujols, amb una coratja genial, renyegant els arguments trágics que la modernitat podia oferir-li, i, amador de la bellesa per sagrat deure, s'afila l'argument d'una de les tragèdies més enormes, més punyents, més complexament terribles, que mai l'humana intel·lecte hagi creat. Se'l imagina, al lector, al catalanista, normal i equanimen Francesc Pujols, «aux prises», amb un heroi-protagonista de l'alcaïria de Medea, l'esfèrida? — Hom ha vist poques veïes, amb exit, una cosa tant extraordinària. Però, això no ho podia fer a Catalunya, sinó l'extraordinari Francesc Pujols.

Les Medees que hom coneix són moltes. L'última greu no posseïa la del gran Èsquil — malaguanyadament perduda — La d'Èsquil, és d'una força trágica inenarrable. La de Sèneca, amb aquell famós: «¡ijo!» sublim, és d'un retòricisme exasperant, no exempt de grandiositat. Les altres, no són sinó pallides ombres d'aquella primitiva trágica vigoria. Reixen, més per l'energia virtual originària de l'acció, que no pas per l'allau dionisiaca que agita al poeta.

La «Medeia» de Francesc Pujols, és tan diferent de totes les Medees, com una obra qualsevol d'aquest extraordinari escriptor nostre, de la de no importa quin autor català o estranger. La més inversemblant de les coses hauria estat que aquesta «Medeia» — festa opulenta de l'esperit català — pogués mai comparar-se amb cap altra Medea coneguda. La valor psicològica i cultural d'aquests catalans de transit d'avui, és més fidelment representada per aquesta «Medeia» pujoliana, del que ells mateixos poden pensar.

Els catalans actuals, després de llargues vacil·lacions, comencen tot just ara d'empèndre un camí netament conscient. Fins ara, no poden els catalans, per insospitable gran fortuna, dir que tenen coses definitives. Els catalans són en un període de reconstrucció — adhoc del caràcter. Són en veritable «devenir». Per això altre no pensen que instaurar monjoies — que, mica candament, creuen coses ja ultrapassades, «ne varietur» — coses sobre les quals no s'ha de reventar. I, bon xic dictatorialment, les voldrien concloses, indisputables, ja intangibles, «tabou». Hom podria citar exemples demostratius d'aquestes idees, camí de realitat. No cal.

Es dintre d'aquest roig del català provisional, on tot és encara temptativa, provatura, assaig i tanteig, que l'extraordinari Francesc Pujols, escriu i projecta, enfora de la seva ànima, aquesta «Medeia» desconcertant, catalaníssima, purgada de tot verí, de tota la roentia de la veritable tragèdia. El formidable estilista incorpora a la catalanitat l'ombrívola anàrquia trágica, i, fenomen exacte i ja previst pel psicòleg — en mans del català, sota l'esguard racial de l'autor, roman despullada de tota horror, de tot caràcter terrible — esdevénint senzillament una normal dona catalana, amb motiu exasperat.

La tragèdia, en mans de tot veritable català — fidel expressió de la nissaga — esdevé quelcom de grandiosament verbal, s'humanitza, es democratitza fins a raure en del famós escriptor. En un mot: fa l'inrevés del camí que feta en un poeta-artista grec. El símbol, es transforma en un simple cas particular referable. La català, pròpia de la tragèdia, el diòscure — en l'ànima del català actual, esdevén non ben altra cosa, aliena a la veritable tragèdia. La terror trágica, és impossible davant de la ironia instintiva i maldada del català — que per més que faci, si no en tant d'excepció, no

pot enseriosir-se en l'espectacle descomunal dels grans actes trágics heroics. — Un català és heroi, amb la mateixa senzillesa que se'n va xano-xano al despatx. De la teatralitat i espectacular de l'heroi, se'n ha avergonyit sempre — quan no l'ha fet riure. D'aquí la seva incompatibilitat amb certes velles civilitzacions — obra mestre de facana, de gest, de comèdia, de convencions, de receptes, de bells escarapalls, d'immenses norteries, esdevingudes coses essencials. Però molt d'això és civilització.

La «Medeia» de Francesc Pujols, no és trágica en el sentit clàssic del mot. És simplement un gran argument anti-vestit psicològicament a la catalana. No hi ha tampoc lluita, no existeix l'«impasu» propi de tota tragèdia — aquella alternativa del sempre pitjor, que provoca el magnètic, transcendental i espaventable desenllaç.

Però la «Medeia» pujoliana és d'una valor estètica rara, preciosíssima. És un inexhaustible fluir poesia. De la primera a l'última paraula, les imatges, aquestes úniques imatges pujolianes, embolcallen l'obra com d'una atmosfera d'or càlid. El sol d'aur, madura i catalanitza els personatges que re esgarrien. Seria que el poematisme li llevi, l'admesa i convinguda teatralitat — secret i fonament de la dolçíssima terror trágica?

Tota la tragèdia és com submergida en un nobilíssim i exquisit ritme musical, rublet de pompa i «agilissim». De sobta adquireix impensada grandiositat. Hi ha diàlegs que són un veritable enfiç opic — com una embriaguesa de llum — una festa de color i harmonia. D'aquest diàleg, com d'altres meravellosos on es palesa la superioritat i la mestria intel·lectual de Francesc Pujols, l'extraordinari, bé caldria parlar-ne altra volta «in extenso». Hi ha belles coses noves, en aquesta tragèdia tan original com catalana, que anuncien un autor com cap n'han posseït fins ara els catalans.

Perquè serà sempre una obra digna de Catalunya, aquella que comença amb aquesta imatge, semblant a la primera frase d'un adagi beethovenià:

ESCENA PRIMERA

La Dida i els infants

DIDA

«Oh negra nit, tota blanca d'estrelles, com la princesa vestida de núvia amb el vel blanc...», etc.

No seria eterna i actualíssima alhora, lector, obra que així, amb aquesta magnificència, comença? — Llàstima només que En Francesc Pujols, l'extraordinari, no l'hagués escrita en vers o en aquells primers paràgrafs curts i incisius.

CRISTÓFOR DE DOMENEC

Juliol de 1923.

Lletres estrangeres

DOS ITINERARIS

Es tracta de dos itineraris espirituals, italians tots dos. El primer, degut a la ploma de Pietro Zanzognini, l'itinerari «Itinerario di uno spirito che si cerca», i és una obra de filosofia pura, gairebé. El segon és degut a un eminent professor de la Universitat de Milà, i s'intitula: «Itinerario Leopardiano»; és una obra de crítica, una exegesi molt reeixida del gran poeta de Recanati.

Sobre el primer d'aquests llibres, Giuseppe Ravagnani ha escrit un treball definitiu, presentant el seu autor, no ja com un filòsof, sinó com un místic, gairebé com un poeta. Segons Ravagnani, Zanzognini té molts punts de contacte amb Novalis, i això no vol dir que l'un s'identifiqui amb l'altre. Nihil ha preu, per a diferenciar-los, el distint concepte que tenen de la poesia, la qual, per a Novalis, és el resultat de la lluita entre la vida i el pensament, mentre que per a Zanzognini, que troba arreu del món símbols i esperit, és la revelació màxima d'aquells símbols i d'aquesta espiritualitat.

Pietro Zanzognini s'havia fet remarcar en les lletres italianes, ara fa cinc anys, amb un volum de «Canti d'avanti giorno» on ja ve a demostrar que la fi suprema de l'art és descobrir la fa de Déu pel món, on Aquell roman abscondit. Aquesta finalitat persegueix també l'autor amb el seu «Itinerario d'uno spirito che si cerca» (Editrice G. T. Vincenzi e Nipoli, Modena) que divideix en set etapes: «Deus», «Adamus», «Christus», «Ira», «Dionysus», «Tempus» i «Mors». I més d'una vegada hi reix. Les meditacions que formen el volum són escrites entre l'any 1912 i l'any 1919, però l'autor no les ha volgues imprimir fins ara, sens dubte

per a no ésser involucrat en les polemiques que en aquells anys suscitaven les doctrines filosòfiques de Croce i Gentile. Pietro Zanzognini anuncia cap sistema filosòfic ni cap teologia, dient-nos simplement que l'home és un ésser religiós, és a dir, «que té la percepció de Déu i de la seva compartició amb Déu», contant-nos com ha procedit, durant la seva solitud «tra il verde e l'azzurro», per a sentir-se més prop de Déu.

Jo diria — escriu G. A. Borgese a posta de Zanzognini? — que el seu llibre és un assaig, ullaent notable, per a donar un contingut al vagarós misticisme pascali i que s'esforça, per altra banda, a inserir un sentiment d'antidòcia cristiana a la filosofia idealista que preval avui a Itàlia. Però l'autor no ha anunciat i potser mai no ha pensat aquest doble propòsit. L'autor és a la vegada més modest i més orgullós del que les meves paraules el representen, car no parla d'all i de la seva ànima sense ambició i sense renúncia.

L'observació de G. A. Borgese ve a afirmar que l'«Itinerario» de Zanzognini és lleig amb l'encís que solen produir les obres d'art acabades. Considerat com una obra d'art, no tots els passatges, no totes les meditacions són igualment preables, però diguem-ho tot seguit: tots són interessants. Alguns fragments són opacs, amb un no sé què de gris i de discursiu; però en la majoria s'hi sent vibrar l'entusiasme, aquell entusiasme viu, contundent i prepotent que imposa al lector la convicció de l'autor sense reconèixer al primer el dret al diàleg, «quell» eloqüència sfrondada i epinosa — diu Borgese — il cui esemplare inarrivabile si trova nel «Pensieri» di Pascal.

En parlar d'aquest llibre, Giuseppe Ravagnani saluda l'aparició d'una «nova mística» i observava que per a apropar-se al llibre de Zanzognini calia que hom es despullés de tota filosofia crítica; per amar-lo, és necessari «sentir-lo»; per a comprendre'n tota la valor, cal «amar-lo», per tal com és una de les obres actuals més complexes i riques d'esdevenir, i una de les que més clarament ens indiquen vers on s'encomina l'esperit modern i quins són els nous problemes que assaguen el cor de l'home, aquest cor que segons expressió de l'autor «ormai vuol portare a vivere l'infinito, l'eterno, costantemente ardente entro sé».

L'altre «Itinerario» a què ens volem referir és escrit, com hem dit, del professor Valentino Piccoli que és un crític agudíssim doblat d'un artista pur. La seva novel·la «Allard», que acabà de publicar l'editor Vallecchi, de Florència, ens mostra el psicòleg de subtilíssima finor que ha arribat a la moll de l'ànima femenina pels misteriosos camins de la intuïció i de l'art. Si donem una ullada a la seva labor d'erudit, hem de loar la ponderada introducció que posa a la «scelta» d'escrits de Girolamo Savonarola publicats per l'editor Caddeo de Milà, en edició popular; l'estudi documentalíssim sobre «L'estetica di Vincenzo Gioberti», imprès en 1917 per la societat editora Dante Alighieri i la contribució a la crítica de l'obra dannunziana amb el seu llibre «Glorie e martiri nella poesia di Gabriele d'Annunzio» (Frattelli Freres, Milano).

Ara Valentino Piccoli ve a contribuir brillantment a l'estudi de la que s'ha volgut anomenar «filosofia leopardiana» i que des de mitjan segle XIX fins ara compta amb una llarga bibliografia que va de les obres de Solimani (1853) i Chiarini (1870) fins als estudis de Gentile (1917) i Croce (1922). L'obra del professor Piccoli pot ésser de gran interès i fins d'actualitat a Catalunya, ara que sembla que els nostres poetes es decanten cap al gran llac recanatienc. (Dos fets proven aquest interès dels catalans vers Giacomo Leopardi: la insistència del mestre Josep Carner a traduir-lo — en la qual cosa reix admirablement — i l'anunci, a la col·lecció de llibres mundials de «La Revista», d'una tria de traduccions catalanes fetes per diversos autors).

L'«Itinerario Leopardiano» comença amb una biografia espiritual del poeta, i la qual s'estudia la vida de Leopardi través les seves obres i dels estats d'ànima que en les seves obres es manifesten, evocant-se les impressions que els esdeveniments personals i els desplaçaments del poeta produïen en la seva ment, sfermant-lo en les seves conviccions filosòfiques. Segueix, després, un estudi crític dels comentaristes de V. Piccoli anomena «els leopardians», entre els quals cal esmentar: Ranieri, De Sinner, Giordani, Prosper Viani,

Francesco de Sanctis, Francesco Montefredini, el Mestica, el Piangili, Teresa Teia-Leopardi, Camillo Antona-Traversi, Giovanni Negri, el Torraca i D'Ancona. En el darrer decenni del segle XIX l'escola lombrosiana aportà també una contribució als estudis leopardians, per més que desviés els estudis del veritable esperit de l'obra del poeta. Però tots aquests assagistes preparaven el terreny de la crítica futura i l'adveniment de Giordani Carducci, el qual trobava en les recerques històriques les fonts de la valúació estètica de la poesia leopardiana. El 1900 s'inicià un període en el qual la crítica tendeix, amb un nou esperit, després una sèrie successiva de treballs sintètics. Representen aquest període els autors següents: Bonaventura Zumbini, Scherillo, Cesareo, Chiarini, G. A. Borgese, Pasquale Gatti, Giulio A. Levi (autor d'una història del pensament de Giacomo Leopardi) M. Losacco, G. Bertacchi, S. Tisse, G. Rensi i els ja esmentats Gentile i Croce.

El professor Piccoli estudia, en una tercera part del seu llibre, els mitjans que Leopardi atribuïa a l'home quan aquest es disposa a recarcar la veritat. «Non si conoscono mai perfettamenteamente» — escriu el poeta — le ragioni, né tutte le ragioni di nessuna verità, anzi nessuna verità si conosce mai perfettamenteamente, se non si conoscono perfettamenteamente tutti i rapporti che ha esa verità colle altre. E siccome tutte le verità e tutte le cose esistenti sone legate fra loro assai più strettamente ed intimamente ed essenzialmente di quello che creia o possa credere e concepire il comune degli stessi filosofi; così possiamo dire che non si può conoscere perfettamenteamente nessuna verità, per picola, isolata, particolare che sia, se non si conoscono perfettamenteamente tutti i moí rapporti con tutte le verità esistenti». L'escepticisme leopardià.

fonamental en dos postulats, a saber: que la veritat absoluta no és cognoscible i que la raó, quan vol assolir la veritat, es perd en l'erro i no més és útil per a assolir el conveniment de la pròpia insuficiència, és estudiat en aquesta part del llibre d'una manera acabada. Leopardi tren, com a conclusió de la seva filosofia, que l'activitat de la raó mena, en fi de compte, a la desastrosa ganxa. Així el professor Piccoli ve a desfer la valor entesa fins ara de que Leopardi atribuïa la infelicitat de l'home a la brutalitat o a la ceguera de la natura — per a atribuir-la a la seva pròpia raó. Aquest és son veritable pessimisme, estudiat en dues parts del llibre: «Verità e conoscenza» i «La natura». Segueixen, a aquestes, els capítols següents: «L'illusione», «La teoria del piacere», «Le radici della vita», «L'azione», «L'ultima parola» i «L'unità dello spirito leopardiano» en els quals transcendeix, en mig del pessimisme amarg que el poeta destilla en els seus versos, un optimisme filosòfic innegable, transcendental; una superació dels mals terrenys mitjançant una justícia suprema i una superació dels mals infits humans per una idealitat al·lustrada, per una il·lusió que els agermana tots dos, tornant-los millors.

El llibre de Valentino Piccoli és fecund en suggeriments i en ensenyaments. Es, com el seu títol indica, un veritable «Itinerario Leopardiano» que ens farà amar i estudiar amb més sollicitud l'obra del gran líric. La gran ombra del solitari de Recanati — diu, per cloure el llibre, encara avui a les joves generacions encara avui a les joves generacions, les vies més aspres, però més elevades del pensament de l'art; una austera norma de disciplina literària, un objecte per a l'acció i una llei de fraternal amor.

FLY

En la mort de Guerra Junqueiro

Altra veu harmoniosa s'ha apagat.

Un far humà de sobte s'ha extinguit!

Les estrelles, en la nit,

han plorat.

I l'esperit universal ha sentit

una aclaparadora soledat.

Anima ciclòpea, a on has anat?

Al verger de l'Infinit,

baix l'inefable reïnat

d'Hugo l'immens, Rubén el exquisit

i l'estol divinitzat

de quants en este baix món han cantat

L'harmonia universal que en son cor ha pertudit?

Ton germà'l rossinyol ha callat;

el rierol ha emmudit;

en la tija, la rosa s'ha marcit,

i fins l'ase resignat

— que sobre'l llom t'ha passejat

tantes vegades per el bosc florit, —

casi amb veu humana ha rebuñat,

plorós i adolorit.

Lo més humil, lo més vejat,

al tu anar-te'n, s'ha sentit.

abandonat,

i ha murmurat

compungit:

— Que Déu t'haja perdonat!

F. CABALLERO I MUÑOZ

Generalitat

CONSELL PERMANENT

Despatx de les Seccions en la reunió del Consell Permanent dels dies 11 i 12 de juliol de 1923:

Carreteres, camins i ponts

Continuació dels treballs a les obres que es realitzen per administració.

Designació del senyor diputat de la Mancomunitat per a assistir als treballs de proveïment de pedra per a la conservació de la carretera de Reus a Almorós, per Castellví, i del seu reconeixement i, si s'escau, recepció única.

Adjudicació de la construcció de la nau destinada a dipòsit de màquines i aparells de la Secció d'Obres Públiques de la Mancomunitat, en mèrits del concurs celebrat a l'efecte.

Instrucció Pública

Designació del Jurat qualificador del concurs d'avantprojecte d'edificis per a Biblioteques populars.

Agricultura

Treballs de les Seccions de Viticultura i Enologia, Ació Social Agrària, Arbres Frutiers, Terra Campa i Laboratori general i de Patologia vegetal.

Aprovació de l'Informe del Comitè de la Caixa de Crèdit Comunal, referent a la realització dels acords de l'Assemblea en ordre a Ació Social Agrària.

Beneficència

Tràmit d'expedients per a la reducció de dimeses pobres a càrrec de la Mancomunitat.

L'ESCOLA DESTIU

Hom recorda als que desitgen matricular-se a algun dels cursos de segon grau, anunciats al seu degut temps, que per a ingressar-hi cal haver assolit els cursos de primer grau o posseir les nocions prèvies suficients de la matèria que pensin estudiar.

L'admissió definitiva a aquests cursos és facultat exclusiva dels professors.

Les classes d'enguany començaran el dia 23 del present mes.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

A la Dieta baveresa

Munic, 13.—En la Dieta baveresa un diputat ha pronunciat un discurs sobre la mala administració als ferrocarrils alemanys. L'orador demana la restitució a Baviera de les línies bavereses com única manera de normalitzar l'administració.—Havas.

Munic, 13.—Amb l'objecte de combatre el mercantilisme la Dieta ha aprovat una moció incitant al Govern bavarès a suprimir temporalment tot secret en les comunicacions telegràfiques i telefòniques.—Havas.

L'actitud del govern anglès

Londres, 13.—El president del Govern senyor Stanley Baldwin acabà el seu discurs a la Cambra dels Comuns sollicitant als principals partits de cercar la solució de les qüestions pendents i precisar llurs respectives actituds.

A la Cambra dels Lords lord Curzon féu declaracions en termes idèntics als del senyor Stanley Baldwin.—Havas.

Londres, 13.—Segons diu una nota oficial, el projecte de resposta del Govern britànic al Govern del Reich serà redactat aviat i comunicat als aliats a l'últims de la pròxima setmana, amb tota probabilitat.—Havas.

La intransigència dels delegats turcs

Lausana, 13.—A conseqüència de la intransigència dels delegats turcs respecte a l'evacuació dels llocs navals aliats i a les concessions que està obligada a fer Turquia, quedaren interrompudes les converses ahir a la tarda, sortint acte seguit del saló de conferències els delegats turcs.—Havas.

Un discurs de Lord Grey

Londres, 13.—En un discurs pronunciat a la Cambra dels Lords, lord Grey condemnà enèrgicament la idea de portar a cap negociacions per separat amb Alemanya en detriment de França. Afirmà que la resta d'Europa considera impossible assegurar la pau sense una estreta i legal cooperació entre França i la Gran Bretanya. La separació d'ambdues nacions, en llur procedir, seria desastrosa i com a conseqüència fatal, impossibilitaria aquesta seguretat que França té tants desigs d'aconseguir.—Havas.

La censura a Itàlia

Roma, 13.—El Consell de ministres ha promulgat un reglament pel qual queda prohibida la publicació de notícies falses o tendencioses que dificultin les relacions diplomàtiques entre Itàlia i els altres països. El Govern entén que la publicació de les dites notícies és una ofensa contra la pàtria i contra les institucions nacionals.—Havas.

La catàstrofe carril·laire de Vintiteanca

Bucarest, 13.—L'accident ferroviari del qual es parlà ahir, ocorregué prop de Vintiteanca a conseqüència d'un error de l'empleat d'agüelles. Alguns vagons quedaren destruïts. Han resultat 45 morts i 200 ferits.—Havas.

Insurrecció al Paraguai

Buenos Aires, 13.—Els insurrectes del Paraguai han ocupat l'estació d'Assumpció. Les tropes del Govern aconseguien dispersar-los i matar molts dels caps rebels. Ha estat declarat l'estat de siti.—Havas.

Temporals a l'Atlàntic del Sud

Montevideo, 13.—En les costes properes s'han produït violents temporals, a conseqüència dels quals han estat destruïdes algunes cases. També han naufragat tres vapors.—Havas.

Vaga a Hamburg

Hamburg, 13.—S'han declarat en vaga els empleats de les societats de navegació que treballen al port. Demanen que llurs salaris corresponguin a la taxa del març.—Havas.

La dimissió de Don Sturzo

Don Lluís Sturzo, secretari del partit popular italià, ha presentat la dimissió. Ha reeixit la campanya empena en contra d'ell d'ençà de l'adveniment del feixisme al poder.

Els feixistes van creure que el partit popular es deixaria absorbir per ells, com ha succeït amb els altres partits, llevat dels socialistes i comunistes. Però Don Sturzo, apaiat per altres elements valuosos del partit, va sostenir amb tenacitat, que la col·laboració dels populars no s'havia d'entendre com a subordinació als desitjos del feixisme.

Veient que no era possible assolir la transigència de Don Sturzo, els feixistes procuraren provocar una dissidència en el partit, aprofitant els elements de dreta que cercaven una intelligença absoluta amb el Govern de Mussolini. Aleshores Don Sturzo, convocà el Congrés de Torí, i hom recorda com la seva política fou aprovada de manera entusiasta.

La dissidència havia fallat, i sols alguns pocs homes es separaren o foren expulsats del partit popular. En Mussolini acceptà la dimissió dels ministres populars, en virtut dels acords del Congrés de Torí, i des d'aleshores continuà més forta que mai la campanya contra Don Sturzo, per tal de provocar la seva dimissió.

Ha vingut la presentació del projecte electoral d'En Mussolini, instituint un sistema complicadíssim, i donant la majoria absoluta a la Cambra del partit que sols obtingués un vot més que un altre. El partit popular i els socialistes, han restat els únics impugnadors del projecte, sostenint que calia continuar aplicant la representació proporcional. Alguns elements catòlics, apaiats pels feixistes, proclamaren que l'actitud intransigent de Don Sturzo, menaçava les bones relacions existents entre el Govern i l'Església. Arribada en aquest punt la campanya, Don Lluís Sturzo, sacerdot disciplinat, no ha volgut

aparèixer un element discol, i ha decidit eliminar-se voluntàriament, comptant amb la confiança absoluta del partit.

Heu's aquí com explica un comunicat del Consell nacional del P. P. I., la dimissió de Don Sturzo:

«Declara que no l'ha mogut cap raó de divergència, ni vers el Consell mateix, ni vers el grup parlamentari, sinó que sempre s'ha sentit satisfet, i ara més que mai, de la constant i afectuosa confiança de la quasi totalitat del partit. No obstant ha cregut convenient pendre semblant decisió per no donar més als adversaris de tota mena el pretext del tot injustificat i fracassat, d'equivocar-se sobre les relacions del Partit popular italià amb l'Església.

«El meu acte — afegí — servirà inclòs a desvirtuar l'opinió pública, enganyada per les recents polemiques, de la personificació del partit en la meua figura, com si ni homes d'autoritat, ni òrgans directores, ni assemblees solemnes, no tinguessin una voluntat pròpia i una responsabilitat conscient, sinó instruments orbes del secretari polític. El moment actual, en què a la Cambra dels diputats s'ha obert la disparitat entre el grup popular i el Govern, semblaria el menys adequat per efectuar semblant decisió. Però crec que no havia de trigar més, ja que el Consell nacional és convocat, per no deixar que l'ofensiva contra l'Església, iniciada en ocasió de l'actitud dels populars contra la reforma electoral política, en les insidies i en les amenaces, vagi més enllà. Pel demés, el grup popular ha pres ja amb plena consciència les seves posicions davant els interessos reals de la vida del País, i no és necessària cetament la meua presència a la Secretaria política del partit, perquè aquesta continuï fins a la fi la batalla en defensa de la proporcional. Aquesta serà la millor prova de la vitalitat del partit, que no

s'identifica certament amb la simple voluntat d'un home, sinó amb una base ideal que cap contrast pot suprimir, i una funció notable en la vida del País en la reivindicació de la llibertat i en l'educació de les classes treballadores. Avui, el partit popular italià, és el més mal vist dels partits i confio més en Déu que no pas en els homes».

El Consell nacional féu constar el dolor que li causava la decisió de Don Sturzo, i li expressà el sentiment de la més viva i completa solidaritat envers la seva persona i la seva obra, i acordà nomenar un triumvirat del qual n'és president el senyor Rodinò, secretari el senyor Grondhi i vice-secretari Rud Sparato.

El «Corriere della Sera», parlant de les causes de la dimissió de Don Sturzo, diu que, «segons veus de font popular, el Vaticà estava fortament impressionat per alguns episodis de violència, en virtut dels quals foren atropellats alguns rectors i algunes organitzacions catòliques. Sondejat oportunament el Govern, aquest havia de fer saber que no es trobava en situació de contenir les masses feixistes, les quals apareixien irritades a causa de l'actitud de Don Sturzo. El Vaticà havia de preveure que podien esclatar nous actes de violència contra les Associacions catòliques i la jerarquia, i havia de fer conèixer a Don Sturzo el seu desig que fos evitada una ofensiva contra l'Església».

S'ha obligat a dimidir a Don Sturzo del seu càrrec per les idees de llibertat que defensava. Però el Partit popular continuarà la seva obra, inspirant-se de les magnífiques idees polítiques de l'eminent sacerdot sicilià, les quals, en moments menys apassionats i dictatorials que els d'ara, seran considerades per Itàlia en el gran valor que tenen per a organitzar el país sota una base justa conforme als destins moderns de les nacions.

Congrés de natació

París, 13.—S'ha celebrat l'obertura del Congrés de la Federació internacional de natació, secció d'aficionats.

Concorren a l'Assemblea 24 delegats, en representació de 16 nacions, entre les quals figura Espanya.—Espanya.—Havas.

«Motu proprio» del Sant Pare

Roma, 13.—El Papa ha tramès el seu anunciat «motu proprio», sobre l'ensenyament de la doctrina cristiana.—Havas.

Match de boxa

Jersey City, 13.—Match de boxa entre Firpo i Willard.

En el primer round Firpo es mostrà molt agressiu. En els tercers, quart i cinquè round Willard pegà durament a Firpo, al qual tirà cap a les cordes.

En el sisè round, Firpo logrà alguns rectes d'esquerre que toquen a la mandíbula inferior del seu adversari, però els cops careixen de poder.

En el setè round Willard tira a Firpo altra vegada a les cordes.

Per últim en el vuitè round Firpo aconsegueix col·locar un recte ben dirigit i amb força.

Willard tambaleja i sense ànim ja per a cobrir-se, rep al cap nombrosos rectes de l'esquerre, calent per fi a terra «per al compte» i quedant k. o.—Havas.

Curiositats mundials

PROPINA INESPERADA

Un diari parisenc explica com cert el fet següent:

A l'estació de Lió (París), a la sortida del tren de Niza, una senyora que va amb una pila de maletins se'n va cap a la locomotora, i pregunta pel maquinista. L'home s'acosta vestit de blau i les... mans graelxoses d'oli.

—Sou vós el que heu de conduir el tren?

—Sí, senyora.

La dama li allarga dissimuladament un bitllet de banc.

—Teniu: això és per a vós, perquè no ens feu descarrilar.

El maquinista encara no ha retornat de la seva estupefacció.

COSTUMS ESPANYOLS A CORSEGA

La setmana passada hi va haver a Còrsega eleccions senatorials, en les quals lluitaven Francesco Coty, director polític del «Figaro», i l'exministre Landry. Aquest és amic del Govern i, per tant, el primer representant de l'oposició. La nit abans de l'elecció M. Coty era a Ajaccio, d'on és fill, i tot d'una, nombrosos gendarmes van envair la casa, reforçats per un estol de policies revòlver en mà.

Els representants de l'autoritat deien que havien tingut confidència que el famós bandoler Romanetti era amagat a la casa. Tota la nit, i part del dia, següent, van estar escorcollant la casa, i no cal dir que no van trobar ni rastre del bandoler.

Perquè tot plegat no era altra cosa que una maniobra per a impedir que M. Coty estigués en contacte amb els seus representants i apoderats en aquells moments decisius.

El poble, assabentat d'aquesta martingala, va contestar elegint a Coty i derrotant a l'amic del Govern. No sabem si el governador d'Ajaccio era el senyor Raventós o el senyor Lueje, que hi tenen la mà trencada en aquests afers.

NOSTRE SENYOR DESTITUÏT

A Lenz (Austria), hi ha constituït el partit nacionalista alemany. Aquest partit s'acaba de reunir i els delegats han acordat, per unanimitat, prescindir de Nostre Senyor, ja que han perdut la guerra, i reemplaçar-lo en les adoracions dels nacionalistes, per Wotan, al qual els wagneristes coneixen bé prou.

A Lenz, hi ha un manicomi important.

Val a dir que la notícia anterior la publica la premsa francesa, i no fóra impossible que es tractés d'una broma de no massa bon gust, penjada als austers pargmenistes.

La premsa belga i el discurs de Baldwin

Brusselles, 13.—La premsa belga dedica extensos comentaris a la declaració del govern anglès sobre les reparacions.

«L'Etoile Belge», diu que la impressió produïda per aquesta declaració ha estat més bé favorable, afegint que als centres ministerials belgues s'ha vist amb satisfacció la insistència que posà el primer ministre anglès Mr. Baldwin en remarcar que els aliats tenen per únic objecte aconseguir que es facin efectives les reparacions.

Subsisteix, doncs, la possibilitat que siguin contestades les darreres proposicions alemanyes per tots els aliats a la vegada i en una sola nota.

El periòdic «L'Independent belge», declara que França i Bèlgica, malgrat tota la seva deferència envers Anglaterra, no poden abandonar la defensa dels seus interessos supremes ja que la situació actual ha estat més bé la política negativa d'Anglaterra amb respecte a Alemanya, la que l'ha creat.

A judici de «La Libre Belgique», el senyor Baldwin, en el seu discurs

d'ahir no amagà els propòsits que té Anglaterra d'escometre resoltament per si sola, i fins resoldrà pel seu compte, el problema de les reparacions, cas que es neguin els aliats a col·laborar-hi en aquesta qüestió, dintre de l'actual fase de l'assumpció.

«La Nation Belge» formula el següent judici: «El que abans que tot vol Anglaterra és que França i Bèlgica evaquin el Ruhr. Però tant el senyor Jaspard com el senyor Poincaré estan fermament resoltos a no abandonar el Ruhr sinó després de sotmetre a Alemanya, i quan aquesta nació hagi complert ja amb els seus compromisos».—Havas.

Incident antifrancès a Nàpols

Nàpols, 13.—Han estat detingudes algunes persones que arribaren a amençar a un oficial francès durant una discussió motivada per la actitud antifrancesa d'un periòdic humorista.—Havas.

Locaut a Praga

Praga, 13.—Totes les empreses del ram de construcció han decidit declarar el lock-out en la ciutat i als seus environs.

El Govern intervé per a resoldre el conflicte.—Havas.

Anarquistes o xantagistes

El Caire, 13.—Ahir a la nit la policia sorprené al lli i quinze individus d'una banda, organitzadors d'una «Societat per a la lliberació dels treballadors».

Quasi tots els membres d'aquesta organització són empleats a la companyia de tramvies.

La policia féu un registre als seus domicilis, trobant circulars sedicioeses i opuscles anarquistes.

S'acusa a aquests anarquistes d'intentar fer un xantatge a la companyia de tramvies, amenaçant-la amb una vaga i amb l'assassinat del director i dels principals membres de l'empresa.—Havas.

L'opinió alemanya i el discurs de Baldwin

Berlín, 13.—Les declaracions que féu ahir el cap del Govern britànic a la Cambra dels comuns, han causat en aquesta capital desengany i desil·lusió.

«El Tageblatt», diu: «Aquest dia, que s'esperava des de fa tant temps i que havia de portar la decisió terminant i definitiva de l'assumpció pendent, no ha portat res».—Havas.

Berlín, 13.—Opina el «Worweerts» que aquesta declaració va a desenganyar en part als optimistes de Berlín, però ha d'encantar als optimistes de París.

El «Deutsche Zeitung» dedica a comentar les manifestacions de Mr. Baldwin, un editorial que encapçalava amb el següent títol: «Sotmissió de Baldwin».

«La Gaceta» d'Alemanya recorda que sempre posà en guàrdia al poble alemany contra l'il·lusió que Anglaterra acabaria per intervenir a favor d'Alemanya.—Havas.

El patriarca grec

Atenes, 13.—Procedent de Constantinoble ha arribat a Metelin el patriarca ecumènic.—Havas.

BIBLIOTECA LITERARIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Riber

2 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

BIBLIOTECA LITERARIA

DE LES MIL I UNA NITS

Trist dels Contes meravellosos per J. M. LÓPEZ PR

Preu 2'50 ptes.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 14 de juliol de 1923

Les lliçons de la vaga

HA acabat la vaga de transports que, durant més de dos mesos, ha pertorbat la vida de Barcelona. La nova gratíssima ha estat rebuda amb satisfacció per tots els estaments de la urbs. La ciutat adolorida i martiritzada es redreça altra vegada i torna a la normalitat.

No tornen, però, ni el temps perdut ni els milions esvaïts en debades. Cal, doncs, que en parlem una mica i aprofitem tots, almenys, les lliçons de la vaga.

En les lluites socials, com en les pugnes bèl·liques, la pau pitjor és preferible a la millor guerra. Pensin, tots els interessats directament en la vaga, les pèrdues enormes que han ocasionat aquests dos mesos de paràlització i venran que qualsevol arranjament pràctic hauria estat preferible a la lluita eixorca i perjudicial. Mediti tothom serenament aquesta veritat i evitarà en tot el que sigui humanament possible la repetició d'aquestes equivocacions funestíssimes.

Els obrers del transport han perdut la vaga perquè llurs capítols, amb l'excusa de la defensa d'un interès de classe, no han vacil·lat a servir les rancúnies i els odis dels enemics de Catalunya. Impedir la inauguració de l'Exposició del Moble, paràlitzar el servei de neteja de la ciutat, proclamar el boicot contra la producció catalana, intentar bloquejar i assetjar per la fam la urbs, realitzar temptatives contra el proveïment d'aigua i llum, no era defensar els drets ni les reivindicacions del proletariat, sinó atacar Barcelona, capital de Catalunya. Aquest aspecte anticiutadà en l'actuació del Comitè de Vaga li llevà, des dels primers moments, l'adhesió sentimental dels treballadors, sense la qual la vaga no podia triomfar, i no ha triomfat. La Ciutat, atacada, s'ha defensat i ha vençut.

Una altra lliçó eloqüentíssima d'aquesta vaga ha estat el fet que tan aviat com el poder públic ha començat d'actuar ha obtingut el concurs inequívoc de l'assistència ciutadana, i el conflicte, mancat d'ambient, s'ha esvaït. Això demostra l'enorme responsabilitat que han contrat els governs, i especialment aquest govern de la concentració liberal, mantenint indefensa Barcelona durant tants mesos. N'hi ha hagut prou amb una mica d'acció de govern per a iniciar el restabliment de la normalitat.

Cal, doncs, que tots, govern, i obrers, i patrons, i els que no som ni patrons ni obrers i representem, no les lluites de classes, sinó l'interès col·lectiu, aprofitem les lliçons d'aquesta vaga. Cal que els veritables obrers i els patrons veritables sentin ara tota l'eixorquia de la discòrdia. Cal que la represa del treball iniciï un període de cordialitat i cooperació. Cal que els uns reconeguin la realitat de les causes que han originat llur derrota i els altres sapiguin tenir la dignitat de llur victòria. I cal que els treballadors catalans pensin seriosament en la necessitat de reorganitzar llurs forces ells mateixos, sense sotmetre's a la tirania de poders irresponsables i estranys a l'esperit pairal.

Les Idees i les Imatges

UNA GASETA INFORMATIVA DE LES LLETRES, DE LES ARTS I DE LES CIÈNCIES

Ens referim al periòdic setmanal *«Les Nouvelles Littéraires, artistiques et scientifiques»* — (6, Rue de Milan, Paris) — dirigit per MM. Jacques Guenne i Maurice Martin du Gard, distingit amic nostre; figurant-hi com a redactor en cap, M. F. Lejeune.

Tota persona que vulgui ésser informada, en conjunt i en detall, de les obres de l'esperit i dels homes creadors de la intel·ligència, sota els seus diversos aspectes, ha de recórrer a aquest periòdic, on les qüestions són posades amb un rigorós sistema classificador i, a l'hora, amb una gràcia, amb una espontaneïtat, amb una suggestió positives.

La col·laboració és escollida. Els treballs, oportunitats. Assenyalen, com a bell exemple, un dels números recents, tot el consagrat a Pascal en l'avinentesa del seu tri-centenari.

L'art i la literatura franceses, profundament dites, constitueixen, com és

natural, la base de la publicació.

Les manifestacions intel·lectuals de l'estranger hi són també molt ben representades.

Ens apart que, actualment, és aquesta gasetta, la més oberta, la més comprensiva, la més ben orientada de totes les premses i revistes d'aquest gènere.

JOSEP MARIA JUNOY

Accident ferroviari evitat

Ahí a la tarda hi hagué perill imminent que a l'encreuament del carrer de Balmes i la Ronda de la Universitat hi hagués un accident ferroviari com el que fa dos dies hi va haver al dit lloc.

El d'ahir també hauria estat degut a la imprudència del conductor d'un tramvia 29, el qual va donar la marxa sense preocupar-se que venia un tren elèctric.

Afortunadament el tren va parar gairebé en sec, evitant-se així la topada.

Alguns passatgers del tramvia, esportistes, saltaren a terra precipitadament i de les resultes foren assistits al dispensari del carrer de Sepúlveda. Maria Porras Bañús, de 27 anys, modista, de contusions al colze dret, i Antoni Martín, de 51, de contusions a tot el cos.

Per la cultura del poble

NORMES PRÀCTIQUES PER A LA CREACIÓ D'ESCOLES CATALANES

El local

Hem de procurar que l'escola catalana es distingui pel seu caràcter senzill, joós i pur.

Davant les dificultats materials, podem renunciar de moment als grans edificis construïts expressament, però no a la sala clara i airejada amb vistes al camp o la muntanya o al nostre gran mar.

Una aula de fàcil accés des del carrer, amb la deguda independència, pintada de colors clars i assolellada, amb cortines blanques i una mica de verd a les finestres, pot ben constituir, amb un mestre entusiasta al davant, un nucli inicial d'escola catalana perfecta.

Els mobles

No us preocupeu del pupitre. La taula plana envernissada (bipersonal si no pot ésser individual), és el millor moble de treball. Si cal, els alumnes poden assegurar-se en aquesta taula, prescindint del disciplinari arreglador, i en la forma que més convingui al treball lliure i independent de cada alumne. Aquesta taula la pot fer el mateix fuster del poble. No hi fa res que sia senzill, sense ornaments, mentre sigui ben estructurada de gruixos i dimensions i sòlidament construïda. A la taula hi pot haver calaixos, un per cada noi o un senzill prestatge a sota.

La cadira pot ésser de boga, dels tipus usuals, envernissada com la taula. Els penjadors no els tingueu mai a la classe. Si per força hi haguessin d'estar, els podeu tenir tapats fàcilment amb cortines de cretona acolorada, com fan les mestresses de casa endreçades.

No tingueu tampoc les parets enterament nues. Un dispositiu per a exposar els treballs millors dels nens a mesura que es produeixen, us serà útil. Demés, podeu tenir reproduccions d'art, postals, etc., emmarcades a l'anglesa i variant-les sovint. Unes cartelles amb gerros de terrisser i flors fresques, sempre fan bonic a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana us donaran detalls per les mides de les taules, reproduccions a triar, etc.

El tipus d'Escola

Si no podeu establir una escola graduada, amb classes diferents, mireu d'homogenitzar els infants tant com sigui possible. La vostra escola si només té una classe, serà o de parvuls (fins a sis o set anys) o elemental (de set a deu o onze anys), o per a nens grans. Cal ésser exigent amb això. Una classe i un mestre serveixen per una sola feina, no per dues o per tres.

«Quan els infants han assolit aquell ensenyament per al qual la classe és creada, se n'han d'anar. Procedir d'altra manera és fer més mal que bé a l'escola catalana». Els patriotes s'han de fer càrrec que no tot es resol en un dia, i val més poc que gens i poc i bo que no molt i dolent. El nombre d'alumnes fins a 40 o 50 com a màxim, ve condicionat pel local. «Si el local és per 30 alumnes, cal no posar-n'hi més». Poseu-vos en tot cas en relació amb els mestres de la localitat per harmonitzar i millorar la feina. Pensem que a Catalunya hi ha manca d'escoles, i tot el que sigui augmentar-les i descongestionar les existents, és un bé.

La qüestió econòmica

La qüestió econòmica pensem-la de manera que el mestre tingui el sou necessari per viure. És irrisori presentar com a obra social o benèfica una institució que funciona a base de sacrifici al personal. El mestre o mestressa necessita avui com a sou mínim inicial fora de Barcelona, 300 pessetes mensuals, «no més per les classes de dia». Amb el mestre hi va la classe. Recordeu que la classe després d'instal·lada i resolt el problema del lloguer, necessita viure també. L'ensenyament si es vol fer bé, porta despeses. Les classes han d'ésser pràctiques i necessiten material de treball. Els mobles s'han de renovar. Les aules han d'ésser netes i confortables. Assenyalen per aquestes atencions, almenys d'un 15 a un 20 per 100 del sou del mestre, o sigui unes 700 pessetes anuals.

Us anirà bé de calcular per cada

A L D I A

Cròniques d'estiu

Cap al tard

Ja els presseguers primerencs han quedat sense préssecs — préssecs tot aigua de mel que regala pels llavis — i pren color vermellenc, amagada entre fulles, la pruna clàudia.

Bequetejant els pardals la darrera cirera, miren, amb goig, el perer, carregat tot de fruita i els presseguers santjaumins on maduren els préssecs, forts i flairosos.

Ja és tot segat el blat d'or i les eres esperen el potejar dels cavalls que el treuran de l'espiga; creix el morenc desmaiant la verdor de ses fulles vora les séquies.

Flor de coral i cor d'or embelleix ta brancada, o magraner, dels jardins ornament i delícia i en alts castells, verdejants, per les hortes s'aixequen les mongeteres.

El dia és llarg, calorós, i les ombres són dolces foc és el camp recremat i és caní la riera; volen, xisclant, cel amunt, oronells i falzieis fins al capvespre.

O, dolç caient del bell jorn de l'estiu, ple de vida, fresc i flairos com recer d'una tanca de roses! Tu al nostre cos fatigat li retornes la força, tardor del dia!

Plau-me, llavors, tremolenc, per l'envit de la feina tot reposant del treball de la terra agraïda, el treballar, ploma als dits, i la pensa inquieta, en l'ampla taula.

Oh, i com és dolç el bon temps en el pla de la fruita vora del riu cantador, recolzat en muntanyes tot treballant i cantant el treball, com Virgili, llegint Horaci!

I, dins la pau de la nit que floreix l'estelada, quan la claror del ponent va perdent-se en les ombres, fer-se, un mateix, jurament d'estimar per la vida més que tot lo del món nostra pàtria

POL

classe els ingressos i les despeses, sobretot si l'Escola ha de viure fonamentalment de les quotes dels alumnes. El vostre càlcul pot ésser així:

Classe A — Despeses: Sou del mestre, 3.600 pessetes; material i renovació de mobles, 700 pessetes. Total, 4.300 pessetes.

Ingressos dels alumnes: X matriculats anuals (cal comptar les matriculacions per anys, perquè a l'estiu el mestre també cobra) «a X pessetes».

Suposem un total de 2.900 pessetes. Dèficit, 1.400 pessetes.

Aquest dèficit sumat amb el cost del lloguer, és el que s'ha d'exigir amb quotes de protecció o subvencions. Com veieu en aquest càlcul no es subjecta l'escola a les pessetes amb què es pugui comptar inicialment sinó que es busquen els diners segons les necessitats de l'Escola.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, tractant-se d'institucions ben orientades, contribuirà fins al màxim que li permetin els seus recursos. «Els municipis i les associacions patriòtiques locals també poden ajudar, tenen el deure d'ajudar».

La qüestió del lloguer i de la instal·lació no es deixin de banda. Tenen una importància prou gran perquè s'hi dediqui tota l'atenció. «Cal, però, no hipotecar mai la vida futura de l'Escola per causa de la instal·lació o de la construcció d'un edifici. Quan l'Escola funciona, ha d'estar lliure completament d'aquestes remors». Per això és bo, abans de començar, resoldre a part aquests problemes. Aleshores poden sorgir les solucions dels emprèstits, de les deixes, del pagament col·lectiu, a l'acte o amb quotes especials de les subvencions extraordinàries, etc., etc.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana també estudia la manera de prestar auxilis d'aquest ordre per a la instal·lació d'escoles i construcció d'edificis.

El mestre i la direcció pedagògica

No us preocupeu pel mestre ni per les qüestions tècniques de l'ensenyament. Acosteu-vos a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana que té la missió de cuidar aquestes aspectes de l'ensenyament català. L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana treballa per tenir mestres i per organitzar un petit sistema, el més complet possible que alliberi els Patronats i Associacions de les qüestions tècniques sempre complicades i difícils.

Tots els elements per un bon ensenyament s'estudien ara mateix, d'acord amb les institucions cabdals de l'ensenyament català per a obtenir un règim que ofereixi les màximes garanties d'eficàcia.

Cal decidir-se

Comptant amb el patriotisme de tots la creació d'escoles catalanes, és un problema fàcil. A tot arreu sorgiran els locals, i els bons mestres també s'aixecaran. La quota mensual dels alumnes no serà més elevada que en els altres tipus d'escoles, i el sacrifici pecuniari dels Patronats pot ésser reduït al mínim.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, comptant com fins ara amb la confiança de tots, i amb l'auxili dels elements tècnics del nostre país, assumirà amb gust l'organització general i aplicarà tots els seus cabdals a l'obra de l'escola catalana, que és la seva finalitat cabdal. El terreny està preparat. Els temps són madurs. Cal només decidir-se.

Nous rêtols en català

Creu Coberta, 47. «Vins generosos. Despatx d'aníssets i licors. J. M. Grifà».

Creu Coberta, 97. «El rei del calçat, de S. Sau. Paraigües i gorres esport».

El patriòtic estiueig

TOTS aquells que amb una convicció més o menys aparent hem actuat com a colonitzadors estiueigs en algun dels delitosos indrets voltats de frescos i de meravelles que el bon mas de la nostra gent ha triat com a llocs de concentració estiueira, sabem la valor i la significació diverses que molta gent dona al fet d'anar a passar un parell de mesos vora la mar o dalt de la muntanya.

No volem fer esment dels que van a estiuejar a la simbòlica realíssima *Ville d'Eaux*, la tristesa de la qual tan vivament pintà En Maragall; aquella vila on tothom és foraster; on tothom va i on ningú hi és; on tot és artifici, comèdia i estultícia on la magnificència del paisatge per aquella mena de gent no és sinó una decoració per a fer bonic. Aquesta gent absolutament impermeable a les ruixades de l'esperit, ni tan sols ens entenen.

Es per una altra gent, que parlem: una altra gent infelicitosa, de vegades, però bona gent sempre, per bé que en sortir de ciutat portin una vida un xic estafeta.

La vida del camp, tan colonitzada com vulguem, comporta la fàcil vincladissa d'una pila d'encarcaments; la relació és més franca; la bonesa instintiva llueix en moltes cares; el jovent, per poc sa que sigui, es mou amb un ritme més graciós, perquè és més inconscient... Un temperament viu i despert o uns quants graciosament decidits, assoleixen amb una facilitat extraordinària una hegemonia en mig d'una munió que a ciutat potser fóra ingovernable. Ells imposen una sana disciplina, sense que ningú se n'adoni; són el nex dels més oposats caràcters, i tàcitament exerceixen una certa autoritat emanada de la més ingènua democràcia...

Només que aquestes banalíssimes observacions de sociologia estiueira ens obren els ulls a un camp d'acció patriòtica molt digna de conrear.

Tots estem d'acord que el nacionalisme és una disciplina, perquè és una convicció i un sentiment servits per una voluntat. Aquesta disciplina és, per tant, una moral i una ètica i una religió que han d'exterioritzar-se constantment en el culte públic i esplendorós a l'essència suprema de la Pàtria. Un bon nacionalista català ho és sempre i en tot moment, sense que se n'oblidi un instant, i com a nacionalista ha d'informar la vida dels seus, dels estudis, de les relacions socials, de les diversions, de la més banal manifestació de la vida.

Això sentat, ja podeu endevinar, colonitzadors estiueigs nacionalistes, quina tasca més profitosa podeu fer i haveu de fer. Esteu potser voltats de *gente bien*, d'alguns que encara fan aquella estúpida mitja rialla quan els parlen de nacionalisme; de nebes i ex-nenes de Jesús-Maria de Sarrià, que encara parlen en castellà; de *metecs* bons i dolents, d'indiferents sorruts i de panxancontents.

Aprofiteu aquest temps de contacte viu, aromatzat i saborós amb la carn molsosa de la nostra terra i amb la gent senzilla i humil del nostre poble, per vigoritzar la vostra fe en la pàtria i per a fer florir nous cors en la clavellina mística de l'amor a Catalunya.

No permeteu que siguin profanades les nostres platges, ni les nostres valls, ni els nostres boscos, ni els nostres cims amb el ressò d'una parla que no sigui la nostra, d'unes cançons que no siguin les nostres i amb una estultícia que no hem de voler que sigui mai nostra.

Joves i donzelles nacionalistes! Dediqueu uns instants cada dia en comunitat amorosa a parlar de Catalunya i a fer adeptes a la nostra causa. Vulgueu sentir en totes les coses de la nostra terra, i en la nostra gent de mar i de muntanya, que tan a prop com aquests dies i a la qual haveu també d'enardir patriòticament, l'encís embriagador de la Pàtria immortal.

I vosaltres, els nacionalistes no tan joves, els madurs, la gent de prestigi i d'influència, senyors respectables que parlen a poc a poc, però que encara teniu el cor ben jove, no deixeu de veure batalla i els regidors d'aquella vila, que us coneixen i us respecten i us admiren, i esbrineu si l'Ajuntament ha hissat solemnement la bandera catalana al balcó de Casa la Vila, si tots els documents es redacten en català, si els rètols dels carrers són en la nostra llengua, si a les escoles hi ha bons mestres, i si malgrat l'oficialitat llur — que amb una mica d'empenta molts ho podrien — es pot aconseguir que ensenyin als infants la nostra llengua i la nostra història...

Colonitzadors estiueigs nacionalistes! Quina llavor més rica podríem sembrar en el vostre estiueig, els fruits de la qual recolliríem tots en els gloriosos estius que han de venir!...

LUIS VALERI

Dietari històric 14 de juliol de 1465

MOR A BARCELONA L'HUMANISTA JERONI PAU

El cognom de Pau, correspongué en aquells temps a una nissaga d'homes de ciència i doctores en lleis.

El besavi i avi de Jeroni, tingueren fama de sapient. El seu pare En Jaume Pau, nascut a Perpinyà, gaudi fama d'eloquent, i durant molts anys fou assessor d'en Joan II.

Jeroni Pau, es doctorà també en lleis, continuant de conseller de l'esmentat monarca, aplicant-se a l'estudi d'autors grecs i llatins, i va escriure una gramàtica. Se'l reputa com un excellent geògraf en el seu temps, citant-se'l com a poeta.

Es compta que perfeccionà els seus estudis clàssics amb Antoni Benacelli Panormita, seguint els estudis en la famosa Universitat de Bolonya, on tingué francament amistat amb Isen Benet Valentino. Ensenyà la cosmografia, i vulgaritzà a Itàlia el valor dels més excellents autors de la seva terra.

Mori a la nostra ciutat, en la qual havia nascut, durant la gesta d'aquell any.

Un fill seu, del mateix nom que ell, fou canonge de Vich, i després de Barcelona, on havia nascut, advocat, cambrer d'Alexandre VI i bibliotecari de la Vaticana, havent autors que l'anomenen ardiaca de Barcelona. Exerceix el càrrec de protomolari apostòlic, dedicant una dissertació a Roderic de Borja, abans d'esser Papa, i al qual serví de cambrer com hem dit.

Se li atribueix un llibre «*Barcinonae*», publicat en 1461, el qual porta com a epígrafe un epítol del bisbe de Barcelona que havia tingut la diòcesi, i que en temps d'en Torres Amat, hi havia un exemplar manuscrit en la Biblioteca de l'Escurial.

De tots ells han parlat diversos autors.

ESPÍGOLAIRE

L'amenaça a la indústria catalana

Telegrama tramès als representants catalans al Congrés i al Senat:

«Unió Industrial Metallúrgica representant aquest ram de producció de Catalunya prega que aquesta minoria s'oposi per tots els mitjans que pugui a l'aprovació de llei autoritzant rebaixos aranzels en més del 20 per 100. Crisi nostra indústria serà agreujada si en nous tractats es segueix mateix procediment que en anteriors. Amb ells el Govern espanyol, a canvi d'insignificants avantatges d'exportació agrícola, perjudica considerablement determinades indústries com la metallúrgica, semblant que gestió ministeri Estat serveix millor interessos indústries estrangeres que nacionals. Demanin prèvia informació elements productors per conèixer Parlament situació indústries en discutir els tractats. El saluda, president, Josep Bordas.»

Polítiques

VISITA

La Joventut Nacionalista «La Falç» i el Grup Feminal, faran una visita a l'empenonat Delolós, demà, diumenge.

Tots els que vulguin assistir-hi, que siguin a un quart de nou del matí a la Plaça de Catalunya, davant l'estació de Sarrià.

directiva del dit Ateneu, individu de la Comissió d'Acció Política i ex-regidor del districte. Amb el propi objecte han visitat també l'alcalde senyor Marqués d'Alfella i el president de la Mancomunitat.

S'han cursat també ofícis de convit a tot piadosos acte a totes les entitats de Barcelona adherides a la Lliga Regionalista, car el senyor Albiñana era un partidari convençut de les doctrines que sosté, i la Junta Directiva voldria que es trobessin recolzats a la cerimònia religiosa tots els que compartien la idea política del finat model de cavallers i de patriotes.

Butlletí internacional

13 de juliol de 1923

EL TRACTAT DE LAUSANA

Diuen els telegrams d'avui que, com a conseqüència de l'actitud de la delegació turca en les qüestions relatives a la retirada de les forces navals i a les concessions, han sorgit dificultats imprevistes que poden ajornar la signatura del Tractat de Lausana, considerada imminent des de llavors i assenyalada oficiosament per al dia 17.

Es de creure, però, que els turcs no posaran nous obstacles al terme de les negociacions i signaran un tractat que significa per a ells una doble victòria material i moral. El Tractat de Sèvres els foragitava d'Europa. El Tractat de Lausana els restitueix la Tràcia Oriental, amb Andrinòpolis i Karagatz, fins al riu Maritza. I totes les altres clàusules del Tractat són tan favorables a Turquia que cap de les potències vençudes l'any 1918 per la Gran Entesa sortí de la guerra amb els avantatges que aconsegueix el govern d'Angora. Bulgària ha prourat complir estrictament el Tractat de Neuilly, que li imposaren les potències vencedores, i encara no ha vist reconegut efectivament el seu dret a una sortida per la Mar Egea.

Notàvem dies enrera que la forma en la qual han estat redactades moltes clàusules del Tractat de Lausana li donava un cert aspecte de provisional. Les qüestions de les fronteres de Síria i Mesopotàmia, com a exemple, seran arranades en virtut de negociacions ulteriors de Turquia amb França i Anglaterra, respectivament. L'afer de Mosul serà sotmès a la Societat de les Nacions. El pagament dels cupons del Banc Imperial Otomà serà objecte d'un conveni especial, com les concessions anteriors a la guerra (ferrocarril d'Esmirna a Aidin, telèfons de Constantinoble, etc.), la validesa de les quals reconeix ara oficialment el govern d'Angora. L'evacuació de Constantinoble, Gal·lípoli i Txanac per les forces aliades començarà tan aviat com sigui possible després de la ratificació del Tractat de Lausana pel govern d'Angora i dintre d'un termini de sis setmanes. La retirada de les esquadres d'Anglaterra, França i Itàlia, no ha estat convinguda amb tanta precisió i aquest punt ha originat noves complicacions a darrera hora.

Sembla que Bèlgica, Portugal, Polònia i Txecoslovàquia aconseguiran els mateixos avantatges d'ordre econòmic reconeguts a les altres potències aliades. Txecoslovàquia, però, encara no s'ha decidit a signar el Tractat.

Els turcs han renunciat a reclamar l'illa italiana de Castellorizo. Reconeixen la llibertat de passatge i navegació dels Estrets, per mar i pels aires, en temps de pau i en temps de guerra, com volia el govern de Londres. Però han aconseguit l'abolició de les capitulacions. Els estrangers que viatgin per Turquia, o hi visquin, estaran sotmesos a les lleis turques.

No és fàcil, doncs, que, per una intransigència pòstuma, els turcs s'exposin a perdre tots els avantatges que han guanyat pacientment en les llargues deliberacions de Lausana.

LA DECLARACIO DEL GOVERN ANGLÉS

Les declaracions fetes per Mr. Stanley Baldwin a la Cambra dels Comuns i per Lord Curzon a la Cambra dels Lords, en nom del govern anglès, han tingut tota la importància que calia esperar de la transcendència del moment. Obren un nou capítol en la història de l'actual crisi europea.

L'actitud del govern anglès revela que té plena consciència de la seva responsabilitat en aquesta hora històrica. No hi ha paraula que pugui ésser interpretada com una manifestació d'hostilitat contra ningú. El govern anglès no tanea cap porta. Ofereix una nova possibilitat de mantenir i àdhuc solidar l'Entesa amb França. La forma en la qual recolliren la declaració ministerial Mr. Ramsay MacDonald a la Cambra dels Comuns i Lord Grey a la Cambra dels Lords demostra que el govern ha interpretat autènticament l'opinió del seu país.

Els punts principals del discurs de Mr. Stanley Baldwin han estat els següents:

Anglaterra declara que considera el manteniment de l'Entesa franco-britànica com la principal garantia de la pau i la seguretat d'Europa.

Tothom coincideix en la necessitat que Alemanya pagui els danys que ha causat i que sigui aconseguida la restauració econòmica d'Europa, la qual no serà possible mentre no siguin arranats els afers de les reparacions i dels deutes interaliats.

Les divergències entre Anglaterra i França radiquen en l'apreciació dels mitjans més eficaços per aconseguir aquestes finalitats.

Anglaterra creu que la forma més efectiva d'intentar la consecució d'aquests objectius és prendre com a base de negociacions la darrera nota alemanya, i contestar-la.

El govern anglès, sota la seva exclusiva responsabilitat, ha redactat un projecte de resposta que sotmetrà a l'aprovació de França, Bèlgica i Itàlia.

Anglaterra, que sempre considerarà l'ocupació del Ruhr com una iniciativa perillosa i contraproduent, ha vist confirmat el seu judici pels fets.

Alemanya camina ràpidament envers el caos, eventualitat que cal evitar amb decisió, car impossibilitaria la reconstitució econòmica d'Europa.

L'ocupació indefinida d'un territori estranger en temps de pau constitueix un fenomen estrany i lamentable, que cal solucionar satisfactoriament i honrosament.

El resum de la declaració anglesa és que cal entrar en negociacions amb Alemanya i cercar una fórmula per a l'evacuació del Ruhr.

Ara veurem quins comentaris hi posen els diaris i els polítics de París, Brussel·les, Roma i Berlín. Això és, ara com ara, el més interessant.

JOAQUIM FELLICENA I CAMACHO

Funerals per l'ànima d'En Joaquim Albiñana i Folch

Una representació de la Junta Directiva de l'Ateneu Autonomista del

districte sisè, formada pels senyors Bulart, vice-president, i Degollada, ha visitat el senyor Abadal per tal de convidar-lo com a president de la Lliga Regionalista a les honres fúnebres que organitzades per l'Ateneu, es celebraran demà, a dos quarts de dotze, a l'església del Bon Succés en bé de l'ànima d'En Joaquim Albiñana i Folch, vocal de la Junta

LES TERRES CATALANES

VILANOVA

Havem tingut el gust de saludar moltes famílies que es disposen a sojornar aquí durant l'estiu; algunes han precipitat la vinguda pels motius expressats, notant en la nostra joliva platja l'acostumada animació de cada estiu.

— El periòdic nacionalista «Costa de Pinet», continua essent distingit per la preferent atenció del batlle de la vila, car per tercera vegada ha estat denunciat al jutjat, precisament perquè el periòdic esmentat vol escatir de qui és culpa la impunitat amb què han quedat els emmetzinaments esdevinguts en la nostra vila, ara fa un any.

El jutjat ja va dir-ho prou clar que «no havia lloc», però el batlle ha d'entendre més de lleis que els qui componen el tribunal, i... tornem a denunciar — s'ha dit: — almenys per trapielles.

— El moviment de l'estalvi en la nostra vila, durant el propassat juny, és com segueix:

Caixa de Pensions. — Recaptat, pessetes 87.611'97; retornat, 84.216'66; llibretes noves, 21.

Caixa d'Estalvis. — Recaptat, pessetes 24.930'00; retornat, 25.897'55; llibretes noves, 12.

S'ha posseïdonat del càrrec de vicari de la parròquia de Sant Antoni el doctor Lluís Miquel, prevere, qui exercia el mateix càrrec a Caldes. Sia benvingut i que tingui força encert en la seva tasca.

— Està definitivament acordada la vinguda del notable Orfeó Gracienc, per les properes festes d'agost, com també la fenomenada «Barcelona», quals agrupacions artístiques, conjuntament i per separat, donaran diverses audicions durant els dies de festa major. Promet esdevenir un grandiosos esdeveniment el gran concert que donaran ambdues agrupacions, un d'aquells dies, a la tarda, al teatre Apolo.

Es justament lloada aquesta iniciativa del Centre Català, la qual promet veure's secundada amb entusiasme, i, per tant, coronada amb el més escaient dels èxits.

— Feia algun temps que rondava per aquests carrers un senyor estranger d'aire distingit, però una mica abandonat en el vestir, denotant tot ell posseïdor de què en diem l'ànima bohèmia i que havia calgut aquí com folla que el vent transporta, bo i mendicant una almoïna.

El prou manifestava, en una barreja d'idiomes, ésser músic i conèixer distingides persones ben conegudes, però així anava passant, fins que un músic, la modestia del qual ens privava de dir-ne el nom, l'escoltà i el féu seure al piano, i després li féu provar l'instrument que ell deia favorit, el violí, i havent la certitud que es tractava d'un gran artista músic, primer entre els professionals, després en diverses reunions, l'ha anat presentant i el públic ha pogut admirar l'ànima colossal del gran artista qui s'amaga amb tanta modestia. El dit noble bohemi, que es diu Teodor Werner, és un violinista immens que, malgrat el propi abandó, els anys, les privacions i dolències, quan ell té gust a tocar, Sarasate, Schumann, Chopin i l'extens repertori que porta dintre de la seva intel·ligència, deixa admirats i fins arrenca aplaudiments dels més profans en aquestes filigranes. Ell diu, i s'ha pogut comprovar, que és íntim amic de grans personatges d'arreu del món i ha donat concerts en els principals coliseus: condeixable del mestre Arbós, company director de Sauer. Però ell, és un enamorat de la natura, i sobretot de la mar, i de la mar nostra; per a restar-hi hores i més hores de dia i nit embadalit, ni es preocupa de subvenir-se. Ell confessa, ingenuament, com un infant, que no sap quant estarà aquí ni on anirà després. Hom l'admira devotament en la seva felicitat sense màcula d'ambicions, ni les més justes. Toca quan sent la inspiració i... menja quan pot. Tant com podria fer valer les seves habilitats gens comuns! Per això és de lloar la desinteressada protecció que algunes ànimes comprensives de la vera idealitat li procuren.

— A l'ermita de Sant Cristòfol, restaurada i pintada per un notable artista, i dotada de grans reformes, s'hi han celebrat els tradicionals còmics, en honor del Sant, els quals s'han

LA FESTA DE LA SARDANA A ARENYS DE MAR

L'Ateneu Arenyenc, per a contribuir al major lluïment de la festa major, va organitzar un Certamen musical de Sardanes i ha estat un dels actes més atractius i simpàtics. S'ofereixen premis a les millors composicions que presentessin els mestres sardaners.

La festa ha resultat un èxit. L'entusiasme, on se celebrà, presentava un magnífic espectacle. La concurrència, grandiosa i distingida: no sols hi havia les principals famílies de la vila i de la colònia estiuenca, que enguany és molt nombrosa, sinó que s'hi aplegaren les dels pobles i colònies del voltant i fins de Barcelona.

A l'estrada presidencial hi havia el tinent d'alcalde En Xavier de Prats, els regidors senyors Puig i Soler, la Junta de l'Ateneu Arenyenc presidida per En Jauch Riera, i els delegats de les altres entitats de la vila. A l'altre costat hi havia el jurat, format pels mestres Millet, Sanxo Marraco i Lamote.

El president de l'Ateneu pronuncia un discret i oportú parlament, fent l'elogi de la nostra dansa nacional, per la seva gràcia i bellesa, per la caracterització que dona a les expansions del nostre poble i per l'honestat que porta als costums, qualitat per les quals l'Ateneu havia volgut honorar la convocat aquest certamen perquè els mestres tinguessin una vegada més, ocasió d'enaltir-la amb llur inspiració.

Regracia la generositat dels oferents de premis, als compositors que, en tan gran nombre han acudit a la crida i al jurat que amb tanta cura i encert ha triat entre totes les més inspirades, les més ben compostes i les més característiques composicions.

Acabà declarant oberta la festa.

En Jauch Arxer, bibliotecari de l'Ateneu, va llegir una ben escrita memòria sobre la preparació i organització de tan catalanesca festa. Va transcriure l'èxiti i el concepte que el jurat havia fet de les sardanes cabdals, entre les 47 presentades a concurs, assenyalant, per a premiar-la amb la Flor Natural i 200 pessetes la sardana «Carme gentil», d'En Cassià Casademont, fill de Sabadell i recriat a Girona, deixeble dels mestres Frigola i Morera, i entre altres orquestres ha dirigit la dels «Felixendres», de Sabadell. Actualment resideix a Barcelona.

En Casademont va designar per a Reina de la festa la seva gentilíssima filla Agnès, elegantment habilitada, la qual passà a ocupar la cadira presidencial en mig d'una simpàtica ovació i seguida per una «Cort d'Amor» formada per les belleses Maria Còrdoba, Concepció Soler, Conso-

vist molt concorreguts, així com també molt animats els passeigs a l'hora de la benedicció de coques i ballades amb l'encant de coques.

— Les solemnitats eucarístiques, dedicades en les nostres parròquies, al Cor Dific de Jesús, s'han vist molt concorregudes i extraordinàriament celebrades. La processó ha tocat enguany a la parròquia de la Immaculada, i ha estat força lluitada, havent recorregut alguns carrers i passeigs de la barriada.

— Aviat s'instal·larà la llum elèctrica a tot el llarg de la platja, des de Sant Cristòfol fins a la vora de Sant Gervasi.

— Els tres camps d'esport, cada festa es veuen animats pels aficionats, al futbol, celebrant-s'hi interessants encontres entre notables equips forasters i els locals, que atrauen bona gentada.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Detencions

Anit passada foren detinguts en una fonda d'aquesta ciutat tres subjeccs, del quals la policia ha negat els noms i circumstàncies, esperant instruccions.

A Figueres fou detingut Joan Guixard Maseras, el qual d'una documentació falsa, però acabà confessant

l'acció Forts, Josepa Nogueras i Magdalena Maynou.

La Reina va transmetre els premis als mestres honorats. Els premis del Rei i del diputat pel districte, senyor baró de Güell, al mestre de l'Escola de la Mercè de Barcelona i aplaudit compositor N'Antoni Pérez Moya; el premi de la Mancomunitat de Catalunya, al jove En Francesc Fornells, de Barcelona, deixeble del mestre En Francesc Puig; el premi del diputat de la Mancomunitat, senyor comte de la Vall de Canet, En Ricard de Capmany, a En Joan Blanch i Reynal, de Castelló d'Empúries, director de les còpies «Els Rossinyols» i «La Principessa de Perelada»; el premi d'En Joaquim Sagnier, ex-diputat del districte, al mestre N'Antoni Juncà i Soler, de Figueres, premiat en altres certaments i molt celebrat, i el premi de l'ex-diputat del districte, En Josep M. Milà i Camps, a En Josep Gravalosa, de Santa Coloma de Farnès, premiat en altres certaments, entusiasta garretista i ex-director de la còpia «La Principessa de Perelada».

La còpia «La Principessa de Perelada», en anunciar-se un premi, tocava la sardana que l'havia obtingut i el públic referendava amb entusiasmes aplaudiments l'encert del jurat.

EL MESTRE MILLET I LA SARDANA

El meritiós director de l'Orfeó Català de Barcelona, el mestre En Lluís Millet, va cloure la festa amb les següents inspirades paraules sobre la nostra balla dansa nacional.

«Com acabament d'aquesta festa, per meteu-me que us digui quatre mots, que voldria que resumissin el sentit, ple de catalanitat que ella encloï; unes poques paraules que fossin exportació a vosaltres, que n'havau gaudit, perquè el seu record acompanyi el vostre esperit en tots els moments. Fent cara a tantes dissorts, que en les hores presents malmenen la pau i benestar de la nostra societat; per a fer cara als odis i rancúnies que fan irrespirable el nostre ambient social; per a moure guerra a tants vicis i mals costums, a tan eixores divertiments i danses basals i degenerades que dissipen la salut, la força i la puritat de la nostra joventut.

«Una festa de la sardana, és festa noble, que porta alegria i porta dolor. No porta una alegria esbojarrada que fa perdre el seny i avalota els sentits, sinó que encén l'entusiasme, aixecant-lo amb la llum d'una harmonia sobriana que desperta l'optimisme, descobrint el caire bo del viure. No porta una dolçor llangorosa que afebleix l'esperit i dissol tota energia, sinó que amoroseix i acou-sola deixondint el sentiment que fa amar tota cosa, servant tota dignitat

que és l'autor de la mort del fabricant de Terrassa don Francesc Ramon, començat el 7 de març de 1912.

Conferències

Diumenge, a les deu del matí, donaran conferències al saló de sessions de l'Ajuntament els secretaris senyors Castell, Poldo i Baldrís, sobre el funcionament de la Germandat de funcionaris d'Administració local de Catalunya.

Altres noves

L'Ateneu de Girona ha contribuït amb 100 pessetes a l'organització de la colònia escolar.

— Aquesta tarda s'ha despenjat una pedra a l'església del Mercadal, fent riu a un home que hi havia a l'església, el qual ha estat dut al dispensari.

— Demà es reunirà la comissió mixta de reclutament.

— El president de nostra Diputació doctor Riera, senador per Barcelona, ha retornat d'un viatge per terres d'Espanya, acompanyat de la seva filla.

— L'arquitecte municipal senyor Giralt ha celebrat aquesta tarda una conferència amb els professors del Grup escolar, per a tractar de la construcció d'un edifici escolar als terrenys que té el municipi al carrer del Carme, tocant al riu Onyar i la carretera.

i vigoria. La tristesa de la sardana, porta dolça joia en el fons; l'alegria de la sardana, és tan bona i noble, que fa plorar per dins. És la nostra dansa nacional que encloï l'essència de totes les nostres virtuts de raça, tota la nostra vigoria ancestral, tota la bonesa, tota l'oberta franquesa, que dona fessomia i valor a tot el nostre poble.

«És la sardana l'expressió més viva de l'ànima catalana. Qui gosi dir que Catalunya no és un poble, una pàtria, una nació, no s'ha adonat del nostre parlar, mirall del nostre sentir i pensar. Si no s'ha assabentat de la nostra història i del nostre origen, si no ha observat els nostres costums, fem-li sentir el to ardit de la tenora, l'espiguet de les gralles típiques, el rellier ràpid i claríssim del flabiol, sobre la massa heroica dels instruments de metall; fem-li sentir la nostra còpia, clamant a ple aire, una sardana, una sardana de bona mena, com les que avui heu vosaltres escoltat, i si tal home no ens reconeix una personalitat ben pròpia, és que no té sentits, o és un maníac o un farsant.

«La sardana té totes les nostres virtuts i les demostra amb tota llur vivesa i les crida i les fa entrar sentits endins fins amarrar tota l'ànima; perquè la música té aquesta força poderosa de sotmoure cos i esperit i fer-se seu tot l'home. Per això la sardana, proclamant als estranys la nostra viva personalitat com a poble, és a l'ensem guardaradora de les nostres virtuts, que un cop perdudes deixàrem d'ésser el que som; potser, servint el nom de catalans, no seríem sinó una ombra de poble, una gent sense esperit, dignes d'un esclavatge etern.

«No, no deixem mai la sardana; no la menyspreem, per a donar el nostre cor a la dansa forastera, per modernar i enlluernadora que sia. Aquestes danses modernes prou i massa han entrat ja a la nostra terra, prou i massa s'aferran als nous costums socials; aquestes danses que al costat de la nostra sardana són com unes bagasses, davant d'una verge pura, forta, bella, noble.

«No, no oblidem mai la sardana, si volem ésser sempre un poble digne, si volem ésser sempre catalans. Ella és el paral·lelisme del nostre individualisme; ella, fent de tots els catalans una gran amella, ens servirà en la unió i en l'amor a la nostra Catalunya.» (Grandiosos aplaudiments.)

El tinent d'alcalde En Xavier de Prats, va donar per closa la festa, donant el braç a la bella Reina i entant una gran ovació va sortir de la sala.

La festa va plaure molt a la concurrència.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Diverses noves

Diumenge es farà al camp de la Penya Deportiva Salvat, amb la cooperació del camp d'esports de Joventut Republicana, el partit final interprovincial de segona categoria. S'hi disputen els equips Iluro, de Marató, i el Reus Deportiu.

— L'Administració de Correus ha obert un concurs per a llogar un edifici per a instal·lar-hi les oficines de Lleyda, mentre es fan les obres de reforma de la casa que ocupen a la Rambla de Ferran. El tipus és de 8.400 pès.

Durant els dies 14-15-16 estarà oberta l'exposició escolar del Centre Ferroviari. Els exàmens es faran el dia 21, així com el repartiment de premis.

— El servei d'autòmnibus de la barriada de la Bordeta ha establert dos nous viatges, un a dos quarts de quatre de la tarda i altre a les deu de la nit.

— La Federació de Mestres ha concedit dues beques «Basano» a les mestresses de Bellvís donya Teresa Nolla, i al mestre de l'agregat d'iglésies don Antoni Gené.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Peticio d'un millora

S'ha celebrat a l'Ajuntament, la reunió de forces vives per a tractar de demanar a la Companyia de M. S. A., que passi un tren a mig matí cap a Barcelona, i que deixi els bitllets reduïts per a tota la setmana.

S'ha evidenciat la necessitat que hi ha d'aquesta modificació, s'ha demanat l'apoi dels diputats a Cortes per les terres tarragonines interessades i s'ha nomenat una Comissió que vagi a Barcelona a visitar al director senyor Maristany.

Altres noves

Ha estat nomenat sobrestant de la Mancomunitat de Catalunya, el nostre amic tarragoní don Rafael Miralc de Valls.

— El jutjat de primera instància de Tortosa, ha processat i suspès l'alcalde i cinc regidors del poble de Benifallet.

— El número del periòdic de Gandesa «El Llampo», corresponent a l'edició, serà extraordinari, per a solemnitzar el segon aniversari de la seva sortida.

També serà extraordinari el número de fi de mes d'«El Francolí», amb motiu de la festa major de l'Espiga. En ambdós números hi col·laboraran prestigioses personalitats del catalanisme tarragoní.

— Després d'un plot el qual ha durat més d'un any, entre la Companyia que dona la força elèctrica a Poble de Montornès i sis veïns que tenien tallat el corrent, el verificador de comptadors de l'Estat ha anat a donar-los-ha novament, per haver guanyat el plot els esmentats abonats.

— S'ha declarat extingida la verola del bestiar del terme d'Ampostà, la qual fou declarada el dia 26 de maig.

— Dilluns es posseïdonarà de les oficines de Correus don Genís Vidal, qui era destinat al Vendrell.

— Al passeig de Sant Antoni es barrellaren, «per amoros contrariats», Josep Pena i Isidre Lafita, de 61 i 70 anys respectivament.

— Els PP Carmelitanos han ofert el penó de la processó del dia de la Mare de Déu del Carme, a l'alcalde senyor Mullerat.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANEU. — El cor «Avant» en assemblea celebrada darrerament acordà per unanimitat nomenar president honorari a En Joan Muñoz Tort (actual president de la societat coral Internacional de Barcelona). Les Corts d'agraïment als grans serveis que ha vingut fent per l'esmentat cor i pel tal motiu serà homenatjat el 22 del present amb gran lluïment.

Feta la renovació de càrrecs de l'Il·lustrat Consell Directiu ha quedat constituït en la forma següent: president Joan Torrents; vice-president Josep Motius; tresorer, Francesc Carreras; comptador, Isidre Gali; secretari, Melcior Saladrigas; vice-secretari Salvador Vinas i vocals, Salvador Torrelló, Bartomeu Pons i Agustí Tarrason.

— Na Pilar Pelix, muller del nostre bon amic i conveï En Joan Benús, ha donat a llum amb tota felicitat un formós nen.

La nostra enhorabona.

— Han deixat d'existir Na Maria Creus Guinart i En Josep Torrelló Arús de 94 i 91 anys respectivament, els quals durant dos anys la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter els havia homenatjat per haver estat els més vells del poble, ambdós eren del ram de la pagesia. (A. C. S.)

— El diumenge prop passat la Lliga Nacionalista celebrà un lliut ball d'orquestra a càrrec d'«Els Nois d'Olesa».

— El soci de la Germandat de Sant Isidre En Baldiri Sunyol amb motiu de trencar-se-li el peu dret, ha estat greuat a la Quintà de Salut L'Alfons.

— Han reprès els serveis els autos mòbils i tartanes que fan els recorreguts de Sant Adrià i de Sant Andreu que durant uns pocs dies s'han via suspès.

La minoria nacionalista a les Corts

(Discursos pronunciats al Congrés el dia 10 de juliol de 1923 pel diputat nacionalista En Pere Rahola)

La política arancelària

El señor RAHOLA.—Señores diputados, cuantas veces medito sobre la situación de España comprendo el sentido providencialista que actúa en el espíritu de la mayoría de los españoles, porque casi no llega a explicarse cómo con las complicaciones enormes de la vida moderna puede sostenerse este país ante la falta de orientación y de sentido de continuidad, ante la contradicción absoluta en el régimen y en las directivas de los que tienen la responsabilidad de conducir sus intereses fundamentales. En todos los países la defensa de los intereses materiales de orden industrial, agrícola y mercantil ha dado lugar a una organización, a un tejido que tiene ya elementos y orientaciones vitales, que perdura a través de todos los cambios de Gobierno y de situación; y existe un pensamiento que no es de un partido, sino que es un pensamiento nacional que todos comprenden, porque se trata del mantenimiento de la unidad económica del conjunto. Esto es lo que ocurre en Francia, en Inglaterra, en los Estados Unidos y en todas partes; pero en España ocurre, desgraciadamente todo lo contrario, y a medida que van cambiando, no diré ya los partidos, sino los hombres de un mismo partido en el ministerio de Hacienda, la conducta que se sigue y las orientaciones y las directivas varían de la misma manera, y así no es posible mantener la vida económica de un país, sobre todo cuando ella ofrece una variedad y una complicación como las de la economía española.

Yo no he de retrotraerme a todas las evoluciones económicas, a partir del libre cambio absoluto hasta llegar a un proteccionismo a ultranza; pero he de hacer notar que al llegar al año 1906, cuando se elaboró la ley de Bases para la redacción del Arancel, los señores Maura y Puigcerver firmaron que la segunda columna debía de ser intangible, y que, por consiguiente, toda negociación, todo acuerdo que tuviese por objeto modificar esa segunda columna habría de someterse necesariamente al examen deliberación de las Cortes. Esto es la mayor evidencia para cuantos conocen estas cuestiones.

Acabo de oír al señor Estévez que, a pesar de ser tan amplia la autorización que se trata de prorrogar y que ha permitido cosas que luego diré y como sabemos, esa autorización la merece todavía poco, y creo que debería ser mayor. Sólo se puede prescribir, señor Estévez, de los elementos de protección, de este muro de contención que representa el Arancel, en aquellos pueblos que tienen asegurada su prosperidad por encima de los demás, como la tuvo Inglaterra en otros tiempos. Después de haber sido Inglaterra el país más proteccionista del mundo, al venir el maquinismo moderno se convirtió en libre cambiista, porque así le convenía, y tenía la pretensión, cuando se separaron las colonias de Inglaterra, de que en ellas siguiera la misma doctrina; pero los Estados Unidos no la practicaron, así, el general Grant, frente a las modificaciones de las ideas libre cambistas, decía: «Cuando nosotros, como habéis hecho vosotros, hayamos pasado más de un siglo en el régimen proteccionista, podremos permitirnos el lujo de ser libre cambistas, como ahora vosotros; pero, de momento, dejados probar el régimen que ha asegurado la prosperidad.» Todavía los países tienen que actuar guardando estas murallas que son indispensables, claro que sin perjuicio de abrir portillos para establecer la comunicación de afuera a dentro y de dentro a fuera; pero estos portillos, que son la comunicación con el mundo, han de abrirlos el Parlamento, y éste, en lugar de vigilarlos, los entrega en manos del Poder ejecutivo para que haga en cualquier momento lo que mejor le parezca, de modo que sirve el Parlamento? En ningún país se ha hecho semejante abdicación, y ningún diputado se atrevería a pedir que se diera al Gobierno mayor amplitud de facultades para comprometer aquello de que depende el bienestar, el trabajo y la riqueza de la Nación.

Digo esto porque, al discutir sobre este proyecto, actuamos sobre una experiencia. Si esta fuese una cuestión virgen, no podría hablar yo de esta manera, porque nunca he tenido la pretensión de que nadie basara sus orientaciones sobre mis pensamientos y convicciones, por más que fuesen fruto del estudio y de la meditación. Pero es que actuamos sobre la dolorosa experiencia de la falta de seriedad en los representantes del Poder público y de las resultancias que en la vida económica del país han dado ciertos excesos en el uso de facultades como las que se solicitan en este proyecto de ley. Después de la guerra europea, cuando estaba tan revuelto el mundo que no había manera siquiera de poder determinar los precios, las condiciones de la producción, el coste de los productos, y ni aun se tenía la seguridad del valor de la moneda en que habían de pagarse, todos los Gobiernos denunciaron el régimen de Tratados en que vivían, porque tuvieron que adaptarse forzosamente a aquellas necesidades que se movían sobre una base absolutamente deleznable; carecían de base segura de cálculo.

En esta situación nos hallábamos nosotros cuando vino la revisión arancelaria, y hubo necesidad de determinar las nuevas valoraciones y establecer, por consiguiente, las bases indispensables para que el Arancel respondiese a los desarrollos de la vida industrial del país. (Los señores Cánovas del Castillo y Estévez pronuncian palabras que no se perciben claramente.)

Digo que se elaboró el Arancel y se aprobó poco después de la denuncia del Convenio que desde el año 1893 regía nuestras relaciones con Francia. Francia, en aquella ocasión, cuidaba de una manera muy vigilante, como siempre lo hace, de sus intereses, y buscó la ocasión propicia en que más perjudicial podría ser para España la interrupción de las relaciones comerciales, creyendo que todo aquello que pedía, que todas las exigencias que tenía obtendrían el asentimiento del Gobierno español, ante las presiones de otros intereses, sobre todo los vinícolas. Y la primera sorpresa la dio Francia cuando se encontró con resistencias insuperables; y en esta situación nos hallábamos cuando el señor Bergamín pasó a desempeñar la Cartera de Hacienda.

Rectificando aquella medida de amplitud, de posible adaptación del Arancel a las exigencias de la negociación presentada últimamente por el señor Cambó, el señor Bergamín, por medio de una frase adverbial, como el la calificó, en lugar de limitar al 20 por 100 la rebaja que podía realizar el ministro de Hacienda al concertar, puso «de ordinario»; y cuantas interpeleciones se le dirigieron, cuantas observaciones se le hicieron, tuvieron de él el igual contestación: «Solamente en casos excepcionales utilizaremos esta facultad; sólo en muy reducidas partidas aplicaremos esa autorización.» Y agregó: «No entienda nadie que con ello vamos a concertar Tratados, sino puramente «modus vivendi». Convenios parciales de duración limitada, para preparar luego los Tratados que, según previene la Constitución, hay que llevar a las Cortes.

En estas condiciones y mediante la promesa que, como garantía, le fue exigida en el Senado, de que antes serían consultadas la Junta de protección a la industria nacional y la Comisión permanente de Aranceles, fue concedida al señor Bergamín la ley de abril del año 1922, que es de la que se habla en este proyecto.

Qué uso hizo el señor Bergamín de esta autorización al negociar los tratados, a la sazón pendientes con Suiza y con Francia, después con Noruega y últimamente con Inglaterra? No voy a decir nada nuevo, porque creo que todos los que se ocupan en estos asuntos conocen sobradamente a que se redujeron aquellas concesiones limitadas de que hablaba el señor Bergamín. A Francia se le concedieron reducciones sobre más de 300 partidas del Arancel español; hasta el 20 por 100 sobre 186 partidas; del 20 al 30 sobre 78; del 31 al 40 sobre 15; del 41 al 60 sobre 12; hasta 67 sobre 8; del 70 al 75 sobre tres, y del 80 al 92 por 100 sobre otras tres. De manera que casi la mitad de estas por 100.

Otra cosa parecida hizo con Suiza; debiendo advertir que en la autorización concedida al ministro de Hacienda se establecía que en modo alguno

podría aplicarse la cláusula de nación más favorecida, pues esta cláusula exigiría necesariamente una conveniencia esencial sobre la base de una reciprocidad absoluta a cambio de ventajas que a España se concedieran.

En estas condiciones se aprobó el tratado con Suiza y en estas condiciones se elaboró no un Convenio comercial, sino un verdadero tratado de paz y amistad con Inglaterra, porque en él se determinan incluso las condiciones de vida civil de los súbditos de un país en otro, con facultad para extenderlo a todos los dominios y a todas las posesiones del Imperio británico.

Y ahora, señor ministro de Hacienda y señor presidente del Consejo de ministros, nos proponéis que aquella facultad que se había limitado al término de un año, que aquella facultad que tenía que venir regulada por el asesoramiento de la Junta de protección a la industria nacional, de lo que se prescindió, dando lugar a que sin ninguna garantía se concertasen los tratados, la prorrogamos por un año más y que olvidemos en absoluto las consecuencias prácticas de los tratados elaborados al amparo de la concesión que se hizo el día 22 de abril de 1922. Hace falta decir esto, a pesar de la inutilidad del esfuerzo que estoy realizando, porque una de las cosas que más contribuyeron a que se accediese a la petición del ministro de Hacienda de entonces fue el verdadero apremio que había de exportar, no sólo los frutos de Levante, sino principalmente los vinos, y es necesario que examinemos de qué manera se ha traducido en la práctica este régimen que Francia nos concediera de un 2,05 de coeficiente de gravamen sobre la importación de los vinos españoles. Veo que está muy ocupado el señor ministro y que hay un estado de agitación en la Cámara que tal vez haga absolutamente inútil que hablemos ahora de esta cuestión. (El señor ministro de Hacienda: Estoy escuchando a S. S. con mucha atención.) Hay cierto estado de agitación en la Cámara; muchos señores diputados acaban de manifestarme que valdría la pena de que se continuase la discusión mañana, teniendo que entrar en otros asuntos que apasionan más en el momento actual, y yo rogaria al señor presidente que suspendiera esta discusión.

La Comisión de Responsabilidades

El Sr. RAHOLA.—Cuando he sido invitado por el señor presidente de la Cámara para decir si esta minoría formaría o no parte de la Comisión de responsabilidades, le he manifestado que esta minoría entendía conveniente abstenerse en absoluto de formar parte de ella. Si no hubiese habido otras razones, el espectáculo de esta tarde confirmaría los motivos que nos han decidido a adoptar esta actitud.

El asunto que aquí tratamos tiene precedentes. Era el año pasado, creo que en el mes de noviembre, cuando vino a la Cámara el expediente Picasso, y como consecuencia de aquel expediente... (El Sr. Sánchez Guerra: El expediente estaba hace tiempo en la Cámara.)

Perfectamente; adquirió entonces estado parlamentario por un dictamen que emitió una Comisión parlamentaria que se nombró para examinar los antecedentes del expediente Picasso; y después de hacer este examen se formuló una acusación concreta contenida en la proposición que llevaba como primera firma la del Sr. Alcalá Zamora. No importa que se limitase pura y exclusivamente a una censura; era una sanción que se aplicaba a los hombres que habían intervenido en el Gobierno cuando ocurriera el desastre de Annual. De manera que partíamos del convencimiento de una responsabilidad reconocida por el Sr. Alcalá Zamora en representación de todos los señores que constituyen el conglomerado que actualmente gobierna al país. (Rumores.) Conglomerado de elementos políticos; lo digo con todo respeto. Lo que no me explico es que cuando los señores que constituyen actualmente el Gobierno estaban dispuestos a mantener una acusación, como re-

sultancia del examen del expediente Picasso, ahora propongan el nombramiento de una Comisión cuyo objeto es realizar la instrucción indispensable para poder apreciar si existe o no una responsabilidad. (Rumores en la mayoría.) No es ese el objeto de la Comisión? (El Sr. Matesanz: Esa minoría ha opinado ya dos cosas distintas y, por lo visto, está expresando una tercera opinión.) Yo entiendo que la Comisión — así al menos he creído entenderlo de las manifestaciones que se han hecho aquí — tenía por objeto estudiar todas las piezas, todos los documentos, todos los antecedentes necesarios para someter a la Cámara una conclusión, y esto es la instrucción del proceso indispensable para que la Cámara acuerde sostener o no la acusación.

Lo que se pedía en el voto particular del señor Alcalá Zamora era que se aplicase una sanción directa por el Congreso, y fue entonces cuando, discutiéndose este punto de vista, la minoría religiosa, que había dado la firma del representante que tenía en la Comisión, el señor Batús, ante las manifestaciones que hiciera el Sr. Maura, entendió que, desde el momento en que se afirmaba la existencia de una responsabilidad, tenía que seguir el cauce que se crea legal: formular una acusación, para que en definitiva fuese el Senado quien resolviera. Ahora se nombra una Comisión para hacer esta instrucción que ya se dió por hecha, porque, de lo contrario, no tenía base ni fundamento la acusación del voto particular del Sr. Alcalá Zamora. Y viene la minoría socialista, que, en mi sentir, no partiendo de un prejuicio, no tendría razón alguna para sostener un criterio de limitación de tiempo, porque no se sabe cuál será el indispensable para poder esclarecer los hechos y aplicar recta justicia;

pero tiene, no obstante, toda la razón, ante la mayoría y ante el Gobierno, porque el Gobierno y la mayoría, cuando se discutía el voto particular del Sr. Alcalá Zamora, estaban convencidos de que la responsabilidad existía. Puesto que, en concepto nuestro, existía una responsabilidad, ¿a qué esta lata instrucción para poder apreciar responsabilidades que previamente estaban establecidas?

Por consiguiente, aunque en el terreno lógico no encuentro yo explicable, cuando se van a ejercitar funciones de justicia, la determinación de ese plazo, porque si él es insuficiente puede no haber elementos para sostener la acusación, considero perfectamente natural que ante el actual Gobierno y la actual mayoría conservadora y mantenga esta posición la minoría socialista; y, por otra parte, me explico también el punto de vista de la representación del partido conservador, que quiere que, desde el momento que se van a exigir responsabilidades, se hagan los esclarecimientos necesarios.

En conclusión, señores: yo he dicho que esta minoría no formaría parte de la Comisión, y no formará parte de ella porque no ve aquella claridad que es indispensable cuando se trata serenamente de ir en busca de la justicia y de exigirla. Además, nuestra desconfianza se basa en el espectáculo de esta tarde. Aquí hemos visto que algunas representaciones están dispuestas a ir a la Comisión o se abstendrán de hacerlo, según se fije un plazo u otro, cosa completamente nimia y en absoluto ajena a la justicia.

Por todo ello, nosotros nos abstendremos de formar parte de la Comisión, y reprobamos la absoluta libertad de acción para juzgar luego la propuesta que se someta a la Cámara.

A l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona

LA PERSONALITAT D'EN BALARI I JOVANY

En la darrera sessió celebrada per aquesta entitat, l'acadèmic doctor Segalà, parlà dels manuscrits que deixa inèdits el qui fou eminent catedràtic i preclat acadèmic, doctor Josep Balari i Jovany.

Després de fer esment d'alguns manuscrits de caràcter personal, estudià la personalitat del doctor Balari en son triple aspecte de creador i promotor de la taquígrafia, d'hellenista i de condecorador de la llengua i de la Història de Catalunya, que és la tasca més interessant de l'il·lustre acadèmic, car hi va consagrar quasi tota la seva laboriosa vida. Fent un estudi més detingut d'aquesta darrera producció, el doctor Segalà classifica els materials en els següents agrupaments:

I. Gramàtica històrica catalana: Dues voluminosos carpetes, contint estudis de fonètica i establint la deguda ortografia que fou acceptada per aquesta Acadèmia i jutjada favorablement per crítics tan eminents com En Milià i Fontanals; sobre morfologia amb abundants paradigmes de la conjunció dels verbs segons els principals autors clàssics; i sobre la sintaxi, especialment sobre la construcció de les proposicions.

II. Estudi dels noms i cognoms catalans en els segles XI, XII, XV i successius.

III. Un gran diccionari català d'autoritats tretes no solament dels clàssics, si que també dels arxius i biblioteques de Catalunya i de l'estranger.

IV. Un diccionari català-castellà, amb l'equivalència d'una sèrie de frases, modismes i idiomes d'ambdós idiomes.

VI. Còpies de documents i notes preses per tal de continuar els «Orígenes històrics de Catalunya».

VI. Estudis filològics de la llengua castellana, amb notes tretes principalment de la Biblioteca Rivadeneyra.

Tots aquests materials, fa deu anys que són en poder de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, la qual ha pres l'acord

de publicar-los, cosa que no ha fet per manca d'una organització adequada, no havent reeixit els esforços del doctor Segalà per a assolir-ho.

El conferenciant acabà el seu parlament, demanant l'ajuda de tots per publicar aquest veritable tresor de les lletres catalanes i per a tributar un públic i solemne homenatge al doctor Josep Balari i Jovany, gran romanista, qui treballà desinteressadament per Catalunya tota la seva vida i volgué llegar l'inventari de la seva llengua i cultura en la Gramàtica i el Diccionari, i del seu passat gloriós en la Història.

En la mateixa sessió, l'acadèmic secretari don Daniel Girona, donà compte en breu síntesi, del seu treball presentat com a tema al III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó, celebrat suau a València, itinerari de l'infant don Joan, fill del rei En Pere III, dit el Cerimoniós.

L'Obra del Bon Mot

El conegut propagandista de l'Obra del Bon Mot, Ivon l'Escop, donarà demà, diumenge, dia 15, una conferència en el Teatre de la Catequesi de Lloret, sobre el tema: «La paraula a Lloret de Mar»; i el dia 22 del corrent, requerit per l'organització de l'Acte de Propaganda de les Congregacions Marianes, que tindrà lloc a Gironella, dissertarà sobre el Bon Mot.

També es preparen per al dia 25 importants actes de propaganda amb motiu de la inauguració de Delegacions de l'Obra del Bon Mot a Arenys de Mar i a Sant Feliu de Llobregat.

Com un èxit d'aquesta institució, es pot assenyalar la publicació del petit opuscle «Quatre regles per a parlar bé», degut a la vibrant ploma d'Ivon l'Escop, que constitueix un excel·lent material de propaganda, havent causat inimitable impressió.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplidores, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

Els esports

AVIACIO

Matchs internacionals de natació. — Als noms de Serény, Venk, Vertes, Keszler i Nagy, cal afegir-hi els de Liebner, Tibar Fazakas, Klauschek, Tibar Halmi, Ferd Nadas i Thexanor Bory, els quals completen el famós equip Ferencvarosi Torna Club, campió d'Hongria, el qual visitarà la nostra ciutat els dies 20 i 22 del corrent, per a celebrar dos festivals amb el Club de Natació Barcelona, en la seva piscina de l'escola de llevant.

Ultra les dades ja conegudes, hem d'esmentar diversos especialistes, la marca dels quals en els cent metres és de 1 m. 8 s., la qual cosa dona idea de les sensacionals lluites que especialment en velocitat i relleus s'establiran amb els nostres, cada dia més en forma, gràcies als seriosos entrenaments als quals estan sotmesos, provant-ho els últims records establerts.

També en pool aquàtic aquesta modalitat del futbol, que tant d'entusiasme sap despertar entre les multituds, els entrenaments en vistes als proxims esdeveniments, són cada dia més eficaços. A les set d'aquesta tarda, s'ha celebrat a la piscina un match preparatori, entre dos equips de primera categoria, formats pels millors water-polistes del Club. Són aquests: Giménez, Tusell, Basté, Gilbert (F.), Trigo (M.), Vila i Gibert (L.), davant de: Cruells, Bretos (A.), Rosich, Puig, Fontanet (J.), Amigó i Fontanet (S.).

L'entusiasme existent és precursor de proxims i grans èxits per a la natació i per als nostres nedadors, encara que això últim és ja més difícil davant de contrincants de la categoria dels campions hongaresos i d'altres nacionalitats que veurem desfilar per la piscina del C. N. B. en la present temporada.

Un detall que cal celebrar, és el zel que s'observa no sols en el nedador, sinó també en els nombrosos aficionats a aquest esport, que han sol·licitat l'ingrés a les files del C. N. B., entusiasmats davant els avantatges que ofereix, i bella perspectiva d'una temporada pròdiga en esdeveniments com el que ens ocupa.

Acreditant la signatura del seu autor, l'artista i soci de l'entitat, En Josep A. Gomis, els bonics cartells anunciadors dels dits festivals, pròxims a fer fruit l'afició catalana.

MARITIMES

En el Reial Club Marítim de Barcelona, començaran diumenge vinent a les vuit del matí, les regates eliminatòries del Campionat d'Espanya d'outriggers, amb l'objecte de seleccionar a les tripulacions que hauran de participar a l'indicat concurs trobant-se inscrits els equips que segueixen:

Outrigger a quatre, Bot «Qui sap», tripulat pels senyors Lasplatas, Vallespi, Maroals, Català i timoner, don J. Balcells.

Bot «Ulises», tripulat pels senyors Pellicer, Pàmies, Ferrer Bardugo i timoner, don G. Atuà.

ATLETIQUES

Dijous, a la nit, va quedar tancada la inscripció per a l'excursió col·lectiva que els socis del Gimnàs del Centre Autonomista de Dependents faran diumenge vinent a la platja de Santa Cristina, on faran exercicis atlètics i pràctiques de natació.

La dita excursió promet resultar animadíssima, perquè al creixent nombre d'inscrits, s'hi ha d'afegir els que independentment, amb llurs famílies, s'han citat a la dita platja.

Els excursionistes que fan el viatge col·lectivament hauran d'acudir a l'estació de França diumenge, al matí, per a agafar el tren que surt a les cinc del matí.

Jersey City, 13. — En el match de boxa l'argentí Firpo ha vençut, per knock-out, a Jessy Willard, en el vuitè assalt. — Havana.

EXCURSIONISME

El Centre Excursionista de Catalunya. — Les eleccions darrerament celebrades per a la renovació de càrrecs de la Junta Directiva i de les diferents Seccions, del Centre Excursionista de Catalunya, han donat el resultat següent:

Junta Directiva: president, don Rafael Patxot i Puig; vice-president, don Joan M. Guasch; secretari primer, don Estanislau Dalmau; secretari

lari segon, don Josep Danés; tresorer, don Eduard Vidal; vocals, senyors Timoteu Colominas, Josep Franch, Lluís Estasen, Joan Ruiz, i Porta, Antoni Barrie, Rosend Flaquer.

Secció de Fotografia: president, don Rafael Degollada; vice-president, don Josep Flaquer; secretari, don Manuel Comella; tresorer, don Alfred Boschi; arxiver, don Gaspar Sala; director, del Laboratori, don Lluís G. Oliveira; vocals, senyors Joan Xicart, Antoni Bergnes, Josep M. Vilaseca.

Secció d'Enginyeria: president honorari, don Pere Rius i Matas; president, don Salvador Filella; vice-president, don Antoni Ferran; secretari, don Antoni Homs; vice-secretari, don Manuel Miró; vocals, senyors Ferran Cufio, Ramon Muntanya i Manuel Cufio.

Secció d'Esports de Muntanya: president, don Ignasi Folch i Girona; vice-president, don Joan Pujolar; tresorer, don Enric Sellarés; secretari, don Josep M. Guisera; vocals, senyors Josep Carbonell, Josep Pons, Joan Litmona, Francesc Soler, Joan Sellarés.

Secció d'Arquitectura: president, don Guillem Busquets; vice-president, don Pere Benavent; secretari, don Ramon Argilés; tresorer, don Santiago Casulleras; arxiver, don Joan Vives; vocals, senyors Damià Ribas, Joan Cordillo, Ramon Nicolau.

Secció d'Arqueologia: president, don Pelagí Casades; secretari, don Timoteu Colominas; arxiver, don Manuel Causa; vocals, senyors Enric Vilaseca, Manuel Genovart, Joan B. Font, Josep Salvany.

Secció de Geologia i Geografia: president, doctor B. Serradell; vice-president, doctor Ramon Jardi; secretari, doctor J. R. Bataller; conservador, del Museu, don Josep Franch; vocals, senyors Ferrer de Franganillo, Marius Guerin.

La secció d'Excursions de l'Escola del Treball amb la cooperació del Grup Excursionista Montserrat ha organitzat pel dia 15 del present una excursió al Castell d'Arampruny amb el següent itinerari:

Cornella, Sant Boi, Sant Ramon, Sant Climent, Font del Ferro, Ermita de Bruguas, Castell d'Arampruny, Gavà i Barcelona.

El vinent diumenge l'Agrupació «Amics del Sol» té projectada una excursió a Badalona, Montalegre i Mongat.

Sortida per l'estació de França a les cinc en punt.

TIR

Gran Concours Regional. — Primera tirada per a diumenge vinent a les nou del matí.

Popular per categories a fusell. Arma: fusell, mosquetó o carabina «Mauzer» visiblement reglamentaris. Distància: 200 metres; dispar, 15 en una sola sèrie; posició, lliure de les reglamentàries; blanc, de 0.80 m., classificació, a la millor puntuació; matrícula, primera categoria, 3 pessetes; segona, 2 i tercera, 1.

Premis. Primera categoria, copa de senyor Baró de Quadras, 100 pessetes del Banc Anglo Sud Americano, 70, 40, 30, 20, 10, 5 i sis medalles d'argent. Segona categoria, 50 pessetes, 40, 30, 20 i sis medalles d'argent i bronzo. Tercera categoria, 40 pessetes, 30, 25, 20, 15, 10, 5 i dotze medalles d'argent i bronzo.

Segona tirada a les quatre de la tarda.

Per a fills de senyors socis. Arma: carabina de precisió; distància, 25 metres; blanc, circular de 0.50 metres; posició, a peu dret; dispar, 10 en una sola sèrie; classificació, a la millor puntuació; matrícula, gratis.

S'establiran dos grups: un fins a l'edat de 12 anys, i l'altre dels 12 als 17 anys.

Premis: Objectes adequats per a tots els matriculats.

La matrícula quedarà tancada a les vuit de la nit de dissabte, hora en la qual es farà el sorteig.

BARREJA

Amb direcció a la Illa de Mallorca, han sortit els distingits iachtmen don Santiago Amat i don Santiago Roura amb el magnífic «Yawl» propietat de l'últim dels esmentats senyors, amb el fi de solcar els bells paratges d'aquella encantadora illa.

Demà, diumenge, dia 15, s'inaugurarà el camp del Sarrià Esportiu, situat al Passeig d'En Manuel Girona (camp de can Raspall).

A un quart de quatre, benedicció del camp pel rector de Sarrià, a dos quarts de quatre, exhibició de noies gimnastes i secció de noies, de les quals és professor N. Emili Tiberson.

Atletisme. Futbol: el Barcelona contra Sarrià Esportiu, a dos quarts de sis de la tarda.

La Secció d'Esports del C. M. I. de Gràcia convoca tots els seus socis i llurs famílies a la visita que portarà a cap (M. D.), diumenge vinent, reunint-se a l'efecte al seu estatge social, Ros d'Olaho, 7 i 9, a dos quarts d'onze del matí.

La Societat d'Esports Sarrià Esportiu va celebrar el dia 10 dels corrents l'assemblea general ordinària de fi d'exercici, aprovant-se la memòria anual i l'estat de comptes, quedant la Junta de Govern formada pels senyors següents:

Joan Sardià, president; Francesc Castelló, vice-president; Marius Bragulat, secretari; Josep Madia Mumbro, vice-secretari; Antoni Catusis, comptador; Lluís Fareras, tresorer; Vicens Sarrion, vocal.

Fou nomenat delegat del C. D. de l'O. S. el senyor Frederic Amat.

Sardanes

Avui, a les deu de la nit, hi haurà una audició de sardanes al carrer de Casanova, organitzada per l'Ateneu Nacionalista del Districte VI.

L'audició anirà a càrrec de la cobla Barcelona, la qual executarà un escollidíssim programa.

Per avui, dissabte, i demà, diumenge, el Foment de la Sardana de Barcelona ha organitzat tres extraordinàries ballades de sardanes a càrrec de les cobles Barcelona, La Principal del Camp de Vall i La Principal Barcelonina, que tindran lloc:

Avui, a les deu de la nit, a la plaça de l'Angel, cobla Barcelona.

Demà, a les onze, al carrer Portal Nou, per la cobla La Principal del Camp de Vall.

A les cinc de la tarda, al carrer Consell de Cent, entre Borrell i Viladomat, per la Principal Barcelonina.

Amb motiu de la conferència que En Joan Llongueras donarà avui, a les deu, al Foment Autonomista Català, Passeig de Sant Joan, 113, sobre el tema «En Pep Ventura i les belles tonades de la raga», el Grup Sardanaista «Mosen Canter», ha organitzat una audició de sardanes a càrrec de la cobla Catalunya que es farà al davant del local social d'aquella entitat.

Bisbat

Demà, diumenge, predicarà en aquesta Catedral el professor del Seminari doctor don Domènec Avel·laneda.

A l'església de Maria Reparadora, de Manresa, ha tingut lloc la cerimònia de vestir l'hàbit religiós i fer els seus primers vots diverses senyoretes.

Ha predicat el Psementat acte el P. Calasanc Baredat.

Obituari

FUNERALS

Nígnasi Carrera i Roura. Morí el dia 29 de juny. Avui, a les deu, a la Concepció.

Na Teresa Canals i Puig. Morí el dia primer dels corrents. Avui, a les deu, als Carmelites.

En Pau Surell i Jané. Morí el dia 26 de juny. Avui, a les deu, a Sant Jaume.

En Joaquim Albisanya i Folch. Demà, a dos quarts de dotze, sufragis a l'església del Bonavocés.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Assumpció Diaz i Martin Romero. Enterrada ahir a la tarda, al Cementiri de Les Corts.

En Salvador Sagüés i Valls. Enterrat ahir al matí, al Cementiri de Sarrià.

La nena Pilar Garcia i Massot.

Na Teresa Lostau i Espinet de No-gués.

Municipi

CONFERENCIES

SORRE COLONIES ESCOLARS
Dimecres vinent, a les onze del matí, el professor de les Escoles de Bosc, doctor Fuster, donarà una conferència d'educació física al Palau de Belles Arts, als mestres i mestresses encarregats de la direcció de les Colònies Escolars; seguidament el metge de les dites Escoles, Dr. Raduà, donarà altra conferència sobre higiene de les colònies i immediatament el regidor senyor Rovira en donarà una altra sobre organització, règim i sosteniment de les esmentades colònies.

La Comissió prega als esmentats professors la puntual assistència.

EL TRACAT TOPOGRÀFIC

DE BARCELONA
L'Ajuntament està atecant un plànol exacte de Barcelona, d'acord amb la brigada topogràfica d'enginyers. Els facultatius municipals tenen a l'ur càrrec tot el que es refereix a interiors de les illes, i a aquest efecte, cada un d'ells és portador d'un ofici

de l'Alcalde acreditant l'of personalitat, perquè puguin sol·licitar dels propietaris el permís d'entrada, que fins ara els ha estat sempre concedit.

LES CEDULES PERSONALS

SENSE RECARREC
L'Alcalde, en vista de les incomoditats que per a molts ciutadans representava la falta de mitjans de comunicació, i en vista de la impossibilitat en que per això es trobaven d'acudir als despatxos de cèdules personals, ha disposat que continuïn els dits despatxos oberts per a l'expedició de cèdules sense recarrec, fins a nova ordre.

ELS TERRENYS DE L'ESTACIO

MONUMENTAL
La Comissió de Govern municipal ha designat una ponència integrada pels senyors don Victor Blat, don J. Josep Bosch, don Lluís Massot i don Marian Borda, per a estudiar el dictamen que els lletrats don Raimon d'Abadal i don Joaquim Lluhi i Riech donaren tocant als drets que puguin tenir l'Ajuntament sobre els terrenys que avui ocupa la Companyia de ferrocarrils de M. S. A.

PER A REGAR EL CARRER

DE SALMERON
El tinent d'alcalde del Districte VIII, senyor Bonell, atenció les reiterades instances dels veïns del carrer de Salmeron, veient actives gestions perquè es procedís cada dia a regar el dit carrer i es per a obtenir la implantació d'aquest servei així que s'hagin fet les degudes reparacions a la canonada de conducció d'aigua de la Plaça de Lesseps.

SERVEIS BENEFICS

Durant el mes de juny, l'Institut Municipal de Beneficència ha prestat els serveis següents:

Als 13 Dispensaris mèdico-quirúrgics: Ferits auxiliats, 1.011; operacions practicades, 31; visites gratuïtes als estages, 3.747; visites urgents a domicili, 183; reconeixements a persones, 447; id. id. alienades, 3; certificacions i informes, 910; auxiliis a alcoholitzats, 45; vacunacions, 1.057; diversos serveis, 392.

Als Dispensaris d'especialitats: Oftalmologia; visites practicades, 1.005; operacions, 53. Otorinolaringologia i visites practicades, 397; operacions, 17. Vides urinàries; visites practicades, 1.324; operacions, 2. Puericultura; nens visitats, 309; vacunacions, 93. Ginecologia; malalties visitades, 144; operacions, 6. Tocologia; embarassades assistides, 450; deslluraments assistits, 62; vacunacions, 16. Odontologia; inspeccions a les escoles nacionals, 1.152; operacions practicades, 331; reconeixements als nens i nenes de les Colònies Escolars, 135.

A l'Asil Municipal del Part: Visites a malalts i alienats, 1.730; operacions, 12; vacunacions, 7.

Al Laboratori d'anàlisis clíniques: Anàlisi de llet de vaques, 1.058; id. d'orins, 474; id. de sang, 37; id. de tumors, 2; id. de líquid cefalorraquídeu, 2.

A l'Asil d'Infermeria Sanitària: Ferits trasllats, 64; malalts trasllats, 45; morts trasllats al dipòsit judicial, 34.

L'Esbart Folk-lore de Catalunya a Vilafranca

Recordant l'agradosa acollida de que foren objecte l'any passat a Vilafranca l'Esbart Folk-lore de Catalunya en ocasió del festival de danses populars catalanes, la bona impressió produïda i la simpatia que despertà el dit acte en l'esmentada ciutat, puix foren celebrats amb entusiasme, no ha pogut menys la dita benemèrita entitat de correspondre-li i per tant dedicar-li una completa festa de la dansa catalana.

Per tal fi ha estat comunicada la dita festa a l'Ajuntament de Vilafranca, entitats culturals i altres de la llatitud és el següent:

Serà una bella festa popular, i en ella les gentils danses de l'Esbart dirigit per l'entès director i folklorista don J. Rigall i Casajuana, més que del seu art en l'execució en reproduir algunes danses de diferents comarques de Catalunya, de l'entusiasme que tenen per les coses de la nostra terra.

El programa de les danses que tindran lloc per la tarda, al camp d'esports del F. C. Vilafranca, cedir galantment són les següents:

«Ball Pla» (el Rossinyol), del Pallars. «La Bolangera de la Ribera», «Ball del ram del Vallès», «Ball de les oïres del Vallès», «L'indi de la Seu d'Urgell», «Ballet de Folgarolas», «L'Exida de Tàrraga», «La Patum de Berga», «L'Hereu Riera del Pallars», i «El Ball de les Gitanes del Vallès».

La cobla que acompanyarà a l'Esbart serà la ja avui remenada: «L'Arbucleda» d'Arbúcies, la qual a més de les danses ja indicades executarà algunes sardanes que podran ésser dansades pel públic que assisteixi a la dita festa.

Cal fer esment que a l'arribada de l'Esbart es dirigirà a l'Ajuntament en honor del qual es dansarà una sardana un cop finalitzada la recepció marxa següidament al Casal «La Principal» en els jardins de la qual i en obsequi de la seva junta i socis, ha organitzat l'Esbart una ballada de sardanes.

Per l'interès que ha despertat la dita iniciativa per tota la comarca i per lo molt que s'en parla tot fa preveure un nou èxit per l'entitat organitzadora.

Cultura

Concedida per les companyies ferroviàries de Catalunya la república que es va sol·licitar per a l'Assemblea de Girona, s'avisarà als qui desitgin gaudir d'aquest avantatge, que des de diàlluns propiament podran demanar targetes d'assembleista als senyors següents:

En Ramon Gasas, Carretera de Castelló, 16, Tarragona; En Felip Solé i Olivé, Sant Antoni, 6, Llerda; En Llorenç Jou i Ollé, Força, 23, Girona; En Angel Lletjós, Ronda Sant Pere, 53, Barcelona.

En els exàmens de taquígrafia que s'efectuaran en la càtedra de l'Escola d'Administració pública carrer del Bisbe-Palau de la Generalitat catalana-Baixos) a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya, que dirigirà el doctor En Miquel Coronas i Borrà, obtingueren les millors qualificacions. En Francesc Quintana i Remans (Aprovat amb elogi), Na Teresa Bernal i Ayllón (Aprovat amb elogi), En Ramon Puiguet i Solom (Aprovat amb elogi), i En Ramon Carbonell i Cendrós (Aprovat amb satisfacció).

L'Exposició de treballs que l'Escola Professional per a la Dona instal·lada en el seu local del carrer d'Elisabets núm 12, serà perllongada fins demà, diumenge, de deu a una del matí i de quatre a set de la tarda.

Una secció d'alumnes de l'Institut Català de Sord-Muts i una altra de Patronat de les classes gratuïtes de mateix Institut, amb llurs professors senyors Ribé i Capó i Tortosa Gironés, han efectuat una excursió a Badalona.

Aprofitant l'estada en aquella ciutat feren una visita al professor de l'esmentat Institut reverend P. Juan me Balle que per circumstàncies de família passa dies a la terra «Manresa», el qual convidà els excursionistes a un esplèndid berenar.

L'Exposició escolar reglamentària de l'Escola Comercial d'adults i oficial de nenes del carrer de Borrell número 123, principal, podrà visitar-se els dies 15 i 16 del corrent, de quatre a sis de la tarda.

Demà celebra l'escola oficial de nens del carrer del Pi, 7, principal, l'exposició de treballs escolars de curs.

Pot ésser visitada lliurement, de deu a una del matí, i de tres a cinc de la tarda.

La Junta Directiva de l'Associació Bonanova, anuncia als socis una reunió que tindrà lloc demà a dos quarts d'onze del matí, al Col·legi de Bonanova, per a tributar afetuós comiat al seu director, germà Anselm, qui ha estat nomenat visitador del districte de Bordeos (França). Davant la pressa del temps en la impossibilitat d'avisar tots els socis particularment, prega aquest avis que es doni per llegit i que assisteixin a l'esmentat acte.

Demà, a les deu del matí, es reuniran els professors adherits a l'Unió de Professors Assalariats de Catalunya i que presten llurs serveis a les escoles dels Ateneus obrers i d'altres associacions de cultura, per a tractar de les reivindicacions que es proposen recaptar de les Juntes directives de les dites escoles i associacions.

Excursió a París

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular Carme, 30, es facilitarà programa il·lustrat de l'excursió col·lectiva que organitza a París, Versalles, Reims i antics camps de batalla, per als dies 7 al 16 del proper setembre, així com es donen tota mena de detalls els dies feiners, de sis a onze de la nit, els festius, d'onze a una del matí.

Concerts

L'Orfeó Schola Cantorum de Gracia fa públic que el concert que avui dissabte, havia de tenir lloc a l'estatge de l'Orfeó Gracenc, resta ajornat fins a nova ordre.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALES ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRM MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

un seguit de ballets populars catalans que foren aplaudits de gorb.

Per últim, els Pomells d'Or i Petits d'Or, principals organitzadors de la festa, posaren en escena el quadre pomellista de gran efecte «La realitat d'un somni», original de N. J. Aguilà, president del P. de J. «Roser Florit», fou presentada amb riquesa de vestuari i la seva execució molt acurada, deixant en el públic que aplaudí entusiàsticament, una impressió d'aquelles que no s'esborren de seguida. En finalitzar tant els Pomells com l'autora, foren demanats pel públic a recollir el merescut premi de llurs esforços.

Cloacaren l'acte unes oportunes i vibrants paralles del senyor Mestre i el cant de l'Himne de la Joventut i Els Segadors, chorejats i acompanyats frenèticament per tots els concurrents.

Amo el tren de les vuit retornaven a la metròpoli catalana els pomellistes visitants, el cor veient d'alegría, que no es cansaven d'exterioritzar amb repetits visques i cants de la terra.

En resum: podem dir que resultà una festa ben important i simpàtica, que serví per agraïr la recordança tant als pomellistes barcelonins com als hospitalaris veïns de la xarola i treballadors Colònia Güell, de Santa Coloma de Cervelló.

LA DIADA POMELLISTA

DE GRANOLLERS

Els Pomells de Granollers celebraran demà, diumenge, una gran diada pomellista, que es creu que assolirà un gran èxit, present més relleu encara pel fet d'assistir-hi En Josep M. Polch i Torres.

A les set del matí hi haurà missa de Comunió general amb plàtica pel Dr. Fradera, i es practicarà la visita espiritual a Nostra Senyora de Montserrat.

A tres quarts de deu, arribada d'En Polch i Torres. Tot seguit es beneirà la bandera dels Pomells de Joventut d'aquella ciutat, la qual serà acompanyada per la senyoreta Montserrat Rovira i el jove En Josep Bruguera.

Després es començarà l'Ofici, en el qual dirà el sermó el P. Zacarias de Llorens, capítol, conseller dels Pomells d'Arenys de Mar. Un cor de pomellistes cantarà la missa de la Mare de Déu de Mària, del mestre mossèn Roman.

A les dotze, audició de sardanes a la Plaça de l'Església. Finalitzada l'audició de sardanes hi haurà un apat, el qual serà presidit pel fundador dels Pomells i pels padrins de la bandera.

A les tres de la tarda, audició de sardanes, i a les cinc la vetllada pomellista a la sala-teatre del Centre Catòlic. Es compondrà de poesies, parlaments, cançons amb gestos, cant de l'Himne dels Pomells de Granollers i de la Joventut, representació del quadre religiós patriòtic, del Rnd. Fra Tomàs de Barcelona, capítol, dels Pomells de Joventut, i parlament per En Josep M. Polch i Torres.

Nit, a les nou, sardanes per la cobla Unió Catalana.

Els Pomells de Joventut d'Onelles d'Or i Petits d'Or han organitzat una festa, a profit del Pavelló de Nens Malalts, per demà, diumenge, comptant amb l'assessoria del nostre conseller i secretari del Directori dels P. de J., En Josep Serra i Estell.

Els Jocs Florals de Sans

PREMIS

Flor natural. — Poesia de tema lliure.

Premi del Casino de Sans. — Poesia de tema lliure.

Premi de l'Orfeó de Sans. — Poesia a poeta per a ésser posada en música.

Premi del Centre Catòlic de Sans (300 pessetes). — Obra dramàtica en un o més actes per a l'escena catalana.

Premi del Cercle de Sans. — Poesia de tema lliure.

Premi de l'Orfeó Reunint. — Poesia per a ésser posada en música de sardana.

Premi de la senyora Estrella Casanovas, vídua de Jorjés. — Poesia de tema lliure.

Premi de l'Ajuntament. — Poesia de tema lliure.

Premi de la Mancomunitat de Catalunya. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor Rector de Sans. — Poesia de tema moral o religiós.

Premi del senyor marquès d'Alfala. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor Joan Vallès i Pujals. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor comte de Santa Maria de Sans. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor Bonaventura Plaia. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor Josep Carabén. — Poesia de tema lliure.

Premi del senyor Jacint Laporta. — Prosa literària.

Les composicions, originals i imèdites, hauran d'enviar-se en la forma acostumada al President del Casino de Sans per tot el dia primer del vinent agost.

La festa es celebrarà el dia 24 d'agost a la tarda, a la sala d'actes del Casino de Sans.

Jurat qualificador: Jaume Novellas de Molins, president; Rafael Nogueras Oller, Manuel Roca i Riera, Ignasi Ribera i Rovira, vocal, i Ramon Torres i Rossell, secretari.

De Societat

Demà, diumenge, dia 15, festivitat de Sant Enric, celebren llurs dies, entre altres: el marquès de Julià, senyors de Maynés, Rafols, Pérez-Casas, Prat de la Ribadachs, Puig i Argal, Llarzáaga, Tuya, Morera, Delmas, Clervo, Surrera, Sostres, Messa, Batlló, Capdera, Ferrer, Fajó, Corià, Creixens, Bartolí, Gal, Cots, Turull, Llarzáaga, Laplana, Lanfranco, Mundó, Sauer, Cirici, Casals, Serra, Anglada, Masot, Oliver, Aguilera, Amis, Broser, Buxeres, Ducey, Fló i Fagant, Trias, Granada, Jardi, Laporta, Luque, Mitjana, Octo, Peláiz, Sánchez-Pastor, Vila, Xirriach, Miracle, Sabater, Barrie, Trias, Marqués, Torrens, Martínez, Amiguet, Bellonch, Camps, Cardoner,

Cosp, Gimeno, Miralles, Raduà, Ribes, Seguí, Serradell, Subirats, Viladós, Bergadà, Ferrer, Guerra, Poch, Vinyà, Pous, Badia, Castella, Garcia, Baurier, Casanovas, Garcia-Calamartie, Julià, Mir, Pomar, Puig, Tarriada, Vila, Tuy i molts que no recordem.

A tots, felicitats.

Dilluns, festivitat de la Mare de Déu del Carme, celebren, entre altres, llurs dies: les comestesses de Santa Maria de Sans, Viladaga i Castella, marquesa vídua de Monsolís, senyores i senyoretas de Robert vídua Juncadella, Soral de Arceles, Solà de Ros, Muntadas d'Albert, Gokierichs vídua Masó, Kar vídua Lasarte, Galobart vídua de la Riva, Trias vídua de Desvalls, Llibre de Regas, Forasté de Ribera, Gallart de Sentmenat, Flaquer de Pagès, Desca de Cusió, Balcells de Casanovas, Carreras de Mercader, Ubarri de Nadal, Font de Pl, Despujol de Ventosa, Muñoz de Fournier, Llanza de Garcia San Pedro, Biada d'Elizalde, Comella de Gené, Girardier de Muntaner, Sojo de Soler, vídua Guimer, Cuyas de Gomis, Villaverchia de Vidal-Cuadras, Oller d'Ensenat, Carbo de Queral, Bruno de Cantós, Jaumendreu, Parollada, Sabadell, Cosquiusa, Rosales, Viladot, Riús, Abella, Massó-Torra, Delàs, Piers, Roca, Julinés, Escubós, Ballarín, Sert, Gokierichs, Aiguasrives, Buló, Carreras, Martí-Balanzo, Fabregas i de Caralt, Fabregas i Juncadella, Uriach, Malet, Dalmáu, Masferrer, Carroguio, Ambrós, Fontcuberta, Rocamora, Alegret, Millet, Puig Samper, Castellfort, Ossorio, Miranda, Rodas.

A totes, moltes felicitats.

FIVE

Musicals

El dia 15 del pròxim mes d'agost finalitzà el termini d'admissió d'obres per al quart concurs dels «Premis musicals Eusebi Patxot i Llagustera» convocats per l'Orfeó Català. En el cartell d'aquest concurs s'ofereix un premi de 2.000 pessetes a la més important col·lecció, tant en quantitat com en qualitat, d'obres antigues (vocals, instrumentals o mixtes) d'autors de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etcètera), anteriors a l'any 1850, no publicades en notació moderna, i un premi de 1.000 pessetes al millor poema coral a versos soles, sobre text català.

Els compositors que concorrin al segon tema han d'ésser de terres de llengua catalana, o han de tenir, almenys, «deu anys» de residència en alguna d'aquelles contrades (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etcètera).

El cartell de l'esmentat concurs pot sol·licitar-se a l'Orfeó Català o en algun dels principals magatzems de música.

Els mestres Buxó, Cumellas Ribó i J. Zamacois aniran el pròxim diumenge, dia 15, a Igualada, per formar part del jurat que ha d'examinar els alumnes del Conservatori de l'Ateneu que dirigeix el mestre Borguñó i que patrocina l'Ajuntament de l'esmentada ciutat.

Dels afores

Sant Andreu

L'excursió de l'Ateneu de Sant Lluís a la Colònia Güell

Demà, diumenge, l'Ateneu de Sant Lluís Gonzaga, de Sant Andreu de Palomar, efectuarà l'anunciada excursió general anual i aplec de germanor catòlica a la Colònia Güell.

La sortida oficial de Sant Andreu serà a un quart de vuit del matí, amb automòbil, pel qual a les set els excursionistes hauran de trobar-se reunits a l'estació de l'Ateneu (carrer de Sant Andreu, 96 i 97).

A les 8 3/4 surt de la Riera de Magoria el tren cap a la colònia Güell (Estació de Santa Coloma de Cervelló).

A les deu, ofici a l'església de la colònia, cantat pel cor de l'Ateneu, i temps lliure fins a la una de la tarda, que tindrà lloc el banquet de germanor servit per l'Hotel de la Colònia.

A la tarda, a les quatre, funció religiosa a l'església. A les cinc, al teatre de la Colònia, representació del drama en tres actes, «La Creu

de la masia», per l'elenc artístic de l'Ateneu.

La tornada serà amb un tren que sortirà de l'estació de Santa Coloma de Cervelló a les 8'00 de la tarda, per arribar a dos quarts de nou a Magoria i a dos quarts de deu a Sant Andreu.

Avui, dissabte, de vuit a deu del vespre, a la secretaria de l'Ateneu, es farà a mans dels senyors socis i famílies inscrites els bitllets especials del tren, mitjançant la presentació del carnet d'identitat lliurat en l'inscripció. Aquests bitllets seran vàlids a l'anada, per tots els trens i a la tornada, únicament pel tren de les 8'06.

Encara que la comissió té previstos tots els detalls d'organització, espera de la gentilesa dels senyors i senyores excursionistes que es faran càrrec de totes aquelles petites imperfeccions inevitables. Amb tot i això, la comissió atendra immediatament tota reclamació justa que li sia formulada per qualsevol dels concurrents a l'excursió.

Espectacles

Teatre Tivoli

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a les deu, El sensacional cinedrama en quatre actes.

LANDRU

Grandios film del cèlebre procés del MODERN BARBA BLAVA

Completaran el programa, la pel·lícula d'aventures, en quatre parts,

VENJANÇA ORIENTAL

i la comèdia cinematogràfica en dues parts

LA FILLA PERDUDA

Demà, diumenge, tarda i nit: LANDRU, VENJANÇA ORIENTAL i LA FILLA PERDUDA.

Teatre Novetats

El cinema de la sort

Inauguració de la temporada de cinema a l'abast de totes les fortunes. Avui, dissabte, sessió de dos quarts de cinc a les vuit de la tarda, i de les deu a la una de la nit. Estrena de l'emocionant sèrie en quatre jornades, argument basat en un cèlebre procés parisienc

SOMNI O REALITAT?

exclusiva d'aquesta empresa. Programa: Primera jornada de SOMNI O REALITAT? La sentimental pel·lícula en quatre parts.

LA OABANA DE TOM

o l'escapada dels negres

La graciosa pel·lícula en dues parts FOX I TROT, HIPNOTIZADORS. Cada dia repertori del sobre de la sort, present d'un bitllet de

VINT-I-DUO PESSETES

PREU ÚNIC DE L'ENTRADA

50 CENTIMS

Incloues els impostos. Totes les localitats regalades. Cada dia, sessions de dos quarts de cinc a vuit de la tarda, i de deu a una nit.

Al Novetats! El cinema de la sort!

ELDORADO

Compania cómica-lírica

PRADO-CHICOTE

Temporada popular. Vint únics dies.

Preus econòmics

Avui, dissabte, tarda, a les cinc.

Nit, a les deu. Estrena de la sarsuela en un acte de J. M. Araçol i Eduard

Palacio Valdés, música del mestre

Muguerra NOCHE DE RONDA, 5. i 6.

representacions de l'extraordinariament aplaudida fantasia cómica-lírica en un próleg, un solt, cinc inauguracions, una pel·lícula i tres radiotelegrames en prosa i vers, original d'Enric G. del Castillo, música del mestre Alonso, BARCELONA SE DIVIERTE...

Exit ressonant i sense precedents. Deu decoracions de Castells i Fernández, Eulbena i Girbal i Joan Morales. Pel·lícula de Studi Films. Vestuari nou de la casa

Peris Germans. — Demà, diumenge, a la tarda, CON TODA FELICIDAD, LOS TRES CORRIONES i BARCELONA SE DIVIERTE... Nit: LOS TRES CORRIONES i l'exitas BARCELONA SE DIVIERTE...

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, EL GRUMETE, LOS AFRICANISTAS i LA SALAMANQUINA.

Butaques de primera classe, 2 pessetes; de segona, 150. Regalades les

altres localitats. Nit, a dos quarts de deu, LA SALAMANQUINA i exit de la farsa còmica en tres actes JAVE CESARI

Gran Teatre Espanyol

CADA DIA

TARDA I NIT

EL MISTERI D'ORIENT

LANDRU

Teatre Poliorama

COMPANIA DE COMEDIA del

TEATRE INFANTA ISABEL de MADRID. Direcció artística: ARTUR SERRANO.

Ultima setmana. Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Ultima matinee extraordinària. L'exit de gran broma en tres actes, de don Lluís Manzano.

ALCALA DE LOS GANDULES

Nit, a les deu. La famosa comèdia en tres actes, de don Josep Fernàndez del Villar.

EL PASO DEL CAMELLO

Demà, diumenge. Ultimes funcions i comiat de la companyia. Tarda, a dos quarts de cinc. Segon especial.

DE PESCA i ALCALA DE LOS GANDULES. Nit, a les deu. ALCALA DE LOS GANDULES.

Es despacha a Comptaduria.

ELDORADO

Grandios exit.

Barcelona se divierte

TEATRE GOYA

Compania DIAZ-ARTIGAS

ALTA COMEDIA

Avui, dissabte. Ultima representació en funció de tarda, MALVALOCA i LA TROUPE PORTUGALIA. Nit, a les deu, RUTH LA ISRAELITA i LA TROUPE PORTUGALIA. — Divendres, 20. Benefici de Santiago Artigas.

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A.

COLISEU DE VARIETATS

El millor quadre d'atraccions. Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Gran funció a benefici del cabal de subsidis per a la invàlida i vellesa de la Germandat de Sant Cristòfol, Xofers de Barcelona. Nit, a les deu. Succés de la famosa dansarina MARY DERVA. Grandios exit dels cèlebres comedians excentrics FRANK PICHÉ i SCALES. Projectió de notables pel·lícules. Els aplaudits artistes musicals CARELLI AND FAMILIAS. Exitas dels il·lusionistes THE OLIVAYS. Grandios esdeveniment de la eminent cançonista LA GOYA. Nou, selecte i exclusiu repertori. Riquíssima presentació. — Demà, diumenge, comiat de LA GOYA i tot el quadre de varietats.

CADA DIA

Barcelona se divierte

a ELDORADO

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, tarda i nit. Grandiosos programes. Sis estrenes. La famosa comèdia IDEES ILLUMINOSAS. Les pel·lícules còmiques: DINAMITA, DESPERTADOR ORIGINAL, TRIQUETRAQUE ESCLAU DEL MATRIMONI. El film extraordinari de la gran marca americana FOX AGAFAT INFRAGANTI, i la interessant de la marca Universal FLOR DE FOC pel cèlebre artista Frank Mayo.

Diorama

Programa per a avui: LA CLAU DE L'ENIGMA, superproducció del Programa Ajuria. STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA, quarta jornada, per George Walsh. UN JOC PERILLÓS.

DOLORS DE BONYONS, comèdia de gran broma. — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. A la nit, augment de programa, i estrena de la cinquena jornada de la super-sèrie STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA, per George Walsh.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona

Avui, dissabte, escolliu el més pro-

grama. Estrena: CAMI DE LA FELLICITAT per Mildred Harry, exmuller de «Chaplin». Exit de les repeses: DIFERENCIA, ENTRE LA REALITAT i EL QUE ES CONTA, per «Douglas Fairbanks». EL SOMRIS DE LA NATURALESA, per «Magde Kennedy». EL PROFESSOR DE GIMNASTICA, còmica. — Demà, diumenge, a la nit, gran estrena: LA CIUTAT DE LES CARES ENTENEBRIDES, pel gran actor japonès «Sessue Hayakawa». — Dilluns, la gran estrena del Real Programa Ajuria EL MIRACLE, per «Thomas Meigan».

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestra Sinf. — Avui, dissabte, magnific i esplèndid programa. Gran exit de la sentimental comèdia L'ENGANY DE LA IL·LUSIO, magistralment interpretada per la genial artista «Viola Dana». Exit colossal del sensacional cinedrama FLOR DE FOC, pel cèlebre artista «Frank Mayo». ACTUALITATS GAUMONT. DINAMITA, original cinta de broma continua. Exit sorollós de la interessant i divertidíssima comèdia AGAFAT INFRAGANTI, sublim creació per la genial artista «Peggy Hilland».

Demà, diumenge, gran sessió matinal d'onze a una. Tarda, sessió continua de dos quarts de quatre a vuit i nit, a dos quarts de deu. Preus corrents. Ultimes funcions de la temporada.

Cine Princesa

Granvia Layetana. Telèfon 1371

Tocant a la Plaça de l'Angel

EL LOCAL MES FRESC I COMODE

Avui, dissabte. Exit: STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA, cinquena jornada, titulada «La reina aràbiga».

DE MAL AUGURI, GENI I FIGURA. ELS IDEALS DE NORA. QUI TINGUES UN FORD. — Demà, a la nit, estrena de la sisena jornada de STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA. — Dilluns, cinc estrenes, projectant-se FLOTUT DEL CEL, per Tom Moore.

AL CIM DEL

TIBIDABO

Quarta Revetlla de dissabtes

Sardanes des de les deu, per la renomada cobla Catalana

Gran il·luminació de l'Ataleia. Re-

sector elèctric. Funcionaran totes les atraccions.

Ataleia, Ferrocarril aeri,

Museu de guerra, etc.

Servei igual que cada dia, fins a la una de la matinada.

MONTALEGRE

Conreria, Colònia Boso, Font Monges

Servei d'autobus cada dia des de l'estació de Badalona. Horaris i detalls, telèfons 46 B. 3299 A. i 165 B.

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, tarda, a un quart de cinc. Dos grans partits. Nit, a un quart d'onze. Dos importants partits de pilota a estella. Primer: SOTO i URQUIDI contra OLASOAGA i SALAMENDI. Segon, a estella, per aplaudits pelotaris.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

PARC

Esports i atraccions

Avui nit, BANDA VERGARA

PISTA DE GEL

TRES SESSIONS

DE RATINATGE CADA DIA

Acurat servei de Cafè-Restaurant

TURÓ PARK

Avui, Festa del

14 de JULIOL

Organitzada per la Colònia Francesca de Barcelona. Tarda, festival infantil. Cursa de bicicletes. Cursa de cintes i altres. Nit, a les nou, banquet presidit pel senyor Consol General de França.

ca. A les deu, gran ball a la Pista, amenitzat per la Banda de Capadocia de Plasencia; a les dotze, gran cas-

tell de focs artificials.

ENTRADA DE PASSEIG. I pta.

CASA BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA SISTEMA NORD-AMERICA

Aquesta casa liquida totes les existències per donar lloc a una gran transformació dels seus negocis, la immensa fama que ha adquirit per haver fet impossible tota competència amb ella quedarà justificada, aprofitant ara la baixa actual per a realitzar l'esforç d'ofertir, en el ram de sastreria, inofertes i avantatges al públic, en Novetats, Robes i Tall, de manera que els compradors, amb modestíssimes quantitats, podran vestir-se a mida tan bé com si acudissin a les més famoses i luxoses sastreries.

Oferim rebaixes de més d'un 50 per 100

Vestits perfeccionadíssims com si fossin fets a mida amb robes de gran xic i tall anglès. Vestits de fil d'estiu a 15, 25 i 40 pessetes. - Vestits llaneta a 40, 50, 65 i 75 pessetes dels de superior qualitat. - Secció a mida amb robes elegantíssimes estams de gran xic a 50, 60, 75 i 100 pessetes els de qualitat superior: confecció i forros de primera.

A base dels mateixos preus confeccionem tota mena de peces d'Etiqueta, Fantasia, Esport i Chambre, Vestits per a platja, i Pijames des de 10 pessetes. Pantalons per a Tennis, de franel·la, «esterilla» i seda crua, des de 10 pessetes.

Secció de Camiseria | Secció de Gèneres de punt

Colls fil, piqué i seda,	des de pessetes 0'75	Mitjons fantasia,	des de pessetes 0'50
Camises percal, coll i punys,	" " 7'95	" " seda	" " 2'95
" blanques i color	" " 4'95	Vestits interiors,	" " 10
Calçotets,	" " 3'95	Samarretes jumel,	" " 1'95
Camises a mida,	" " 10	Elàstics gran moda,	" " 1'45
100.000 gorres	" " 1'45	10.000 capells,	" " 2'95

En la Secció de Sabateria, models selectes i classes de gran luxe i molt sòlides. En les Seccions de Corbateria, Bisuteria, Mocadors, Marroquiner i Perfumeria trobareu gèneres d'un gust selecte i preus baratíssims.

Els assequibles preus que regeixen en aquesta casa no la priven d'obsequiar els seus compradors, segons sigui la importància de la compra, amb màquines d'afaitar, perfums, carteres, bitlleters, moneders, pintes, raspells, botons per als punys i agulles de corbata. De tot això la CASA BASTIDA en té grans estocs.

Els clients que de fora estant vulguin proveir a casa nostra, no han de fer més que enviar 50 cèntims en segells i els serà enviat, a correu seguit, catàleg amb mostres per al vestit que vulguin, figurins, un centímetre i detalls d'un sistema que els permetrà prendre's la mida ells mateixos.

L'atractiu dels mobles de Jonc i Mèdula

Els models originals i artístics creats per la «Manufacture Parisienne» completen la decoració interior d'una llar elegant.

Passeig de Gràcia, 115 - Barcelona

Telèfon 686 G.

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
ANTONIO LOPEZ

El vapor sortirà el dia 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

El vapor ALFONSO XIII sortirà el dia 17 de juliol de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet carrega i passatge cap a Costarica i Pacífic amb trasbord a Havana.

El vapor LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC MANUEL CALVO sortirà el dia 10 de juliol de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabanailla, Còrdoba i el Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes orçant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

El vapor LINIA DE BUENOS AIRES REINA VICTORIA EUGENIA sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

El vapor ISLA DE PANAY sortirà de Corny el dia 1 de juliol, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 13 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 19 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i carrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establert serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'annunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten carrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors a nen Telegrafia sense fils.

ACABA DE SORTIR
EL LLIBRE DE
C. A. JORDANA

LES QUATRE VENJANCES

La venjança del Sol.
Conté La venjança de l'home seriós
La venjança de la verge.
La venjança del frare.

Es ven al preu de 4 pessetes a la Llibreria Nacional Catalana i a totes les bones llibreries

Santa Fe del Montseny

(LA SUISSA CATALANA)

Grans Hotels d'En Ll. Español

A 1.140 metres d'alçada. Panorama esplèndid. Muntanyes pintoresques. Excursions atractives. Temperatura deliciosa. Gran confort i servei acurats. Habitacions amb cambra de bany. Servei d'un autobús de l'Hotel a l'estació de Sant Celoni. Per a informes al mateix Hotel.

Telèfon 49 de Sant Celoni.

Ofertes

Modista boníssima a domicili. Comte Asalto, 24, Merceria (Casa Pepito).

Per a depilació elèctrica, gabinet bellesa o clínica, s'ofereix senyora. Rambla Flors, 8, Maniquis.

Empleat oficial Jove, disposa algunes hores dià, ofereix per a cobraments o com a analoga en despatx o Societat. Bona lletra. Escriure 4820. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Xòfer mecànica s'ofereix casa primer ordre o acreditar marca en carteres. Corta, 845, 2on. 2.

Vendes Tapissos pintats La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadres a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs. Esmoladura. No sempreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCON Boters, 4, final Portaferrissa.

Quatre torretes

1 una de 4 llotgers, al Guinardó, venç per 19.000 duros o per meita. Renda al mes 140 duros. R. Rosselló, 286, 2.º-1.º-De 2 a 5

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles. Jorjies de J. Nàñez Rambla de les Flors, 8 A Cardenal Casañas, 8.

Francesos!

Gravat valiosos Presa Bastilla baratíssim. R. Argentina, 208, baixos, 1er

Dispeses

Senyora sola cedex 1 hab. indep., 1er, 1.º, balcó, molt de sol, a senyor o 2 persones, com a únics, 15 duros. R. C. Muntaner, 90 colmadó.

Dues habitacions balcó al carrer per a senyor o dos amics. Còrrega, 286, quart, primera (entre E. de Gràcia i Rambla Catalunya).

A senyora o senyoreta cedex habitació independent amb pensió única disp. Salmeron, 48. Entrada Goya, 2, primer.

Habitació dret a cuina moblada, 15 duros a matrimoni sol. Comerç, 21, segon, segona.

Boniques habitacions per a llogar a tot estar o sols a menjar. C. Ample, 51, 2on, 1.º

Rambla Flors 13, 2on, 2.º Casa formal desitja senyor pensió, balcó carrer.

Desitjo senyor sols menjar, en família. Banyes Nous, 1, 1er, 1.º, costat Fernando.

Cedeixo 1 habitació independent en primer pis, per a dormir, 30 ptes. R. Boters, 16, torn.

Dispeses traspasso, casa a prova, bonafit, 300 ptes. mensuals. Rambla de les Flors, 13, 2on, 2.º

Demandes Urgeix empleat sou 300 ptes. mensuals, té d'aportar 1.500 ptes. inútil presentar-se sense aquests requisits. Presentar-se Centre de Crèdit, Doctor Dou, 4, 1er, 1.º De 2 a 3.

XOFER Per a camioneta es necessita. Treball tres naves diàries, exceptant dissabte i diumenge. Sol·licitem referències. Retribució 25 pessetes setmanals. Escriure 4823. Rambla Flors, 16 anuèncis.

Avisos Vilanova i Geltrú Al passeig de Ribes Roges, tocant al mar, es construeixen xalets per a la venda. Informaran: G. Virancos, carrer del Teatre, núm. 15.

COPIES

a màquina Circulars, Sobres, Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ Rbla. Flors, 16, baixos

Pèrdues

S'ha perdut

cartera amb documents R. Pla. Es gratificarà amb bitllets i dècims que contengui, abonant, a més a més 25 pessetes a qui ho torni. Travessera, 60, botiga.

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Espaiós principal 8 hab., bany, tel. asc. C. Enric Granados, 151.

PIS en torre, entre pins, totes comoditats. Raó: Giralt Pellicer, 10, botiga.

Cartes Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH, inconfusibles d'originals mecànogràfics.

Mobles Fitxes Carpetes

Guies i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.

COPIES originals a màquina

HAMMOND

per a escriptor, de tipus canviabls

Casa García Suárez

38 - Rambla de Catalunya

Telèfon 4335 A

Impressors, editors

Màquines de compondre, de gran rendiment, poden vendre a empresa editorial que vulgui multiplicar la seva producció a preus baratíssims. N'hi ha tres en bastant bon estat que cedirem a preus baratíssims adquirint-les totes. Escriure a LA VEU, núm. 2637.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Desgràcies

Anit passada fou curat al dispensari de la Plaça de Sepúlveda don Francesc Montserrat Palau, de 61 anys, habitant la torre núm. 76 del carrer de Baltran, la qual tenia unes ferides de pronòstic reservat, amb fractura de l'anca del coll esquerre. Les haves rebudes per haver estat agafat entre dos tramvies a la Plaça de Catalunya, davant del número 22, en intentar travessar la via.

—El tren de passatgers que arriba a Barcelona a quarts de vuit, per la Costa de Llevant ha agafat un home a casa d'un quidòmetre abans d'arribar a Barcelona. Segons deia el maquinista, el desgraciat s'ha llençat a la via.

PENINSULA

EL PROJECTE D'AUTORITZACIONS ARANZELARIES

Madrid, 14, 12'30 matinalada. Com anunciem, avui matí han visitat el president del Consell els representants de la indústria siderúrgica de Biscaia.

El president del Consell ha escoltat atentament als comissionats que abriguen temors de que amb l'autorització aranzelaria que es pretén concedir al govern per a concertar tractats comercials es lesionen els interessos de la indústria siderúrgica nacional.

Ha tractat de dissuadir-los el marqués d'Alhucemas, assegurant que seran respectats els drets aranzelaris que afecten a les partides de la siderúrgia i que n'existeix motiu per a produir-se amb anuncis bel·licosos d'obstrucció a un projecte d'aprovació del qual considera el govern indispensable abans de suspendre les sessions de les Corts.

Els representants bascos han visitat després als ministres d'Hisenda i Estat, per a especificar les partides que ells consideren que no son susceptibles de modificació en cas de concertar un nou tractat amb Bèlgica, que és on ells apunten els temors de que puguin alterar-se.

Des dels dos ministres han btingut la promesa formal que es deixarà a s'afavoriment els respectables interessos de la siderúrgia.

El senyor Ferrer i Vidal, en vista d'aquestes manifestacions, ha sortit d'aquesta tarda cap a Barcelona amb l'objecte de consultar als seus companys de representació parlamentària per a concertar les línies del seu discurs en envestir-se aquest assumpte la setmana que ve al Senat.

Sobre aquest mateix punt han sorgit noves dificultats per al govern, perquè el senyor Sánchez de Toca, com a president de la Junta Protectora de la Producció Nacional, ha amenaçat al comte de Romanones que es proposa intervenir extensament per a combatre substancialment el projecte, per creure que amb aquest es perjudica notoriament a diferents i importants rams de la indústria.

Dimecres començarà al Senat la discussió del projecte, proposant-se el govern habilitar la sessió de dissabte si per a aquesta data no hagués recaigut votació.

L'ESTIUIG DE LA FAMILIA REIAL

Aquesta nit, a les 8'35, en tren especial, han emprès el viatge d'estiuig cap a Santander la Reina dona Victòria i els seus fills, llevat del príncep d'Astúries.

Acompanyen a la Reina en el seu viatge la duquessa de San Carlos, el marqués de Bendaña, el secretari del Rei, don Emili Maria de Torres, la comtessa del Puerto, el funcionari de Majoradonia senyor Gamir, el doctor González Alvarez i el farmacèutic senyor Vaqueiro.

Han aconclit a acomiadar als augusts viatgers el Rei, la Reina dona Maria Cristina, la infanta donya Isabel, l'infant don Ferran, la duquessa de Talavera, el president del Consell, la quasi totalitat dels ministres, els presidents del Congrés i del Senat, l'alcalde, els governadors civil i militar, es generals Weyler, Los Arcos, Heredia, La Peña, Ayala i altres nombrosos senadors i diputats, comissions

modrdes dels cossos de la guarnició moltes dames, germanes de la Caritat i molt públic.

Ha tributat honors una companyia del regiment de Wad Ras, amb bandera i música.

El Rei marxarà demà amb el príncep d'Astúries.

LA SITUACIO AL MARROO

Les notícies oficials del Marroc no són molt satisfactòries.

S'ha confirmat que han fracassat les negociacions de Dris er Riffi amb Abd-el-Krim.

En el pròxim Consell el Govern tindrà que deliberar sobre un pla concret a seguir, puix en el cas que es requereixi realitzar operacions caldrà decidir-les abans de l'època de les pluges.

ELS EMPLEATS

DE BANCA I BORSA

Al teatre de Fuencarral s'ha celebrat aquesta nit un miting organitzat pels empleats de Banca i Borsa, assistint molta concurrència.

Han fet us de la paraula els senyors Montal, del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, i Ramon Sales, president de la Corporació.

Ha fet el resum el senyor Ochoa, president del Sindicat de Banca i Borsa, de Madrid, qui presidia l'acte.

Tots els oradors han condemnat l'atemptat del qual ha estat víctima el president del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, Baltasar Domínguez, i han alientat els associats a que no es desanimin i continuïn units avui més que mai.

Entre visques i aplaudiments s'han adoptat els següents acords:

Primer. — Protestar enèrgicament de l'atemptat que li ha costat la vida al president del Sindicat Lliure d'empleats de Banca i Borsa de Barcelona, senyor Domínguez.

Segon. — Subvencionar la família del president del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, assassinat ahir a València, amb el deu per cent de les millores obtingudes, deixant un dia de jornal els empleats que no les hagin obtingut.

Tercer. — Mantenir el boicot al Banc Espanyol de Crèdit fins que no doni satisfacció als empleats acomiadats.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROO

Despatx oficial de Guerra: «L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc participa a aquest Ministeri:

Al campament de Tafersit una sentinella disparà sobre un grup que s'acostava a la posició, resultant un moro ferit greu que morí posteriorment sense poder-se identificar.

En dirigir-se a l'aiguada el legionari Francesc Jurado Bueno fou atacat per un dispar enemic, ocasionant-li ferida menys greu en la cama esquerra.

Sense novetat en la regió occidental.

ELS REGIDORS SOSPEOS

El senador conservador senyor Bas ha desistit d'apoiar la proposició incidental que presentà ahir sobre compliment de les lleis «provincials» i municipal sobre la suspensió dels alcaldes i regidors.

L'haver desistit obeeix a que el govern li ha exposat la seguretat que en termini immediat seran reintegrats als seus llocs tots els regidors que actualment estan suspensos en els seus càrrecs.

ESMENES

A última hora els socialistes estaven firmant algunes esmenes al dictamen de la comissió relativa a la tinença d'armes.

LES TASQUES AL CONGRES

Per aprofitar els dies de l'última setmana de Corts s'ha acordat que se celebri sessió dilluns, dedicada a precs i preguntes i a les interpellacions anunciades.

CONSELL

El dilluns se celebrarà Consell de Ministres.

ELS REOS DE BENAGILBON

El senador per les Econòmiques de Andalusia, don Pere Gómez Chais, ha conferenciat amb el ministre de la Guerra per a l'indult dels reos de Benagilbon, per la qual causa ve treballant fa algun temps.

El general Aizpuru li ha manifestat que essent nombroses les peticions que a Guerra es reben a favor de l'indult dels dits reos, té el pro-

posit de portar-lo a un dels pròxims Consells de Ministres.

AL TREBALL

Com havia resolt el Sindicat de Banca i Borsa, a les quatre de la tarda s'han reintegrat als seus llocs els empleats dels Bancs i han reprès el treball sense més conseqüències que la molestia del públic.

ALTRE DETINGUT

A última hora s'ha comunicat per la Direcció d'Ordre públic que havia estat detingut a València un altre subjecte al qual es creu complicat en l'atemptat d'ahir, per més que es nega rotundament a declarar.

DETALLS DE L'ATEMPTAT DE VALÈNCIA

València. — Detalls de l'agressió d'ahir.

S'assegura que un dels agressors tocà per l'espatlla al president del Sindicat i quan aquest girà el cap disparà sobre ell a freg de roba, mentre els altres tiraven sobre els companys.

Una parella de guàrdies de servei al carrer d'Ensen veié dos individus corrent, mentre altres que els perseguïen cridaven:

—Aquests són.

Els guàrdies s'ajuntaren als perseguïdors i durant la persecució van veure els guàrdies els companys que acudien a rellevar-los i donaven crits perquè auxiliessin.

En arribar a la plaça de Pellicer els perseguïdors es separaren.

Un d'ells s'internà pel carrer de Falcon i l'altre pel d'Escolano i una parella darrera cada un.

El vigilant del carrer d'Escolano s'interposà per a detenir al que fugia, però aquest disparà, ferint-lo en una cama, i continuà la fugida disparant, entrant pel carrer de Madrina, fins al de Calafate, i per fi aconseguí desaparèixer en el laberint de carrers de la immediata església de Sant Joan.

El fugitiu vestia americana i pantaló negres i representava uns 22 anys.

Mentrestant l'altra parella seguia seguint a l'individu que s'internà al carrer de Falcon.

Aquest havia seguit pel de Jaboneros, Nova Cubells, Santa Teresa i Miguel Sorolla.

En aquest carrer es trobà amb un guàrdia de seguretat que li donà l'alt, i entre aquest guàrdia i dos més que el perseguïen i un tramviari voltaren el fugitiu i el detingueren.

Recolliren una pistola que el detingut havia llençat alguns metres abans de caure en mans dels seus perseguïdors.

Tant aquest perseguït com l'altre havien disparat durant tota la carrera i se'ls veié canviar els carregadors.

El detingut fou portat al retén immediat.

A penes transcorreguts uns moments, assabentat el jutge del districte del Mercat, don Manuel Fernández Carrasco, prengué declaració al detingut.

Després es traslladà al retén per a rebre declaració al detingut.

Aquest digué que no pertanyia a cap Sindicat, i que si se li ocupà una pistola, fou perquè tingué una disputa amb un individu, i per a defensar-se portava l'arma, però que no la portava sempre.

Va córrer per a veure si podia lliurar-se que li agafessin l'arma, i que no el processaren per l'ús indegut.

El guàrdia que perseguí al detingut declarà que aquest feu cinc disparos, i que a l'agressió el guàrdia contestà amb quatre disparos.

S'anomena el detingut, Pasqual Carbonell, de 27 anys, i pertany al Sindicat Unió del ram de la fusta.

Es natural de Terol.

El seu pare viu al número 16 del carrer d'Hojaire, a València.

En Pasqual Carbonell va romandre en aquesta capital llargues temporades, quan el moviment sindicalista s'estigué en els períodes de més agitació.

Fa set mesos marxà a Barcelona per a treballar en l'ofici.

o es sabia que havia tornat.

Se li ha ocupat la pistola de gros calibre i deu disparos.

Portava aquests a més dels que engegà en ésser detingut.

Disparà totes les bales del carregador.

A més se li trobaren nou bales a les butxaques.

Un automòbil que passava per la

plaça d'Emili Casteller, fou alcançat per un projectil, sense que hi hagués sin desgràcies personals.

A l'hospital quedà detingut el ferit Joan García Sastre, valencià, perquè si bé en els primers moments se'l va creure que no havia tingut punt a l'agressió, després es va saber que pertany al Sindicat.

A les cinc del matí, el jutjat arribà al lloc on es desenrotllaren els successos, i recollí les bales i diverses capses disparades que es trobaren per terra.

Es dedueix que els agressors foren set o potser vuit els quals voltaren la víctima.

L'INSTITUT DE COMERÇ

S'ha reunit la Comissió executiva de l'Institut de Comerç i Indústria, sota la presidència del senyor Paredo amb assistència de diversos vocals.

S'examinaren els assumptes de la Comissió executiva i la tasca cooperativa.

Es donà compte que ha quedat un remanent, liquidat l'any anterior que puja a 70.000 pessetes, que s'han ingressat en el Tresor.

El senyor Paredo assenyala les causes que determinaren la creació de l'Institut i les necessitats que aquest ha de tenir en la seva funció escriptura.

Per l'avançat de l'hora s'aixecà la sessió sense haver-se examinat alguns assumptes que figuraven en l'ordre del dia.

NOTES PALATINES

La reina donya Cristina sortirà cap a Sant Sebastià demà, dissabte, al vespre.

La infanta donya Isabel sortirà per a donar començ al seu estiu a la Granja, demà passat, diumenge.

El rei es proposa tornar a Madrid la setmanan entrant, Romandrá aquí uns dies, sortint després cap a Santander.

Durant el temps que romandrá a la Cort, ocupará les habitacions de la planta baixa del palau, anomenades del Duc de Gènova.

CORRECCIO

El Director general d'Ordre públic ha suspès d'empleu i sou, formant-se el expedient, al guàrdia de seguretat que estava de servei en el viaduct del carrer de Segòvia el dia que es llençaren des del dit viaducte damunt d'un automòbil dos adolescents.

DE LA VAGA D'AUTOMIBUS

La policia va detenir ahir, posant-lo a disposició del jutge de guàrdia, el president de «La Velocidad», juntament amb el comptador Joaquim Roca, per creure'ls organitzadors dels atemptats i coaccions perpetrades amb motiu de la vaga del personal d'automòbils.

El director d'Ordre públic, en virtut dels seguits actes de violència a què es lliuraven els vaguistes durant aquests darrers dies, disposà que es realitzés una detallada tasca d'informació, resultant que la policia ha adquirit la convicció que Cordero era el promotor d'aquests actes, no essent estrany tampoc el comptador.

També la policia posà a disposició del jutge de guàrdia a Guillem Pardo i Endogueni Manga, els quals, la nit anterior, foren detinguts al passeig del Prado, per repartir fulles impreses excitant a la violència.

Ja de matinalada, la policia també ha detingut el president de «La Velocidad», complint ordres governatius.

Aquest individu viu al carrer de l'Abada, 2.

L'atestat que ha aixecat la policia ha estat allurat al jutjat.

PARTIT DE FUTBOL

Madrid, 14, 2 matinalada.

Palma de Mallorca. — Aquesta tarda s'ha jugat un partit de futbol entre l'equip català Barcelona i el Mallorquí, guanyant els catalans per 14 gols contra zero.

ELS TEMPORALS A ARAGO

Saragossa. — Comuniquen de Sant Joan que ha disminuït el caudal de les aigües.

Els veïns salven els seu mobiliaris, l'avinguda està estacionada.

A l'Ebre seguien les precaucions doncs es temen noves inundacions.

Davant el perill que ofereix circular pel riu, en llanxa, el governador ha ordenat que desapareguin.

Per la ribera de l'Ebre ha desfilat

avui molta gent per a presenciar l'arrossegament d'arbres i objectes que el riu porta en les seves aigües.

Han minvat el Jalón i el Jiloca.

S'ha inundat el quilòmetre 19 en la línia de Gallur a Zabala. Tardarà quatre dies en quedar lliure la via.

A Madrid circulen els trens amb transbord.

El diputat per Saragossa senyor Castellanos ha telegrafiat al ministre de Foment demanant la urgent tramitació d'un milió de pessetes per a construir els pobles de Sant Joan Vilanova, i indemnitzar als damnificats de l'horra dels dits termes.

TERRORISTES DETINGUTS A LISBOA. — ALTRES NOVES

Lisboa, 13. — La policia ha detingut a nombrosos individus considerats com autors d'atemptats començats amb bombes, es quas han estat traslladats a castell de Sant Julià de Barra.

Han arribat a a Cambra dels diputats les esmenes introduïdes pel Senat en el projecte d'augment de sou als funcionaris. Aquestes esmenes seran discutides demà.

El senyor Cunha Leal demanarà demà a la Cambra dels diputats la pròrroga de les sessions fins que quedat votat l'augment de sou per als funcionaris.

El cadàver del gran poeta Guerra Junqueiro ha estat portat al palau del Congrés, on quedarà exposat al públic fins demà dissabte en que tindrà lloc l'enterrament als Jerònims. —Havas.

SENTIMENT

Sevilla. — L'Ajuntament ha acordat fer constar en acta el sentiment per la mort de la mare dels comediants germans Quintero.

PER A MILLORAR EL RETIR

Madrid. — Els vocals de la Comissió Paritària, portant a la plaça tot el referent a la discussió del Retir obligatori, han llençat la idea de declarar el vinent dia 24, segon aniversari de la implantació de l'esmentat retir, apropagar els avantatges de la quota obrera voluntaria amb destinació a protegir la família i millorar les pensions d'invalidesa.

Hi cooperaran els vocals obrers d'arreu d'Espanya, i els organismes de previsió.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincia Arqueològica. — Obert els onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real número 10.

—Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrologia, Paleontologia i Conquiliologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyencs». Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de quatre a onze de la vetlla.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda.

—Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a onze de la vetlla.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Biquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de quatre d'onze a dos quarts d'una.

De l'Associació de la Premsa d'Arts (Canada, 13): De sis a nou del vespre.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

Provincial Universitaria. — Obert de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.